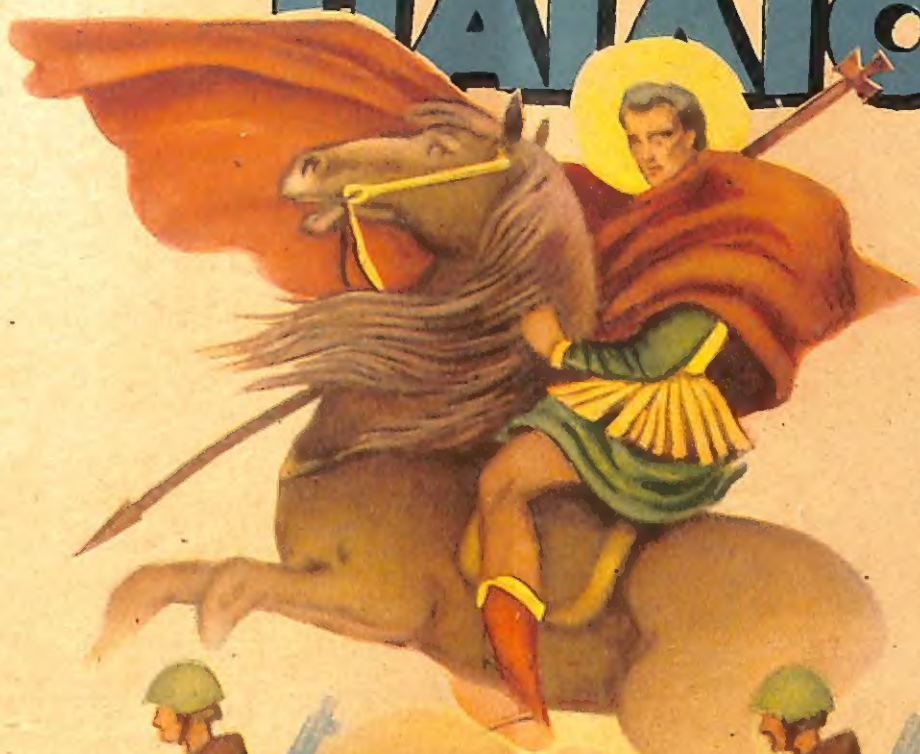

Τὸ σῶμα τοῦ ΠΑΛΑΙΟΥ

OXI

OXI

OXI

92

ἀπό τὴν ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ἡ Κεράτινη καὶ Ἑλεφάντινη πύλη στὸ παλάτι τοῦ Ὑπνου

Εἶχαμε στὸ προηγούμενο φύλλο τὸν παπὸ ἑτοίμο νὰ ἀπαντήσει στὸ Γιώργο γιατί οἱ ἀληθινοὶ ὄνειροι ἐβγαίνουν ἀπὸ τὴν Κεράτινη πύλη τοῦ παλατιοῦ τοῦ Ὑπνου καὶ οἱ ψεύτικοι ἀπὸ τὴν Ἑλεφάντινη.

— Πολλὲς γνώμες ἔχουν εἰπωθῇ γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα, εἶπε ὁ παπὸς. Κάπου ἔχω διαβάσει τὴν ἐξήγηση πὼς τὸ Κεράτινη προέρχεται ἀπὸ τὸ «κραίνειν τὰ ἔτυμα». Καὶ τὸ μὲν ῥημα κραίνω σημαίνει: φέρνω κάτι εἰς πέρας, ὁλοκληρώνω, ἐκτελῶ, ἐκπληρῶ, πραγματοποιῶ. Καὶ ἔτυμος σημαίνει: Ἀληθής, βέβαιος, πραγματικός, ἀληθινός. Στὴ δική μας περίπτωση τοῦ «κραίνειν τὰ ἔτυμα» πραγματοποιεῖται τὴν ἀλήθειαν καὶ καλλίτερα βγαίνει ἀληθινός. Ἡ Ἑλεφάντινη εἶναι ψευδής γιατί προέρχεται ἀπὸ τὴ λέξη ἐλεφαίρεσθαι ποὺ σημαίνει βαυκαλιζῶ διὰ ματαίων ἐλπίδων, διαβουκολῶ, καὶ ἐξαπατῶ ἐπὶ ψευδῶν ὁνείρων.

— Ἄλλοι ὅμως λένε πὼς ἡ Κεράτινη — ἡ Πύλη ὁλοκληρῶν τῶν ἀληθινῶν ὁνείρων — προέρχεται ἀπὸ τὴ λέξη Κέρας. Καὶ μετὰ τὴ λέξη αὕτη ἐννοοῦν τὸν ὀφθαλμό, ἐπειδὴ ὁ πρῶτος τοῦ χιτῶνος εἶναι καὶ λέγεται κερατοειδής. Καὶ Ἑλεφάντινη ἀπὸ τὸ «ἐλέφας τὸ στόμα». Δηλαδή οἱ ὄνειροι ἔχουν ἐλεφαντοφανὴ τὰ δόντια τους, τὰ ὅποια ὡστόσο δὲν εἶναι... ἐλεφάντινα. Ἄλλοι λένε ὅτι ἡ Κεράτινη πύλη ἦτο διαφανὴς καὶ ἔτσι ἀληθινή καὶ ἡ Ἑλεφάντινη ἀδιαφανὴς καὶ ἔτσι ἀσάφης καὶ ψεύτικη.

Ὑποστηρίζεται ἀκόμη ὅτι ἀπὸ τὴν Κεράτινη πύλη ἐβγαίνουν οἱ οὐράνιοι ὄνειροι αὐτοὺς ποὺ ἔστειλε ὁ ἴδιος ὁ Δίας καὶ ποὺ τοὺς ἔλεγαν γιὰ τοῦτο καὶ Διόπεμπτοι. Καὶ ἐπειδὴ τὰ κέρατα βλέπουν πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐδείχναν ἔτσι τοὺς Ὀλυμπίους, συμβόλιζαν τὴν ἀπὸ θεοῦ παραγγελίαν. Ἔτσι ἀπὸ τὴν Κεράτινη πύλη ἐβγαίνουν τὰ θεοτάτα καὶ ἀληθινὰ ὄνειρα. Τὰ ὄνειρα τῆς Ἑλεφάντινης ἦταν ψεύτικα γιατί οἱ ἐλεφαντόδοντες δείχνουν πάντα πρὸς τὰ κάτω. Δηλαδή τοὺς «ὑποχθόνιους θεοὺς» τοὺς κακοὺς, τοὺς δαίμονες. Καὶ ἔτσι τὰ ὄνειρα τῶν δαιμονικῶν αὐτῶν θεοτήτων, ποὺ ἐρχοῦνται ἀπὸ τὰ βάθη τῆς γῆς, εἶναι ψεύτικα.

Μὰ δὲν τελειώνουν αὐτὲς οἱ ἐξηγήσεις: Πίστευαν ἀκόμα, πὼς τὰ ἀληθινὰ ὄνειρα ἐβλεπε κανεὶς νησιτικός. Καὶ μετὰ ἀδειανὸ στομάχι ὁ νοῦς εἶναι πιὸ καθαρός καὶ νεύει πρὸς τὰ ἑπάνω. Δηλαδή ἡ καρδιά, ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου μετὰ ἑλαφρὸ τὸ στομάχι νεύει πρὸς τὸ Θεό, ὅπως ἀκριβῶς τὸ κέρατο τοῦ βοδιοῦ κοιτάζει πρὸς τὰ ἑπάνω, ριζωμένο ἐπὶ τοῦ ἡγεμονικοῦ μέρους τῆς κεφαλῆς. Ἔτσι ἡ πύλη τῶν ἀληθινῶν αὐτῶν ὁνείρων λέγεται Κεράτινη.

— Ὅσοι ὅμως ἦσαν χορτασμένοι μετὰ τὸ στομάχι βαρὺ ἐβλεπαν ψεύτικα ὄνειρα. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ δόντια ποὺ κόβουν τὴν τροφή, τὴν ἀφορμὴ αὐτὴ τῶν ψεύτικων ὁνείρων, εἶναι ἐλεφαντοφανὴ καὶ ἐλεφαντόχρμα, ὠνομάστηκε καὶ ἡ πύλη τῶν ψεύτικων ὁνείρων «Ἑλεφάντινη».

— Μὰ παπὸ, τίς πιστεύετε ἐσεῖς αὐτὲς τὲς ἐξηγήσεις, ρώτησε ὁ Γιώργος. Μοῦ φαίνονται πὼς εἶναι τραηγούμενες ἀπὸ τὰ μαλλιά!

— Φοβάμαι, πὼς ἔχεις δίκιο, εἶπε ὁ

παπὸς. Οἱ ἐξηγήσεις γύρω ἀπὸ τίς δύο πύλες τοῦ παλατιοῦ τοῦ Ὑπνου δὲν μοῦ φαίνονται πὼς μποροῦν νὰ σταθοῦν εὐκολὰ στὰ πόδια τους. Θὰ σὰς ἔλεγα μάλιστα πὼς δὲν ὑπάρχει καμμιά ἐξήγηση χειροπιαστή, ποὺ νὰ μὴ μπορῇ κανεὶς νὰ τὴν ἀμφισβητήσῃ!

— Ὡστόσο βρίσκω πὼς μιὰ ἐξήγηση, ποὺ θὰ δώσω κι ἐγώ, θὰ μπορούσε νὰ σταθῇ, ἂν ὄχι στὰ δύο, τουλάχιστο στὸ ἓνα τῆς πόδω.

Τὸ κέρας εἶναι γυμνὸ καὶ δείχνει πρὸς τὰ ψηλά, πρὸς τὸν ἥλιο! Καὶ θὰ μπορούσε νὰ πῇ πὼς συμβόλιζει τὴν Ἀλήθεια, αὐτὴν ποὺ οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ἐθεοποίησαν.

— Καὶ τί λένε γι' αὐτὴν; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Ἡ Ἀλήθεια, παιδιὰ μου, ἦταν θυγατέρα τοῦ Καιροῦ καὶ εἶχε τὸ ἱερὸ τῆς στήν Πύλη τοῦ Ὑπνου, ἀπέναντι ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ ἱερὸ τῆς ἀσπονδῆς ἐχθρᾶς τῆς τῆς Ἀπάτης. Ἦταν προστάτισσα τῶν ἀληθινῶν ὁνείρων. Γιὰ νὰ σὰς πῶ πὼς τὴν ἐφαντάζοντο οἱ ἀρχαῖοι θὰ πρέπει νὰ σὰς διηγηθῶ πὼς τὴν ἐζωγράφιζαν.

Ἡ Ἀλήθεια ἦταν μιὰ γυναίκα ὁλόγυμνη.

— Γι' αὐτὸ λέμε «θὰ πῶ γυμνὴ τὴν ἀλήθεια», εἶπε ἡ Τασία.

— Ἀκριβῶς. Ζωγράφιζαν λοιπὸν τὴν Ἀλήθεια γυμνὴ ποὺ κρατοῦσε στὸ στήθος τῆς τὴν εἰκόνα τοῦ Ἥλιου. Καὶ ἡ γυμνότης καὶ ὁ Ἥλιος, τὸ ἀκπλετο ὅπως θὰ λέγαμε φῶς, εἶναι καθὼς ξέρετε σύμβολα τῆς ἀλήθειας.

Δεῦτε λοιπὸν τὴν Κεράτινη πύλη. Τὸ κέρας γυμνὸ ἀτενίζει πρὸς τὸν ἥλιο. Τί ἄλλο καλλίτερο σύμβολο θὰ μπορούσε νὰ ζητήσῃ κανεὶς γιὰ τὴν ἀλήθεια.

Θὰ ἔπρεπε ἀκόμα νὰ σὰς πῶ γιατί ἡ Ἀλήθεια εἶναι θυγατέρα τοῦ Καιροῦ:

— Μοῦ φαίνεται πὼς τὸ μαντεύω, διέκρινε ὁ Γιώργος.

Καὶ στὸ νῆμα τοῦ παποῦ ὁ μεγαλειότερος ἀπὸ τὰ τρία ἀδελφὰ ἐξήγησε:

— Ὁ καιρὸς γεννεῖ τὴν ἀλήθεια. Ἡ καλλίτερα ὁ καιρὸς ἀποκαλύπτει τὴν ἀλήθεια. Πόσες φορές βρισκόμαστε σὲ πλάνη γιὰ κάτι, καὶ σιγὰ-σιγὰ μετὰ τὸν καιρὸ μαθαίνουμε τὴν ἀλήθεια. Πόσες φορές ἡ

ἀλήθεια εἶναι κρυμμένη μέσα στὸ σκοτάδι τῆς ἀπάτης, καὶ μετὰ τὸν καιρὸ βγαίνει στὸ φῶς.

— Καλὰ τὸ εἶπες, διέκρινε χαρούμενος ὁ παπὸς. Ἔτσι εἶναι. Καὶ μὰς εἶπες γιὰ τὸ σκοτάδι τῆς ἀπάτης. Μὰ ἀκριβῶς ἡ Ἑλεφάντινη πύλη ἔχει σύμβολο τῆς τῆς ἐλέφαντα ποὺ προσωποποιεῖ τὴν ἀπάτη...

Ἡ Ἀπάτη εἶναι καὶ αὐτὴ παιδιὰ μου, θυγατέρα τῆς Νύκτας, τοῦ σκοταδιοῦ. Καὶ εἶχε τὸ ναὸ τῆς, ὅπως εἶπαμε, ἀπέναντι ἀπὸ τὸ ναὸ τῆς Ἀλήθειας...

— Γιατί ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ἀπάτη βρίσκονται διαρκῶς ἀντιμέτωπες καὶ ἡ μιὰ πολεμᾷ τὴν ἄλλη, παρατήρησε ἡ Τασία.

— Σωστά, εἶπε ὁ παπὸς. Ἔτσι ἡ Ἀπάτη ποὺ ἐρχεται φουσκωμένη μετὰ πολλὰς ὑποσχέσεις καὶ πολλὰ παχυὰ λόγια, μοιάζει λιγάκι μετὰ τὸν ἐλέφαντα, παχύδερμο καθὼς εἶναι, καὶ ποὺ εἶναι τὸ μόνο ζῶο, πάνω στὸ ὅποιο θὰ μπορούσαν νὰ φορτωθοῦν τόσες ψευτιὲς καὶ τόσες ἀπατηλὲς ὑποσχέσεις.

Ἔτσι ἡ πύλη τῆς Ἀλήθειας εἶναι Κεράτινη καὶ ἡ πύλη τῆς Ἀπάτης Ἑλεφάντινη.

Ἀλλὰ ἀκόμη καὶ κάτι ἄλλο: Τὸ κέρας εἶναι κατὰ τὸ εὐτελές, ὅπως εὐτελεῖς καὶ φτωχές εἶναι οἱ ὑποσχέσεις τῆς ἀλήθειας. Ἐνας ποὺ θὰ σοῦ μιλήσῃ ἀληθινὰ, δὲν θὰ σοῦ ὑποσχεθῇ ποτέ του τίποτε. Καὶ ἂν σοῦ ὑποσχεθῇ, θὰ σοῦ ὑποσχεθῇ πράγματα ποὺ θὰ μπορῇ νὰ σοῦ καμῇ. Καὶ θὰ εἶναι αὐτὰ μηδαινὰ, ὅπως τὸ κέρατο. Ἐνῶ ἡ ἀπάτη θὰ σοῦ ὑποσχεθῇ λαγούς μετὰ πετραχήλια. Δηλαδή πλοῦσια πράγματα, πολὺτιμα σὰν τὸ ἐλεφαντόδοντο.

Καὶ μιὰ ποὺ ἡ συζήτησή μας γιὰ τὰ εὐτελῆ κέρατα θὰ σὰς πῶ παιδιὰ μου κι ἓνα ὠραῖο ἀνέκδοτο:

— Νὰ τ' ἀκούσουμε, νὰ τ' ἀκούσουμε, εἶπαν χαρούμενα τὰ παιδιὰ.

— Ὁ Ἀνδρέας Λασκαράτος, εἶπε ὁ παπὸς, μετὰ τίς ιδέες του περὶ θρησκείας — ποὺ μερικὲς θὰ μπορούσε νὰ πῇ κανεὶς, ἦταν πολὺ σωστὲς — καὶ σὰς λέω πὼς ὁ Λασκαράτος δὲν ἦταν ἄθεος ὅπως τὸν κατηγοροῦσαν — εἶχε δημιουργήσει ἐχθροὺς ἀνάμεσα στὸ θρησκευτικὸ ὄχλο τῆς Κεφαλληνίας. Μιὰ μέρα λοιπὸν, κάποιος γιὰ νὰ τὸν προσβάλουν τοῦ ἔστειλεν ἓνα καλὰ γερμάτο κέρατα ζῶων ποὺ μάζεψαν στὴν ἀγορά... Τὰ ἔχουν σκεπάσει μετὰ μιὰ πετσέτα... Τὰ πήγε στὸ Λασκαράτο ἓνας μικρὸς. Αὐτὸς ἀνοίξε τὸ πανέρι, εἶδε τί εἶχε μέσα μὰ δὲν εἶπε τίποτα. Οὔτε θυμῶς οὔτε εἰδεῖ πὼς πεῖράχτηκε... Εἶπε μόνο στὸ παιδί νὰ περιμένῃ...

Σὲ λίγο ὁ Λασκαράτος γύρισε μετὰ τὸ πανέρι. Εἶχε μέσα τὰ καλλίτερα λουλούδια ἀπὸ τὸν ἀνθοκηπὸ του... Τριαντάφυλλα, γαρύφαλα, καὶ ἄλλα...

Πάρε τα, παιδί μου, τοῦ εἶπε καὶ νὰ τὰ δώσεις σ' αὐτοὺς ποὺ μοῦ ἔστειλαν τὸ καλὸ. Καὶ πές τους νὰ μὴν ἀστοχίσουν νὰ διαβάσουν τὸ σημειῶμά μου...

— Καὶ τί ἔγραφε τὸ σημειῶμά; ρώτησε ἡ Τασία.

— «Καθὼς προσφέρει ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου ἔχει», ἦταν οἱ ἐξὴ λέξεις ποὺ σημείωσε ὁ Λασκαράτος ἐπάνω στὸ χαρτί ποὺ συνέδεε τὰ λουλούδια του πρὸς τοὺς ὕβριστές του...

Καὶ γιὰ νὰ τελειώνουμε μετὰ τὸν ὕπνο καὶ τὰ ὄνειρα σὰς λέω ὅτι ὁ Ὁνειρὸς εἶχε ἀγαλμὰ στὴ Σικυώνα στὸ ναὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἦταν κοντὰ στὸν Ὑπνον. Εἶχε δὲ καὶ μαῦρο καὶ ἀσπρὸ φῶρμα. Γιατί τὸ ὄνειρο ἐρχεται καὶ τὴν Ἥμερα καὶ τὴν Νύκτα...

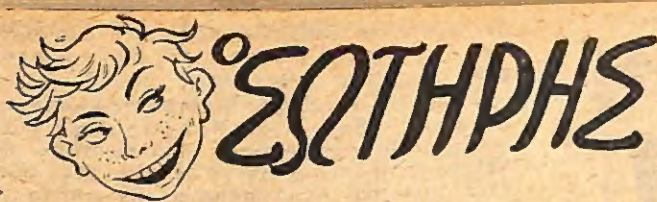
— Φαντάζομαι τί εἶχαν πῇ οἱ ἀρχαῖοι γιὰ τὴ Νύκτα...

— Ἀρκεῖ εἰπάμε σήμερα, ἀπάντησε ὁ παπὸς. Θὰ τὰ ξαναπάρουμε γιὰ τὴ Νύκτα ἄλλῃ μέρα...

— Α. Κ. Μ.

Ἡ Μεγάλῃ Γιορτῇ

Τὸ σημερινὸ ἐξώφυλλό μας εἶναι ἀφιερωμένο στὴν γιορτῇ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, τῇ Μεγάλῃ Μέρα, ποὺ ὁ λαὸς μας ἔδειξε πὼς ξέρει ν' ἀγωνίζεται καὶ νὰ πεθαινῇ. Στὸ ἄλλο φύλλο, ποὺ θὰ κυκλοφορήσῃ τίς ἡμέρες τῶν γιορτῶν, θὰ ἀφιερῶσουμε πολλὰς σελίδες γιὰ τὴ μεγάλη Ἑθνικὴ μας Ἐπέτειο!

ΕΡΩΤΗΡΗΣ

— Δεν πρέπει να μου φύγει έτσι η ευκαιρία. Κάτι πρέπει να γίνη μ' αυτά τα κιβώτια!

Επί τέλους τὸ βρήκε. "Ενα πρωτὶ κατέβηκε στὴν αὐλὴ χαρούμενος. Σκεπτόταν τὸ γλέντι ποὺ εἶχε νὰ γίνη!

Πρῶτα-πρῶτα ἀνοίξε τὸ πηγάδι, ἔρριξε τὸν κουβά μέσα καὶ τὸν ἀφήσε ἐκεῖ, ἔπειτα κρύφτηκε μέσα στὸ ἓνα κιβώτιο — τὸ ἄλλο τὸ τράβηξε κοντά, ὥστε νὰ σκεπασθῇ τὸ στόμιο τοῦ ἄλλου — καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μέσα ἔβγαλε κάτι φωνές, μὰ κάτι ἀγριοφωνάρες ποὺ ἀνατρίχιαζε ὅποιος τὶς ἀκούγε. Καὶ καθὼς ἀντηχοῦσε μάλιστα τὸ κιβώτιο, νόμιζε κανεὶς ὅτι οἱ φωνές ἔβγαιναν ἀπὸ κάπου βαθεῖα.

"Ολοι ἔτρεξαν στὴν αὐλὴ.

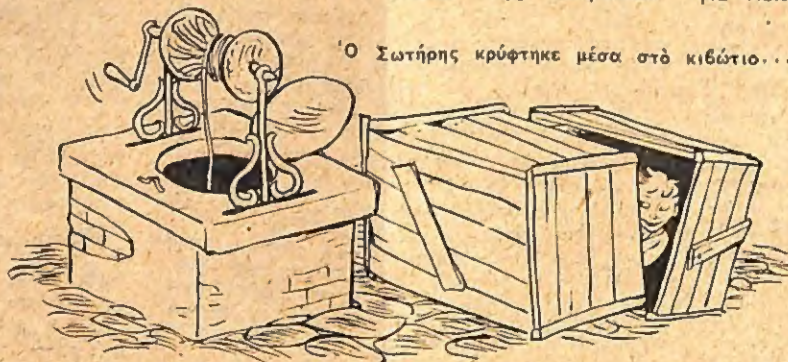
— Κάποιος φώναζε... Ποιὸς νὰ ἦταν... Ὁ Σωτήρης!... "Α! ὁ Σωτήρης! Καὶ τὸ πηγάδι ἀνοιχτό... Καὶ ὁ κουβάς πεσμένος μέσα... "Ὁ! Βοήθεια! Ὁ Σωτήρης ἔπεσε στὸ πηγάδι! Βοήθεια!... Δὲν φαίνεται πιά... Εἶναι στὸν πάτο τοῦ πηγαδιοῦ... Βοήθεια!... Πνίγεται! Βοήθεια!

Στὴν ἀρχὴ ὁ Σωτήρης γελοῦσε ὅπως πάντα. Ἀλλὰ ὕστερα — αὐτὸ δὲν τὸ εἶχε σκεφτῇ — τὸ πράγμα ἐγίνε πολὺ σοβαρὸ. Ἀναστατώθηκε ἀπὸ τὶς φωνές ὅλη ἡ γειτονιά. Ἐτρεξο κόσμος στὴν αὐλὴ γυναῖκες, ἄντρες, παιδιὰ, ἀστυφύλακες.

— Γρήγορα! Νὰ κατεβῇ ἓνας μέσα στὸ πηγάδι! Τὸ παιδί μου νὰ σώσετε καὶ ὅτι ἔχω δικό σας εἶναι, φώναζε ἡ μητέρα του.

Βοή, κακό, σύγχυση. "Άλλος ἔλεγε τοῦτο, ἄλλος ἔλεγε ἐκεῖνο. Τὸ πηγάδι ἦταν πολὺ βαθὺ καὶ δὲν ἤξεραν πῶς νὰ κατεβοῦν. Ἡ ὥρα περνοῦσε μὲ λόγια καὶ ἡ δυστυχισμένη ἡ μητέρα ποὺ φανταζόταν ὅτι τὸ παιδί της πνιγόταν

Ὁ Σωτήρης κρύφτηκε μέσα στὸ κιβώτιο...

τραβοῦσε τὰ μαλλιά της κι' ἔκλαιγε σὰν τρελλή.

Ὁ Σωτήρης τὰ ἔχασε. Γιατὶ πρώτη φορά δὲν εἶχε κέφι νὰ γελάσει. Κατὰλαβαινε ὅτι ἡ θέση του ἦταν πολὺ δύσκολη. Δὲν ἤξερε τί νὰ κάνῃ. Νὰ μείνι κρυμμένος; Κακά! Νὰ παρουσιασθῇ; Ψυχρά!

Ἡ κωμωδία ποὺ ἤθελε νὰ παίξῃ, εἶχε γίνῃ δράμα! "Ενας ἐργάτης ἐτοιμαζόταν νὰ κατεβῇ στὸ πηγάδι. Ἡ μητέρα του καὶ ἡ ἀδερφή του ξεφώνιζαν συνεχῶς κι' ὁ κόσμος ὅλο καὶ μαζεύόταν. Καὶ νὰ κι' ὁ πατέρας του ποὺ ἐρχόταν τρεχάτος!

— Ὁ Σωτήρης στὸ πηγάδι! Συμφορά μου! φώναζε κι' ἐκεῖνος.

Ἀπὸ τὸ πρωτὶ ποὺ ξυπνοῦσε, ὡς τὸ βράδυ ποὺ ἔπεφτε νὰ κοιμηθῇ, ὁ Σωτήρης δὲν συλλογιζόταν τίποτ' ἄλλο, παρὰ πῶς νὰ γελάσῃ. Φαίνεται ὅτι ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία ποὺ εἶχε διαρκῶς νὰ γελά, ἔβλεπε ὄνειρα ἀστεία. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ στόμα του. — ἂν μπορούσε νὰ τὸ πῇ κανένας στόμα, ἐκεῖνο τὸ ἀπερίγραπτο χάσμα — κόντευε νὰ φτάσῃ ὡς τ' αὐτιά του!

Ὡστόσο, ὁ Σωτήρης δὲν ἦταν κουτός. Δὲ γελοῦσε μὲ τὸ τίποτα. Καὶ ἐπειδὴ τὰ ἀστεία δὲν παρουσιάζονταν κάθε ὥρα καὶ κάθε στιγμή, ὁ Σωτήρης προσπαθοῦσε νὰ τὰ δημιουργῇ μόνος του!

Στὸ σχολεῖο, νὰ ποῦμε, ἔρριχνε μέσα στοὺς κλήρους ἓνα σωρὸ ὀνόματα παράδοξα καὶ ἀνύπαρκτα. Τραβοῦσε ὁ καθηγητὴς ἓνα κλήρο, τὰ παιδιὰ ἀκούγαν τὸ παράξενο ὄνομα καὶ πέθαιναν ἀπ' τὰ γέλια. Μασοῦσε χαρτὶ καὶ τὸ ἔκανε σφαῖρα. Μετὰ, ἀπὸ χαρτὶ πάλι, ἔκοβε ἕναν караγκιόζην, τὸν ἔδενε μὲ λίγη κλωστή ἀπ' τὸ κεφάλι, τὴν ἄλλη ἄκρῃ τῆς κλωστῆς τὴν ἔδενε στὴ σφαῖρα καὶ ὕστερα τῆς ἔδινε μιὰ ψηλά, τὴν ὥρα ποὺ ὁ καθηγητὴς δὲν τὸν ἔβλεπε. Ἡ σφαῖρα κολλοῦσε στὸ ταβάνι καὶ ξαφνικὰ ὁ караγκιόζης βρισκόταν κρεμασμένος στὴ μέση τῆς τῆς τῆς!

Στὸ δρόμο, πάλι, χτυποῦσε τὰ κουδούνια ὅλων τῶν σπιτιῶν. Στὸ σπῆτι γύριζε τοὺς δείκτες τοῦ ρολογιοῦ, ἡ μητέρα του νόμιζε πῶς πέρασε ἡ ὥρα κι' ἔστρωνε τραπέζι ἀπὸ τὶς ἑντεκα! Πολ-λὲς φορές ἀνέβαινε στὸ καμπαναριὸ τῆς γειτονιάς του καὶ χτυποῦσε μεσημέρι πολὺ πρὶν τῆς ὥρας! Αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ, σοφίζονταν καθημερινῶς.

Φαντάζεσθε τί μπορεῖ νὰ κατορθώσῃ νὰ κάνῃ ἓνα παιδί ἐφευρετικὸ, σὰν τὸ Σωτήρη, ὅταν τοῦ κολλήσῃ ἡ μανία τῶν ἀστείων. Καὶ σημειώστε, ὅτι ὁ Σωτήρης ἦταν πολὺ ἐγωῖστῆς στὸ γέλιο του. Αὐτὸς νὰ γελάσῃ καὶ ὁ ἄλλος ὡς ὑποφέρει! Δὲν τὸν ἔνοιαζε. Γιὰ νὰ καταλάβετε πόσο σκληρὸς καὶ ἐγωῖστῆς ἦταν, φτάνει νὰ σὰς πῶ, ὅτι μιὰ φορὰ ἐνέβηκε στὴν ψηλὴ λεύκα ποὺ ἦταν στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ του καὶ ἔμεινε ἐκεῖ ἀπάνω μέχρι ἄργα τὸ βράδυ, ἐνῶ ὅλοι στὸ σπῆτι ἔτρεχαν νὰ τὸν γυρῶν δεξιά καὶ ἀριστερά. Ἡ ἀγωνία ρεῦουν τῆς μάνας του καὶ τοῦ πατέρα του, ποὺ τῆς μάνας του καὶ τοῦ πατέρα του, ποὺ ἔβασαν στὸ μυαλό τους χίλια κακά, τὸν διασκέδαζε καὶ τὸν ἔκανε νὰ γελά!

"Ὡσπου ἔκαμε τὸ τελευταῖο του. Ἀστεῖο ποὺ τοῦ στοίχισε ὅμως πολὺ ἀκριβά. Νὰ πῶς ἀκριβῶς συνέβη τὸ πράγμα.

Ἐκεῖνες τὶς μέρες στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ του εἶχαν δυὸ μεγάλα κιβώτια ἀδεία, ἀπὸ κάτι ἐπιπλα ποὺ εἶχαν φέ-ἀδεια, ἀπὸ κάτι ἐπιπλα ποὺ εἶχαν φέ-ἀδεια. Ὁ Σωτήρης τὰ ἔβλεπε καὶ συλλογιζόταν:

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΦΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΣ
ΕΙΣ ΤΑΣ Β. Τ. Σ. ΛΕΡΟΥ

Στις 12 τὸ μεσημέρι τῆς 8 Σεπτεμβρίου κατέπλευσε στὸν λιμένα Λακκίου σημαίο-στόλιστο τὸ "Ἀντιτορπιλικὸ «ΝΑΥΑΡΙ-ΝΟΝ», μὲ τοὺς Λασφυλῆες Βασιλεῖς μας, τὸν Διάδοχο Κων)τῖνο καὶ τὸν Πρίγκηπα Χριστιανό, ἀδελφὸν τῆς Βασιλείσσης μας, ἀκολουθοῦμενοι ἀπὸ τὸν Γενικὸν Ὑπασπι-σὴ τοῦ Βασιλέως, Πτέραρχον Ποταμιῶν τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης κ. Μπαμ-πάκο καὶ τὸν Διευθυντὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύ-ματος κ. Νέρη.

Ὁλος ὁ Λεριακὸς λαὸς εἶχε συγκεντρω-θεῖ στὴν παραλία γιὰ νὰ δεχθῇ τοὺς Βα-σιλεῖς μας μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Σεβασμιώ-τατον Μητροπολίτη Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπαλαίας κ. Ἰσιδωρο, τὸν Γενικὸ Δι-οικητὴ Δωδ)νήσου Ὑπουργὸν κ. Μαυρῆ, τὸν Διοικητὴ Χωρ)κῆς Δωδ)νήσου καὶ πλη-θος ἄλλων ἐπισήμων.

Ἐν μέσῳ χειροκροτημάτων καὶ ζητω-κραυγῶν οἱ Βασιλεῖς μας κατεβῆσαν στὴν Βασιλικὴ Οἰκοκυρικὴ Σχολὴ ὅπου ἐ-πιθεώρησαν τὰ συνεργεῖα καὶ τοὺς κοιτῶ-νας τῶν μαθητῶν. Κατόπιν προσήλθον εἰς τὴν αἴθουσαν ὑποδοχῆς ὅπου ἡ μαθή-τρια Ἑυπολίτου Σεβαστῆ τοὺς προσεφώνη-σε κι' ἄρχισε ὁ χορὸς.

Τὸ ἀπόγευμα ἔγινε ἡ ἐορτὴ εἰς τὰς Βα-σιλικὰς Τεχνικὰς Σχολὰς Λέρου, ὅπου ὁ Βασιλεὺς ἀπένημε τὰ διπλώματα εἰς τοὺς 600 τελειοφοίτους μαθητάς.

Τὴν ὥραίαν τελετὴν ἐπεσφράγισε ἡ ὑπό-σχεσις τῶν ἀποφοίτων μαθητῶν. "Ὅλοι μὲ σηκωμένα τὰ διπλώματά τους, ὀρκίζονται ἐνώπιον Θεοῦ καὶ Βασιλέως ὅτι θὰ γυρί-σουν στὰ χωριά τους καὶ θὰ γίνουν οἱ οἰ-κοδόμοι τῆς καινοῦργις Ἑλλάδας μας.

Ἐν συνεχείᾳ οἱ Βασιλεῖς μετέβησαν εἰς τὸ κινηματοθέατρο τῶν Σχολῶν, ὅπου ὁ Βασιλεὺς ὑπόδεκσε νὰ παρασημοφορῇ μὲ τὸ παράσημο τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Λέρου, Κα-λύμνου καὶ Ἀστυπαλαίας κ. Ἰσιδωρον διὰ τὰς ὑπηρεσίας του ὡς Προέδρου τοῦ Πα-ραρτήματος καὶ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰς Βασιλικὰς Τεχνικὰς Σχολὰς Λέρου.

Δ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ

Σὰν νὰ ἦταν πιά καιρὸς τὸ δράμα, μὲ κάθε θυσιᾶ, νὰ γίνῃ κωμωδία. Ὁ Σωτήρης τὸ ἀποφάσισε. Τράβηξε τὸ ἓνα κιβώτιο καὶ πρόβαλε ἀπὸ τὸ ἄλλο!

— Μὴν κάνετε ἔτσι, βρε παιδιά, ἐδῶ εἶμαι! εἶπε!

Καὶ εἶχε ἓνα ὕφος σὰν νὰ ἔπεσε πραγματικὰ στὸ πη-γάδι καὶ νὰ ἔβγαине βρεγμέ-νος!

Χαρά, ἐκπληξη, ὀργή!

Κι' ἐνῶ ὁ κόσμος ἄρχισε ἐπὶ τέλους νὰ γελά, ὁ Σω-τήρης — τί ἀναποδοα πράγ-ματα! — ἄρχισε νὰ κλαίῃ.

Γιατὶ σοὺ τὸν ἐτσάκωσε ὁ πατέρας του καὶ τοῦ ἔδωσε ἓνα ξύλο, ποὺ θὰ τὸ θυ-μάται σ' ὅλη του τὴ ζωὴ!

Μὰ δὲν τοῦ ἄξιζε! Πέστε μου.

Ἀπὸ τότε ὁ Σωτήρης ἔπαψε τὰ χον-τρά ἀστεία καὶ γελά μὲ κάποιο μέτρο. Ἐλπίζω ὅτι θὰ διορθώθηκε ἐντελῶς ἀπὸ τὸ ἐλάττωμά του καὶ ὅτι τὸ στόμα του θάχῃ πάψῃ πιά τὶς μεγάλες φιλίες μὲ τ' αὐτιά του καὶ θάχῃ γίνῃ ὁμορφο-στόμα — ὅπως ὅλα ὅσα ξέρουν νὰ γε-λοῦν ὅταν πρέπει.

Π. Δ. Κ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Ἡ ΕΠΙΡΡΟΙΑ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ὅταν τελείωσε, τραβήχτηκαν ὅλοι γιὰ ὕπνο. Ἀλλὰ πῶς νὰ βρῇ ὁ δύστυχος Θρασύβουλος ἡσυχία! Τὴν ψυχὴ του τὴν ἐπείζαν οἱ πιὸ μαύρες σκέψεις. Ἔβλεπε τὴ δυστυχία νὰ τὸν περιζώνῃ ἀπὸ παντοῦ.

Κί' ἡ ἀνησυχία του τώρα ποὺ ἦταν μόνος μεγάλωνε γιὰ τὴν ἀτυχὴ μνηστὴ του.

Τὸ μισοκαμμένο γράμμα, γέμιζε τὸν νοῦ του ὑποψίες, γιατί ἐνῶ τοῦ ἔδειχνε τὴν κατάντια καὶ τὴν ἀπελπισία τῆς Ἀνδρονίκης, δὲν τοῦ ἐξηγοῦσε καὶ τοὺς λόγους αὐτῆς τῆς δυστυχίας. Ὁ Βάρθακας τὴν εἶχε προκαλέσει. Ἀλλὰ πῶς; Μὲ τί τρόπο; Πῶς χάθηκαν ὁ πατέρας κι' ὁ ἀδερφός τῆς Ἀνδρονίκης; Ποιὲς περιστάσεις τὴν ἔδιωξαν ἀπὸ τὸν πατρογονικὸ τῆς Πύργο; Γιατί βρισκόταν στὸ δρόμο ἐπὶ κεφαλῆς δέκα παλληκαριῶν;

Βασανιστικὰ ἐρωτήματα ποὺ δὲν εἶχαν ἀπάντηση. Καὶ τὸ πιὸ βασανιστικὸ ἀπ' ὅλα ὅλο καὶ στριφογύριζε στὸ νοῦ του.

— Ποῦ νὰ βρίσκεται τώρα ἡ Ἀνδρονίκη; Τί νὰ κάνῃ; Ἀπὸ τί κινδύνους νὰ περνᾷ ἀραγές;

Ποῶς ξέρει πότε θὰ ξαναμάθαινε νέα τῆς!

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΟΥ

Δυὸ εἰδήσεις ἔφτασαν τὸ ἄλλο πρωὶ στὸν Ἱερὸ Λόχο. Ὁ σκληρὸς θάνατος τοῦ Ἀθανασίου Διάκου στὴν Ἀλαμάνα κι' ἡ δοξασμένη ἄμυνα τοῦ Ὀδυσσεᾶ στὸ Χάνι τῆς Γραβιάς.

Ποῦ νάξере ὁ Θρασύβουλος, πῶς ἡ ἀρραβωνιαστικιά του εἶχε πολέμησεν καὶ στίς δυὸ ἐκείνες μάχες!

Τὸ χωριὸ τῆς Βλαχίας Δραγατσάνι, βρίσκεται στὴ μέση μιᾶς πεδιάδας ποὺ εἶναι σπαρμένη μὲ ἀμπέλια, κοντὰ στίς πόλεις Κράγιοβα καὶ Ριμνικό. Μέσα στὸ χωριὸ ἦταν στρατοπεδευμένοι 800 Τούρκοι μὲ ἀρχηγὸ τὸν ἀπαίσιον Καρὰ Ρεῖζ.

Μεσημβρινὰ πρὸς τὸ Δραγατσάνι, εἶναι ἓνας λόφος ποὺ τριγυρίζεται ἀπὸ μεγάλο ἔλος. Ἐκεῖ ἦταν ἓνας Πύργος καὶ στὸν Πύργο αὐτὸν ἦταν Ἕλληνες κάτω ἀπὸ τὴν ἀρχηγία τοῦ Ἀναστάσιου Ἀργυροκαστρίτη.

Ὁ Ἱερὸς λόχος καθὼς εἶπαμε ἦταν στρατοπεδευμένος στὴν ἀπέναντι ὄχθη ἐνὸς μικροῦ ξεροποτάμου ποὺ τρέχει ἀπὸ τὸ χωριὸ κι' ὄχι μακριὰ ἀπὸ τὴ διασταύρωση τῶν δρόμων Κράγιοβας καὶ Ριμνικοῦ. Ὁ Βασίλης Καραβίας, καὶ Ριμνικοῦ. Ὁ Βασίλης Καραβίας, φύλαγε δεξιὰ κι' ἀριστερὰ τὰ περάσματα.

Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ἔφτανε στὸ Ριμνικό μὲ τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιους πεζοὺς καὶ δυὸ χιλιάδες πεντακόσιους καβαλάρεις Ἀρναούτες, Σέρβους καὶ Μολδαβούς.

Ἀπ' αὐτὸν τὸν στρατὸ εἶχε στείλει τὸν Ἱερὸ Λόχο κι' ἄλλα σώματα νὰ κυριέψουν μερικὲς θέσεις γύρω ἀπὸ τὸ Δραγατσάνι, ὥς νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος καὶ νὰ διευθύνῃ τὴ μάχη.

Δυὸ χιλιάδες Τούρκοι ἀπὸ τὸ Βιδίνι καθὼς καὶ ὀχτακόσιοι τοῦ Δραγατσανίου ἐληλατοῦσαν τὴν Μικρὴ Βλαχία καὶ κυρίεναν τὰ μοναστήρια Στερζέτι, Σταντσετ καὶ Μαμούλ, ἐνῶ ὀχτὼ χιλιάδες ἄλλοι, ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι, εἶχαν χωριστῇ σὲ δυὸ σώματα καὶ προχωροῦσαν νὰ χτυπήσουν τὸν Ὑψηλάντη.

Ἐβρεχε συνέχεια, ἐπὶ μέρες. Οἱ δρόμοι καὶ τὰ μονοπάτια εἶχαν γεμίσει νερὰ καὶ λάσπες.

Τὰ διάφορα σώματα τῶν Ἑλλήνων ποὺ ἦταν νὰ φτάσουν γύρω ἀπὸ τὸ Δραγατσάνι δὲν ἔφτασαν παρὰ ἀραιὰ καὶ σκόρπια τὴν αὐγὴ τῆς 7 Ἰουνίου.

Ἐκείνη τὴν ἴδια μέρα πρωὶ - πρωὶ ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ἄφησε τὸ

ροῦ Λόχου καὶ τώρα ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ, ἂν κι' ὀλόκληρο τὸ πυροβολικὸ τῶν ἀγωνιστῶν ἦταν τέσσερα μικρά καὶ ἄθλια κανόνια.

Τὸ βράδυ ποὺ ὁ Θρασύβουλος εἶχε διηγηθῇ τίς περιπέτειές του στ' ἄλλα παλληκάρια, ὁ Καραβίας ἦταν — ὅπως τὸ συνήθιζε ἄλλωστε — τύφλα στὸ μεθύσι.

Ὅταν οἱ ἄλλοι πῆγαν γιὰ ὕπνο, σωριάστηκε καὶ κείνος στὰ στρωσίδια του, καὶ βυθίστηκε σὲ ὕπνο κτηνώδη.

Ἡ νύχτα ἦταν σκοτεινὴ κι' ἡ βροχὴ ἔπεφτε ραγδαία κι' ἀδιάκοπα, ἐνῶ τ' ἀστραπόβροντα τάραζαν κάθε τόσο τὸ συνεφιασμένο οὐρανὸ μὲ μπουμπουνητὰ καὶ μὲ λάμψεις.

Λίγο πρὶν χαράξῃ, ἀκούστηκε ἓνας τρομερὸς κρότος κι' ἡ λαγκαδιά ποὺ ἦταν τὸ στρατόπεδο φωτίστηκε.

Κοντὰ στὴ σκηνὴ τοὺς εἶχε πέσει κεραυνός.

Ὁ Θρασύβουλος ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι πολεμιστὲς, ξύπνησαν ἀπὸ τὸν κρότο. Μαζὶ ξύπνησε καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ, ὁ Καραβίας.

Ἀφοῦ ἔτριψε τὰ μάτια του ὁ ὀπληρχηγὸς γιὰ νὰ διώξῃ τοὺς καπνοὺς τοῦ πιστοῦ ποὺ τοῦ θάλωναν ἀκόμη τὸ νοῦ, φώναξε στὸν ἱπποκόμο του, ἓναν ψηλὸ Σέρβο ποὺ κοιμόταν δίπλα του:

— Ρε Διαμαντῆ, εἶπε, φοβοῦμαι μήπως τυχὸν οἱ Τούρκοι τὸ στρίψουν ἀπὸ τὸ Δραγατσάνι.

— Δὲν φεύγουν, καπετάνιο, περιμένουν πολὺ ἀσκέρι. Ἐπειτα οἱ δρόμοι εἶναι χωμένοι στὴ λάσπη καὶ τὰ ποτάμια φουσκωμένα.

— Τώρα Διαμαντῆ, ἐτοίμασε νὰ φάμε. Πρέπει νὰ εἵμαστε χορτάτοι ἀπὸ φαί καὶ κρασί γιὰ νὰ χτυπήσουμε καλὰ μὲ τὸν ἐχθρό.

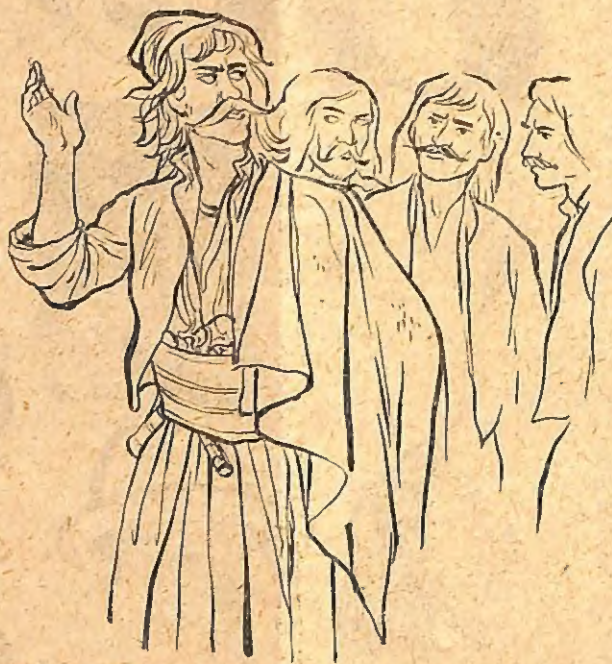
Ὑπάκουα ὁ Διαμαντῆς ἔστρωσε κι' ἀπόθεσε χάμω κρὺο ψητὸ κρέας τυρί, ψωμί, κι' ἄφθονο μπρούσκο κρασί.

Σὲ λίγο ὁ Καραβίας κι' οἱ τρεῖς ὑπαξιωματικοὶ του εἶχαν γίνει τύφλα στὸ μεθύσι.

Αὐτὸ ἦταν πρωτάκουστο στὰ χρονικά τοῦ ἀγώνα.

Συνήθως τὰ παλληκάρια πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο ποὺ τὸν θεωροῦσαν ἱερὸ γιὰ τὴν ἐλευθερίαν, σιγυρίζονταν σὰν νὰ ἐτοιμάζονταν γιὰ τὴ λειτουργία.

Ἐμολογούνταν στὸν παπὰ, ζητοῦσαν συγχώρεση ἀπὸ τοὺς συντρόφους τοὺς καὶ μεταλάβαιναν. Γιατί ποῖος ἤξερε ποῖος θὰ ζοῦσε καὶ ποῖος θὰ σκοτώνονταν ὕστερ ἀπὸ λίγες ὥρες; Γι' αὐτὸ σεμνὰ κι' ἀντρίκια ἤθελαν νὰ εἶναι ἑτοίμοι νὰ παρουσιαστοῦν μπροστὰ στὸν Οὐράνιον Κριτῆ, ἂν τέτοιο ἦταν τὸ

Ἄν δὲ μ' ἀκολουθήσετε θὰ πάω ἐγὼ μονάχος μου νὰ τοὺς κάμω μὲς τὸ χωριό!...

Ριμνικὸ καὶ μὲ τὴν ἐμπροσθοφυλακὴ του — δυὸ χιλιάδες στρατιῶτες — κίνησε γιὰ τὸ Δραγατσάνι.

Στὸ στρατόπεδο τοῦ Νκολάου Ὑψηλάντη ποὺ ἦταν ἀπέναντι ἀπὸ τὸ Δραγατσάνι, ἦταν κοντὰ στοὺς ἄλλους ὀπληρχηγούς, καθὼς εἶπαμε, κι' ὁ Βασίλης Καραβίας, πρῶην ἀρχηγὸς τοῦ Ἱε-

θέλημα του Θεού. "Ετσι έκαναν τον πόλεμο οι αγωνιστές του 21.

Κι' έτσι θαυματούργησαν.

Ο Καραβίας όμως με την παρέα του, καταλάβαινε αλλοιώς τον πόλεμο.

— Τί κάνουν όρε τα νιάνιαρα του 'Ιεροού Λόχου; ρώτησε γελώντας.

— Τί να κάνουν καπετάνιε! Θα πίνουν γαλατάκι και θα λένε προσευχές!

Τρανταχτά γέλια υποδέχτηκαν αυτή τη φράση.

Ήταν τὸ συνηθισμένο αστείο του Καραβία, να κοροϊδεύη με τους φίλους του τους στρατιώτες του 'Ιεροού Λόχου.

Ήταν όλοι σπουδαστές του έξωτερικού, νέα παιδιά, αμούστακα οί περισσότεροι, που γράφηκαν έθελοντές για να πολεμήσουν γιά την 'Ελευθερία της 'Ελλάδας. "Ερχονταν από τα πανεπιστήμια όλης της Εύρώπης, αυτά τα μοσχαναθρεμμένα έλληνόπουλα, που φλέγονταν από την αγάπη της πατρίδας.

Κι' όταν ή πατρίδα τα κάλεσε γιατί τα χρειαζόταν, έτρεξαν να δώσουν τὸ παρόν.

Γιατί έτσι είναι τα έλληνόπουλα. Μήτε ή μακραίωση σκλαδιά, μήτε ή ξενητιά, μήτε ή άνετη ζωή στην Εύρωπη δεν στάθηκαν άξια να σδύσουν τον ακοίμητο έθνισμό τους.

Απ' όλα τα άσκήρια των έλλήνων που πολέμησαν στον ιερό άγώνα του 21, ένα από τα πιό συγκινητικά, τα πιό ωραία, ήταν σίγουρα και ο 'Ιερός Λόχος του 'Υψηλάντη, που τον αποτελούσαν νέοι σπουδαστές...

Αυτούς βρήκε να κοροϊδέψη ο Καραβίας μέσα στο εύκολο νταϊλίκι του κρασιού.

— Είναι παλληκάρια σεμνά κι' άποφασισμένα, καπετάνιο, είπε σιγά ο Θρασύβουλος που δεν έβαζε στο στόμα του κρασί.

— Είναι μαθητούδια καλά μονάχα για τὸ σχολείο, επέμεινε ο Καραβίας. Κι' οί 'Υψηλάντηδες δεν είναι για πόλεμο, είναι καλοί για χορούς και παρτάξεις... Πώς θ' άντικρύσουν τους Τούρκους παλληκαράδες; Άκούστε με καλά. Γιατί να περιμένουμε τίς διαταγές του; "Ερχεστε βρέ παιδιά να χτυπήσουμε τὸ Δραγατσάνι; Είμαστε πεντακόσιοι κι' οί Τούρκοι είναι όχτακόσιοι. Είμαστε σωστοί στην άναλογία.

— Να μὴν πατήσουμε καλύτερα τη διαταγή του Άρχηγού καπετάν Καραβία. Σήμερα τον καρτερούμε νάρθη. Θα διευθύνη ο 'ίδιος τη μάχη όπως μάς όρισε. Είναι καλός στρατηγός.

— Τόδειξε στον κάμπο της Δρέσδης, συμφώνησε ένας άλλος. "Εκεί που έχασε και τὸ ένα του χέρι.

— Μπορεί να είναι καλός γκενεράλες στους ταχτικούς στρατιώτες, είπε ο Καραβίας. Όχι όμως και για τα δικά μας παλληκάρια που χτυπάνε στο φτερό. "Εγώ σας λέω να πάμε, θα περάσουμε τὸ γεφύρι και θα ριχτούμε άμέσως στο χωριό.

Και λέγοντας σηκώθηκε κι' έδειξε τὸ Δραγατσάνι.

— Είναι! Τρίτη σήμερα καπετάνιε, είπε κάποιος άλλος. Μέρα γρουσουζίκη για μάς τους χριστιανούς.

— Τί κουταμάρες τσαμπουνάς ζω; Τί έχουνε να κάνουνε οί μέρες; Όλες είναι του Θεού.

Τα παλληκάρια άρχισαν να βρίσκονται σ' άμφιβολία για τὸ τί έπρεπε να

κάνουν, όταν για να τους παρασύρη ο Καραβίας άρχισε να φωνάζη:

— Μά τί λοιπόν καρτεράτε κιότηδες; "Αν δεν μ' ακολουθήσετε, θα πάω εγώ μονάχος μου να τους κάψω μέσ' στο χωριό. Σέλωσε μωρέ Διαμαντή τη φοράδα!

Οί στρατιώτες που ήταν γύρω του δεν ήθελαν να φανούν λιπόψυχοι και τον άκολούθησαν.

"Ετσι ξεκίνησε τὸ άσκέρι για την τρελλή αυτήν έκστρατεία.

Στὸ δρόμο συναντήθηκαν με τον γεναίο καπετάνιο τον Γεωργάκη 'Ολύμπιο, που τη στιγμή εκείνη τοποθετούσε ένα άπόσπασμα στα όχυρά μέρη γύρω από τὸ χωριό.

— Που πάς, καπετάν Καραβία; τον ρώτησε. Για όνομα του Θεού! Μὴν χτυπήσης τους Τούρκους πρὶν νάρθη ο 'Υψηλάντης!

— Καλά στέκω κι' εγώ πάνω στη φοράδα μου! έκανε καμαρώνοντας ο Καραβίας. Δεν τον έχομε δα και τόσο άναγκη τον 'Υψηλάντη. Καλή άντάμωση καπετάν Γεωργάκη.

Κι' έκέντησε τη φοράδα του που άρχισε να τρέχη ενώ πίσω του τον άκολουθούσαν οί πεντακόσιοι στρατιώτες του σέρνοντας τα τέσσερα έλεεινά κανόνια τους.

Έκτος από τους Τούρκους που ήταν στο Δραγατσάνι, κι' άλλοι πολλοί βρίσκονταν ταμπουρωμένοι στο Μοναστήρι Σερπανέστι που ήταν τρία τέταρτα πιό πέρα.

Αυτό τὸ μοναστήρι αποφάσισε να χτυπήσει πρώτα ο Καραβίας.

Τα μοναστήρια εκείνου του καιρού ήταν χτισμένα σαν κάστρα, γιατί οί καλόγεροι έπρεπε να μπορούν κλεισμένοι μέσα σ' αυτά, να τα υπερασπίζονται από τίς συχνές επίδρομες ληστών και κουρσάρων.

Οί Τούρκοι που ήταν στο Δραγατσάνι, στην άρχή θεώρησαν δύσκολη τη θέση τους γιατί νόμισαν πως οί επαναστάτες είναι πολλοί.

Στην άπελπισία τους λοιπόν, έβαλαν φωτιά να κάψουν τα σπίτια του χωριού.

Ο Καραβίας όμως νόμισε ότι ή φωτιά σημαίνει πως οί Τούρκοι έτοιμάζονταν να τὸ βάλουν στο πόδια κι' όπως φοβόταν μὴν τὸ ξεφύγη ή εύκολη νίκη, πέρασε κατά τὸ μεσημέρι από την λαγκαδιά που τον χώριζε από τὸ Δραγατσάνι, και ώρμησε στο χωριό.

Οί Τούρκοι στην άρχή δειλίασαν, κι' όταν κατάλαβαν ότι τὸ πυροβολικό τους χτυπούσε, έτοιμάστηκαν να φύγουν. "Αλλά δεν άργησαν ν' άντιληφθούν ότι τα κανόνια δεν είχαν κανένα άποτέλεσμα εναντίον τους γιατί οί πυροβολητές δεν ήξεραν καθόλου τη δουλειά τους.

"Οσο για τον 'Ιερό Λόχο που είχε

άντίθετες διαταγές από τον 'Υψηλάντη, δίσταζε να έπιτεθή.

Τότε οί Τούρκοι κατάλαβαν πως ή έπίθεση εκείνη ήταν γελοία, και ότι έπρεπε να την διευθύνη ένας άνόητος ή ένας τρελλός. Και τότε ρίχτηκαν σαν λυσσασμένοι εναντίον του Καραβία.

Η βροχή ήρθε να συμπληρώση τὸ κακό, γιατί τα κανόνια βράχηκαν και δεν χτυπούσαν πιά.

Και τότε άρχισε ή ταραχή κι' ο πανικός.

Η έπίθεση των Τούρκων συνεχίζονταν όλοένα και πιό όρμητική τώρα που είχαν καταλάβει την άδυναμία των άντιπάλων τους.

Οί εκατόνταρχοι Δημήτριος Σούτσος και Σπύρος Δρακούλης που είχαν άπομονωθεί πολεμούσαν ήρωικά ο

Οί έπιθέσεις των Τούρκων συνεχίζονταν όλοένα και πιό όρμητικές.

καθένας μόνος του εναντίον τεσσάρων καβαλαρέων.

Μιά σφαίρα βρίσκει τον Σούτσο στο πλευρό, αλλά τὸ παλληκάρι παρ' όλους τους δυνατούς πόνους έβαλε την παλάμη στην πληγή και άνεμίζοντας με τὸ άλλο τὸ γιαταγάνι ρίχνεται εναντίον των έχθρών.

Ο Δρακούλης που τον χτυπούν απ' όλες τίς μεριές, τραγουδάει τὸ θούριο του Ρήγα:

"Ω παιδιά μου, όρφανά μου, σκορπισμένα δώ κι' εκεί...

Ο Θρασύβουλος που πολεμούσε στο πλάι του, μόλις άκουσε τὸ τραγούδι που τραγουδούσε τόσο συχνά ή "Ανδρονίκη, λές και γαλθανίστηκε, και ρίχτηκε πιό άκράτητος στη μάχη.

Εκείνη τη στιγμή ένας τούρκος έτοιμάζεται να χτυπήση στο κεφάλι τον Δρακούλη από πίσω. Μά ο Θρασύβουλος προφταίνει και τον ξαπλώνει νεκρό.

— Καρδιά εκατόνταρχο, και θα τους φάμε! φώναζε ο Θρασύβουλος.

Ο Σούτσος καταγής βαριά λαβωμένος ψυχοραγεί, ενώ ένας τούρκος σηκώνει τὸ σπαθί για να τὸ τῆς πάρη τὸ κεφάλι.

Ο Θρασύβουλος τὸ πετάει τὸ πιστόλι του.

(Συνέχεια στο έπόμενο)

Ποιό ήταν τὸ λάθος

Καταλήξαμε στὸ προηγούμενό μας σημείωμα, πὼς ὅσο ἀπίστευτη καὶ νὰ φαίνεται ἡ ἱστορία αὐτὴ μετὰ τοὺς κα-

λεσμένους στοὺς βασιλικούς γάμους, εἶναι ἐν τούτοις ἀληθινὴ καὶ σὲ βαθμὸν πολὺ χειρότερο, ἀπὸ ὅ,τι τὸ βλέπομε σ' αὐτὴν τὴν ἱστορία. Ἄλλ' ἂς ξεκαθαρίσωμε πρῶτα, ποιοὶ ἦσαν τὸ λάθος τῶν καλεσμένων.

Ἄν ἐξαίρεση κανεῖς ἐκείνους ποὺ πρόσβαλαν τοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Βασιλέως, ὅλοι οἱ ἄλλοι δὲν ἀσχολεῖσθαι μετὰ τίποτε κακῷ. Ὅ,τι ἔκαναν ἦταν καλὸ. Ὁ ἕνας ἀγόρασε ἕνα καλὸ κτήμα. Δὲν μᾶς λέγει ἡ παραβολὴ ὅτι τὸ ἀγόρασε μετὰ παράνομα μέσα. Ὁ ἄλλος πρέτυχε νὰ πάρῃ γιὰ τὰ κτήματά του καὶ γιὰ τὶς ἄλλες δουλειές του πέντε ζευγάρια καλὰ βόδια. Τέλος, ὁ ἄλλος ἔκαμε τοὺς γάμους του. Μήπως ἀπαγορεύει ὁ Θεὸς τίποτε ἀπ' αὐτά; Εἶναι κακὸ νὰ φροντίζῃ κανεῖς νόμιμα καὶ καλὰ γιὰ τὴν ἐργασία του καὶ τὸ σπιτικό του; Ὁ τίμιος γάμος τί κακὸ ἔχει;

Κακό; Κανένα κακὸ. Τὸ λάθος ὅλων

τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἦταν, πὼς βρῆκαν νὰ τὰ κάνουν ὅλα αὐτὰ τὴν ὥρα ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναι στοὺς βασιλικούς γάμους. Ἀλλὰ πάλι θὰ σκεφθῇ ἴσως κανεῖς; Καὶ καλὰ, εἶναι ὑποχρεωτικὸ νὰ πάνε στοὺς γάμους; Δὲν ἦταν ὑποχρεωτικὸ, δὲν θὰ ἦταν οὐτε τόσο μεγάλον τὸ πρόνομιον, οὐτε τόσο ἐξαιρετικὴ ἡ τιμὴ. Ἄλλ' αὐτοὶ οὐτὸ πρόνομιον, οὐτε τὴν τιμὴν μπόρεσαν νὰ ἐκτιμήσουν. Τοὺς εἶχε καμεῖ ὁ βασιλεὺς μιὰ τέτοια τιμητικὴ διάκριση καὶ αὐτοὶ, ἀντὶ ἀπὸ πολλὰς μέρες πρὶν νὰ μὴ σκεπτόνται τίποτε ἄλλο παρὰ διαρκῶς νὰ ἐτοιμάζονται γιὰ τὴν συμμετοχὴν τοὺς στοὺς βασιλικούς γάμους, τὸ πῆραν ἐλαφρά. Ὁ ἕνας, μάλιστα, εὐαγγελιστής, στὴν διήγησιν τῆς παραβολῆς προσθέτει ὅτι αἰτία αὐτῆς τῆς συμπεριφορᾶς τοὺς ἦταν ἡ ἀμέλεια. Καὶ ἡ ἀμέλεια αὕτη ἀπὸ ποῦ ἐπήγαγε; Ἀπὸ ποῦ ἀλλοῦ, παρὰ ἀπὸ τὸ ὅτι δὲν εἶχαν ἐκτιμήσει ὅπως ἔπρεπε τὴν βασιλικὴν πρόσκλησιν. Γι' αὐτὸ τὴν ἀμέλειαν καὶ τὸ μυαλὸν τοὺς ἀπασχολήθηκε περισσότερο μετὰ τὶς ἄλλες τῶν ἐργασίας παρὰ μετὰ τὴν πρόσκλησιν ποὺ τοὺς εἶχε γίνῃ. Αὐτὸ ἦταν τὸ λάθος τοὺς.

Θὰ μοῦ πῆτε, ὅμως, ὅτι ἕνα τέτοιο λάθος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συμβῇ. Πρέπει νὰ ὁμολογήσω, πὼς ἂν δὲν εἶναι ἐντελὼς ἀδύνατον, τουλάχιστον εἶναι πάρα πολὺ δύσκολον νὰ συμβῇ ἕνα τέτοιο λάθος.

Τότε, λοιπόν, γιατί ἔγινε στὴν περίπτωση τῆς παραβολῆς; Ἐγινε, γιατί ὁ βασιλεὺς αὐτὸς εἶχε καλέσει πολλοὺς. Ἄν θὰ εἶχε καλέσῃ μόνον καμμιὰ δεκαριά, ὁ καθένας τοὺς θὰ ἦταν τρελλὸς ἀπ' τὴν χαρὰν του. Ἐπειδὴ ὅμως εἶχε καλέσει μερικές χιλιάδες, γι' αὐτὸ καθένας τὸ θεώρησε ὑποτιμητικὸ γιὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ νὰ μοιρασθῇ τὴν

τιμὴν μετὰ τοσούτους ἄλλους. «Οὐφ» θὰ εἶπαν μέσα τοὺς, μόλις ἔμαθαν ποιοὶ καὶ πόσοι ἄλλοι εἶχαν προσκληθῇ. «Ἐκεῖ θὰ πάω;» Ἐκεῖ ἔχουν προσκαλέσει καὶ τὴν κουτσὴν - Μαριώ. Αὐτὸ δὲ ἔλειπε! Μιὰ ἄλλη φορά, μάλιστα, τώρα ὅμως, οὐτε λόγος. Τώρα θὰ κυττάζουμε τὴν δουλειὰ μας καὶ ἂς μᾶς λείψουν οἱ γάμοι». Κατὰ τέτοια θὰ σκέφθηκε ὁ καθένας τοὺς καὶ σχεδὸν εἶχαν ξεχάσει τὴν βασιλικὴν πρόσκλησιν ποὺ τοὺς εἶχε γίνῃ. Παρ' ὅλην αὐτὴν τὴν ἐξήγησιν, ποὺ φαίνεται πραγματικὰ λογικὴ, μιὰ τέτοια περίπτωσις εἶναι δύσκολον νὰ συναντήσῃ κανεῖς συχνὰ μέσα στὴν καθημερινὴν τοῦ ζωῆ.

Ἄλλ' ἐνῶ εἶναι δύσκολον νὰ βρῇ κανεῖς ἄνθρωπον, ποὺ νὰ ἔχη περιφρονησῇ μιὰ βασιλικὴν πρόσκλησιν, στὴν ἄλλη ἐκείνη περίπτωσις, εἶναι δυστυχῶς πολὺ συνηθισμένο. Καταλαβαίνετε ὅτι πρόκειται γιὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ Βασιλέως τῶν Οὐρανῶν, ποὺ κάνει στὸν καθένα μας. Ἄν καὶ ἔκεινος καλοῦσε μόνο λίγους, πολὺ λίγους, ἴσως δὲν θὰ δείχναμε τέτοια ἀδιαφορία. Τώρα ὅμως ποὺ καθένας μας ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ εἶναι καλεσμένος Του, καὶ μάλιστα συνεργάτης Του, δὲν τὸ ἐκτιμᾶμε ὅπως πρέπει.

Θὰ μοῦ πῆτε, πὼς εἶναι δυνατόν νὰ κάνουμε μιὰ τέτοια διαπίστωση; Τὸ καταλαβαίνει κανεῖς ἀπ' τὰ ἄλλα ἔργα ποὺ δίνουμε τὴν καρδιά μας. Ἄς ἐξετάσῃ καθένας μας σὲ τί ἀφιερώνει τὶς δυνάμεις του καὶ τὸν καιρὸν τοῦ καὶ θὰ τὰ δῇ. Μπορεῖ τίποτε ἀπ' αὐτὰ νὰ συγκριθῇ μετὰ τὴν ἀξία τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν; Οὐτε συζήτηση. Καὶ ὅμως ἐμεῖς αὐτὰ προτιμᾶμε καὶ παραμελοῦμε τὸ ἄλλο, τὸ ἕνα καὶ σπουδαῖον, τὸ μοναδικόν.

Ὁ πατὴρ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

19ον.

Συνεχίζουμε καὶ σήμερα μετὰ μερικὰς (τελευταίης) ὥραις, σύντομες καὶ πολὺ διδακτικὰς παρτίδες, μετὰ τὶς ὁποῖες θὰ κλείσουμε τὴν συλλογὴν μας γιὰ νὰ μιλήσουμε στὸ ἐρχόμενο γιὰ τὰ ἀνὸιγματά.

13. ΜΙΑ ΘΥΣΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΣ

Λευκὰ	Μαῦρα
ALEKHINE	VASIC
1 ε2 - ε4	ε7 - ε6
2 ε2 - ε4	ε7 - ε6
3 ι61 - γ3	Αζ8 - ε6
4 Αζ1 - ε3	Α64Χγ3+
5 β2 Χ γ3	ε7 - ε6
6 Αγ1 - α3	ι68 - ε7
7 Βδ1 - ε2	ε5 Χ ε4
8 Αδ3 Χ ε4	ιη8 - ζ6
9 Αε4 - ε3	β7 - β6?

Τὰ μαῦρα δὲν εἶδαν τὴν ἀπειλὴν ποὺ κρύβει ἡ τελευταία κίνησις τῶν λευκῶν. 10 Βε2 Χ ε6+!! ζ7 Χ Βε6

11 Αδ3 - η6 μāt. Μιὰ ὥραία θύσις τῆς Β γιὰ νὰ γίνῃ τὸ μāt. Ἢ καὶ ἂν τὰ μαῦρα ἐπαίζαν 10... Βδ8-ε7, πάλι γίνεταί μāt μετὰ 11 Β Χ Βε7.

14) ΤΟ ΑΔΥΝΑΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ζ7.

Λευκὰ	Μαῦρα
SHERON	POLIKIER
1 ε2 - ε4	η7 - η6
2 ε2 - ε4	Αζ8 - ε3
3 ιη1 - ζ3	ε7 - ε6
4 ι61 - γ3	ι68 - ε7
5 Αζ1 - γ4	ιη8 - ζ6
6 ε4 - ε5	ε6 Χ ε5
7 ε4 Χ ε5	ιζ6 - η5

Τώρα στὴ θέση τοῦ λευκοῦ ἕνας ἀρχάριος παίκτης θὰ ἐπαίζε 8 η2 - η4 νομίζοντας πὼς

κερδίζει τὸν ιη5 ἀλλὰ ὁ μαῦρος ἔχει τὴν ὥραία ἀντεπίθεσις 8... ιδ7 - ε6 ποὺ ἀπειλεῖ ἐπίσης τὸν Αγ4 ἢ τὸν Αζη4. Ὁ λευκὸς ὅμως — ποὺ εἶναι ὁ πρωταθλητὴς τῆς Γαλλίας — τὰ βλέπει αὐτὰ καὶ βλέπει ἐπίσης τὴν φοβερὴν συνέχειαν ποὺ ἔχει στὴ διάθεσίν του:

8 Αγ4 Χζ7+!! Ρε8 Χζ7
9 ιζ3 - η5+ Ρζ7 - η8
"Ἄν ὁ μΡ ἐπῆγαγε στὸ ζ8 ὁ ιη1 θὰ ἔδινε τὸ διπλὸ χτύπημα ἀπὸ τὸ ε6 (στὸν Ρ καὶ στὴν Β) κερδίζοντας τὴν μΒ καὶ ἂν ὁ μΡ ἐπῆγαγε στὸ ε8 ὁ λευκὸς Ι μετὰ τὴν ἴδιαν κίνηση θὰ ἐκέρδιζε τὴν πνιγμένη τώρα μΒ.

10 Βδ1 - ε5+
Ἐδῶ τὰ μαῦρα ἐγκατέλειψαν γιὰτὶ ἂν ἐπαίζαν
10... ε7 - ε6
11 Βδ5 Χ ε6+ Ρη8 - ζ8
12 Βε6 - ζ7 μāt.

15) ΜΙΑ ΔΙΠΛΗ ΘΥΣΙΑ

Λευκὰ	Μαῦρα
HOLZHAUSEN	TARRASCH
1 ε2 - ε4	ε7 - ε5

Σκέψα ἀναγνώστῳ

ΤΟ ΡΟΛΟΙ
(τοῦ Φ. Πούλου)

Ο ΦΑΡΟΣ
(τοῦ Ν. Σαλοικίου)

2 ιη1 - ζ3	ιη8 - γ6
3 Αζ1 - γ4	ιη8 - ζ6
4 ι61 - γ3	Αζ8 - ε7
5 ε2 - ε4	ε5 Χ ε4
6 ιζ3 Χ ε4	ε7 - ε6
7 ο - ο	ο - ο
8 θ2 - θ3	ιζ8 - ε8
9 Αγ1 - ζ4	ιζ6 - ε7?
10 Αγ4 Χ ζ7+!!	Ρη8 Χ Αζ7

"Ἄν ὁ μΡ ἐπαίζε στὸ ζ8 ἢ θ8 τότε τὰ λευκὰ μετὰ 1δ4 - ε6 θὰ κέρδιζαν τὴν μΒ. 11 ιδ4 - ε6!! Ρζ7 Χ ιε6

"Ἄν δὲν ἐπαίρνε τὸν ι θὰ ἔχανε τὴν Β, ἀλλὰ ἐπὶ πάλι πάει ὀλοταχῶς πρὸς τὸ μāt. 12 Βδ1 - ε5+ Ρε6 - ζ6
13 Βε5 - ζ5 μāt.

16) ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΑΡΤΙΔΑ

Λευκὰ Μαῦρα
ΝΑΠΟΛΕΩΝ Ι ΚΑ DE REMUSAT
(Ὁ Μέγας Ναπολεὼν, ὅπως καὶ πολλοὶ μεγάλοι ἄνδρες, ἀγαποῦσε τὸ σκάκι καὶ ἦταν δυνατός σκακιστής. Μιὰ ἀπὸ τὶς παρτίδες τοῦ ποὺ σώζονται εἶναι καὶ ἡ παρακάτω).

1 ι61 - γ3	ε7 - ε5
2 ιη1 - ζ3	ε7 - ε6
3 ε2 - ε4	ζ7 - ζ5
4 θ2 - θ3	ζ5 Χ ε4
5 ιγ3 Χ ε4	ι68 - γ6
6 ιζ3 - η5	ε6 - ε5
7 Βδ1 - ε5+	η7 - η6
8 Βδ5 - ζ3	ιη8 - ε6
9 ιε4 - ζ6+	Ρε8 - ε7
10 ιζ6 Χ ε5+	Ρε7 - ε6
11 ιη5 - ε4+!	μιὰ θύσις
12 Αζ1 - γ4+!	Ρδ6 Χ ιδ5
13 Βζ3 - ε3+	ἄλλη θύσις
14 Βε3 - ε3 μāt.	Ρδ5 Χ Αγ4 Ργ4 - ε4

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ο Θάνος μαθαίνει για το Υπουργείο Θρησκευμάτων και Παιδείας

—Για ποιο υπουργείο θέλεις να μάθεις σήμερα Θάνο μου;

—Θέλει και ρώτημα παπού; Μά για το υπουργείο της Παιδείας, αυτό που καθώς μας είπε ο δάσκαλός μας, φροντίζει για τα σχολεία μας.

—Χαίρομαι που μόνος σου διάλεξες αυτό το υπουργείο για να μιλήσω σήμερα. Το υπουργείο Θρησκευμάτων και Παιδείας είναι ένα από τα σημαντικότερα υπουργεία αφού δουλειά του είναι παιδί μου να φροντίζει για την Θρησκεία και την Παιδεία, τις δυο μεγάλες πνευματικές πηγές του έθνους. Γι' αυτό η παιδεία Θάνο μου, τα γράμματα, η μόρφωση, δεν είναι στην Ελλάδα υπόθεση ιδιωτική. Την έχει αναλάβει το Κράτος, που φροντίζει ώστε η εκπαίδευση που δίνεται στα ελληνόπουλα, να είναι όσο το δυνατό πιο τέλεια και να αφοσιωθεί όσο το δυνατό πιο φτηνά, για να μπορεί κι' ο πιο φτωχός να σπουδάσει αν είναι άξιος.

Το υπουργείο Παιδείας, είναι το υπουργείο του Πνεύματος. Το υπουργείο που φροντίζει για τα γράμματα, τις τέχνες, τις επιστήμες, την κάθε επιστημονική, πνευματική ή καλλιτεχνική εκδήλωση της χώρας.

—Κι' εγώ παπού που νόμιζα πως μόνο για τα σχολεία φροντίζει και για τους καθηγητές των θρησκευτικών!

—Μόνον έσύ Θάνο μου; Πολλοί Έλληνες πολίτες και μεγαλύτεροι από σένα στα χρόνια, δεν ξέρουν όλες τις αρμοδιότητες του Υπουργείου αυτού που ουσιαστικά αντιπροσωπεύει και δείχνει τον πολιτισμό μας.

—Μά πως αυτό παπού;

—Απλούστατα παιδί μου, όσο πιο πολλά χρήματα δαπανάει το Κράτος για σκοπούς πνευματικούς, τόσο πιο πολιτισμένο δείχνει πως είναι. Και το υπουργείο που φροντίζει να δίνει ώριμα χρήματα από την κρατική περιουσία γι' αυτούς τους σκοπούς είναι ακριβώς το υπουργείο Παιδείας που θαπρεπε να ονομάζεται καλύτερα υπουργείο Πολιτισμού.

—Αυτομονώ να μου πής τις αρμοδιότητες αυτού του υπουργείου.

—Προσπάθησε να τα θυμηθείς: πρώτα θα σ'α πω όλα μαζί, κι' ύστερα θα σ'α εξηγήσω ένα ένα. Το υπουργείο Παιδείας διαιρείται πρώτα πρώτα σε τρεις διευθύνσεις.

Α) Διεύθυνση Επιστημών και Καλών Τεχνών.

Αυτή η διεύθυνση, διαιρείται πάλι σε δυο τμήματα.

1. Τμήμα Ανωτάτης Εκπαίδευσης.

2. Τμήμα Γραμμάτων και Καλών Τεχνών.

—Αυτή είναι η πρώτη διεύθυνση. Το θυμάμαι. Κι' η δεύτερη, παπού;

—Η δεύτερη παιδί μου είναι η Διεύθυνση Παιδείας. Το θυμάμαι. Κι' αυτή σε δυο τμήματα.

1. Τμήμα Μέσης Εκπαίδευσης.

2. Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.

—Όσο για την τρίτη, είναι η Διεύθυνση Θρησκευμάτων.

—Με δυο τμήματα πάλι;

—Με δυο τμήματα πάλι, ναι!

1. Τμήμα Εκκλησιαστικών.

2. Τμήμα Ετεροδόξων Θρησκευμάτων.

—Αυτά είναι όλα, παπού;

—Όχι παιδί μου! Εκτός από τις τρεις σημαντικές και σπουδαίες αυτές διευθύνσεις είναι και μερικά άλλα ανεξάρτητα τμήματα.

1) Τμήμα Αρχαιολογίας. 2) Τμήμα Αρχιτεκτονικό. 3) Τμήμα Σχολικής Υγιεινής. 4) Τμήμα Σωματικής Αγωγής. Επίσης σπουδαιότερο είναι το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο που για το σκοπό του θα σου μιλήσω άλλη φορά.

—Και τώρα, βιάζομαι παπού, να μου εξηγήσεις τι κάνει η κάθε διεύθυνση χωριστά.

—Ας πάρουμε την πρώτη διεύθυνση, θυμάσαι πως την είπαμε;

—Αμέ; Πώς! Διεύθυνση Επιστημών και Καλών Τεχνών.

—Ας μιλήσουμε για το πρώτο τμήμα της!

—Το τμήμα Ανωτάτης Εκπαίδευσης.

—Τα θυμάσαι βλέπω μια χαρά!

—Είναι γιατί μ' ενδιαφέρουν.

—Λοιπόν αυτό τμήμα Ανωτάτης Εκπαίδευσης, όπως και τ' ονομά του άλλωστε δείχνει, φροντίζει για τα πανεπιστήμια και τις ανώτερες σχολές του κράτους. Και συγκεκριμένα Θάνο μου, συντηρεί α) Το Πολυτεχνείο των Αθηνών με τις τόσες του σχολικές (Πολιτικών μηχανικών, αρχιτεκτόνων, μηχανολόγων, κλπ.)

β) Την Ανωτάτη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών.

Επιχορηγεί ακόμη με μεγάλα χρηματικά ποσά το Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, και την Πάντειο Σχολή Πολιτικών Επιστημών. Αυτό κάνει το πρώτο τμήμα.

Το δεύτερο τμήμα.

—Το τμήμα Γραμμάτων και Καλών Τεχνών.

—Ακριβώς. Το δεύτερο αυτό τμήμα Θάνο μου φροντίζει και χρηματοδοτεί κάθε πνευματική και καλλιτεχνική εκδήλωση του τόπου, αρκεί βέβαια να είναι αξιόλογη και σοβαρή. Αξίζει τον κόπο να μάθεις για πόσα πράγματα ενδιαφέρεται το υπουργείο Παιδείας, για να καταλάβεις καλύτερα τον πολιτισμό της πατρίδας σου.

Πρώτα απ' όλα το υπουργείο Παιδείας φροντίζει γι' αυτά και τα συντηρεί:

1) Την Ακαδημία των Αθηνών, που μέλη της (Ακαδημαϊκοί) γίνονται οι εκλεκτότεροι επιστήμονες και οι εκλεκτότεροι λόγιοι του τόπου. Θύμησέ μου, να σου μιλήσω λεπτομερώς για την Ακαδημία καμιά άλλη φορά.

2) Το Αστεροσκοπείο Αθηνών, με τα θαυράσια και λεπτότατα μηχανήματά του, τους σεισμογράφους του, τα μεγάλα του τηλεσκόπια. Σ' αυτό εργάζονται αστρονόμοι, παρατηρητές σταθμών, ασυρματιστές, κλπ.

γ) Το Υδροβιολογικό Ινστιτούτο.

Το υπουργείο ακόμη πληρώνει τα έξοδα διευθυντών και προσωπικού:

1. Της Εθνικής Βιβλιοθήκης και όλων των Βιβλιοθηκών του Κράτους που τις ιδρύει και συντηρεί τα κτίριά τους.

2. Του Μεσαιωνικού αρχείου που γίνονται μελέτες συστηματικές για τον μεσαιωνικό ελληνισμό.

3. Του Αρχείου Ιστορίας του ελληνικού δικαίου.

4. Του Ιστορικού λεξικού της ελληνικής γλώσσας.

5. Του Λαογραφικού Αρχείου (αυτά τα δυο τελευταία είναι υπηρεσίες της Ακαδημίας μας).

Κι' ακόμα των αρχείων του Κράτους όπου φυλάγονται, μελετιώνται και ταξινομούνται όλα τα πολύτιμα έγγραφα του Κράτους που είναι κειμήλια. Κι' όσο για τις Καλές Τέχνες και την Μουσική, το Κράτος έχει ιδρύσει και συντηρεί την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών όπου διδάσκεται η ζωγραφική, η γλυπτική, η χαρακτηριστική και όλες οι καλές λεγόμενες τέχνες.

Επίσης πληρώνει τα έξοδα λειτουργίας της Εθνικής πινακοθήκης καθώς και ένα μεγάλο ποσό για να πλουτίζεται με νέα ζωγραφικά έργα κάθε χρόνο. Συντηρεί ακόμη και πληρώνει τα έξοδα των διαφόρων Μουσείων του Κράτους. Εθνικού μουσείου κοσμητικών τεχνών, Βυζαντινού μουσείου, Μουσείου Γεωργίου του Α', Σινοϊωαννικού μουσείου Γρ. Μάνου,

μουσείου Αθηνών, Ακροπόλεως, Ηρακλείου και Θεσσαλονίκης, (αν και τα περισσότερα απ' αυτά, θαπρεπε να τ' αναφέρωμε στο Αρχαιολογικό τμήμα, καθώς καταλαμβάνει).

—Όσο για την μουσική.

—Τί; Το υπουργείο Παιδείας φροντίζει και για την μουσική;

—Βεβαίως και φροντίζει! Μήπως η μουσική δεν είναι η ευγενέστερη εκδήλωση πολιτισμού; Γι' αυτό το υπουργείο Παιδείας ιδρύει και χρηματοδοτεί την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών που δίνει σχεδόν κάθε εβδομάδα περίφημες συναυλίες στην Αθήνα. Επίσης χρηματοδοτεί την Εθνική Λυρική Σκηνή που είναι το Εθνικό μελόδραμα της Ελλάδος. ΟΛ' αυτά διευθύνονται από ένα ανώτατο συμβούλιο μουσικής. Επιχορηγεί δε διάφορα ωδεία στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Χανιά Κρήτης κ. λ. π.

Ξέχασα να σου πω ακόμη ότι για τους καλλιτέχνες και τους λόγιους ιδρύει και επιχορηγεί μια «Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών». Όσο για το θέατρο, επιχορηγεί το Εθνικό Θέατρο των Αθηνών και διαθέτει κάθε χρόνο ένα αρκετά μεγάλο ποσό, (φέτος λ. χ. 300 εκατομμύρια δραχμές) για να ενισχυθεί το θέατρο γενικά και τα γράμματα. Κι' άλλα 100 εκατομμύρια για να ενισχυθούν οι Καλές Τέχνες. Το υπουργείο Παιδείας, επιχορηγεί ακόμη το Μουσείο Μπενάκη. Την Εταιρία Βυζαντινών σπουδών. Την Ιστορική και Εθνολογική Εταιρία της Ελλάδος. Την Γεωδαιτική και Γεωφυσική κριτική επιτροπή και ποια άλλη εκδήλωση, καθώς είπαμε, θεωρεί αξία να βοηθηθεί από το Κράτος. Ξέχασα ακόμη να σου πω Θάνο μου πως το υπουργείο διαθέτει κάθε χρόνο δυο ελόκληρα δισεκατομμύρια δραχμές για να επιχορηγήσει το Ιδρυμα Κρατικών Υποτροφιών. Αυτό το Ιδρυμα ύστερα από αυστηρές εξετάσεις δίνει τα μέσα σε φτωχούς αλλά καλούς μαθητές και σπουδαστές να συνεχίσουν τις σπουδές τους είτε εδώ, είτε στο εξωτερικό. Αλλά δώ, μιλάμε τόση ώρα, κι' ακόμα για την πρώτη διεύθυνση του υπουργείου Παιδείας λέμε. Γι' αυτό θαρρώ είναι καιρός να διακόψωμε την συζήτηση μας και να την ξαναπιάσουμε καμιά άλλη φορά.

—Σε βεβαιώ παπού ότι διόλου δεν κουράστηκα.

—Κουράστηκα όμως εγώ, παιδί μου. Θυμήσου αυτά που είπαμε για να μην τα μπερδέψεις με τα όσα θα πούμε άλλοτε.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

A black and white line drawing of a stone monument or tomb. The monument is rectangular with a cross on top. It is surrounded by rubble and broken stones. A sword is planted in the ground to the right of the monument. The background shows a horizon line with some clouds.

Στὴν Πάτμο

Ἀπὸ τὴν Κάλυμνο ξεκινᾶμε γιὰ τὸ πρὸς βορινὸ νησὶ τῆς Δωδεκανήσου, τὴν Πάτμο, «τὴν Ἱερουσαλὴμ τοῦ Αἰγυπτίου», ὅπως πολὺ δίκαια τὴν ἔχει βαπτίσῃ ὁ Χριστιανισμός.

Κι' ἐνῶ τὸ καράδι, ἀφίνοντας πίσω τὴ
Λέρο, πλησιάζει στὸ ἱερὸ νησι τῆς Ἀπο-
καλήψεως, ὁ Φάνης ζητᾷ τὴν ἐξήγηση τῆς
ὥραιας αὐτῆς ὀνομασίας.

‘Ιερουσαλήμ τοῦ Ἀγαίου! Προσκύνημα
ιερό, σ’ ἓναν κόσμο γεμάτο θρησκευτική
ἐξάρση, χριστιανική παράδοση καὶ βυζαν-
τινὴ τέχνη. Ἡ Πάτμος εἶναι τὸ νησί, ὅπου
ἐξήση, χρόνια ἐξόριστος, ὅπου ἔγραψε
τὸ πρῶτον γοητευτικὸ βιβλίου του, τὴν ‘‘Ἀποκά-
λυψη, ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὁ πρῶτος ἀγα-
πημένος μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, ποῦ ὀνομά-
στηκε Θεολόγος, γιατί ἤθελα του, κι’ ὅταν
ἔγραφε κι’ ὅταν μιλοῦσε, ἦταν ὁ Λόγος τοῦ
Θεοῦ, ὅπως ἔλεγε τὸ Σωτὴρα Χριστό.

—ΟΧΙ, ἔτσι ἀόριστα, θεία, μ' ἔκοψε ὁ Λεωνίδας. Πές μας τὴν ἱστορία πὺδ καθαρά. Πῶς βρέθηκε ὁ Ἰωάννης στὴν Πάτμο; Ποῦ ἔζησε καὶ ποῦ ἔγραψε τὸ βιβλίο του; Καὶ τί εἶναι ἡ Ἀποκάλυψη;

—“Ἐχεις δίκιο, ἀγόρι μου, ἅς τὰ πούμε λοιπόν, προτοῦ φτάσῃς στήν Πάτμο, γιὰ νάμαστε σέ θέσι νά ζήσωμε τὴν ἀτμόσφαι-
ρα τῆς, νὰ μῦθωμε στὸ θρησκευτικὸ καὶ
καλλιτεχνικὸ κλίμα τῆς: Ἐπειτα ὅπο τὸν
Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου, οἱ Ἀπόστολοι, ὅ-
πως ἔξερετε, μοίρασαν μὲ κλήρον, τὶς χώρες
τῆς γῆς γιὰ νὰ δοῦνε πού θὰ κηρύξῃ καθε-
νας. Ὁ Ἰωάννης, πού εἶχε στήν προστασί-
α του τὴν Παναγία, ἄρχισε ν’ ἀρχίσῃ τὸ κή-
ρυγμα στὴ Μικρὰ Ἀσία πού τοῦ εἶχε ὀρί-
σῃ ὁ κλήρος. Τέλος, ἄρχισε τὴ δράσι του
στὴν Ἐφεσὸν. Τὰ φλογερὰ του κηρύγματα
κέρδιζαν τὰ πλήθη, καὶ τὰ θαύματά του,
δυνάμεινον τοὺς πιστοὺς. Ἐπὶ ἐκκλησίαις
εἶχε ἰδρύσει, ὅταν ὁ Δομιτιανός, πρόσταξε
νὰ τὸν πιάσουν καὶ νὰ τὸν πᾶνε στὴ Ρώμῃ.
Ἐκεῖ, τὸν φυλάκισε, τὸν βασάνισε καὶ τέ-
λος τὸν ἔστειλε, ἄλυσσοδεμένο, σ’ αὐτὸ τὸ
νησί πού θ’ ἀράξουμε τώρα, στὴν Πάτμο,
τὸ 95 μ. Χ.

Στὴν περιπλάνησή του ὁ γέροντας Ἰω-
άννης βρῆκε στὴ μέση τοῦ δρόμου, ποὺ πῆ-
γαине στὴν κορφή ἑνὸς λόφου, μιὰ σπηλιά,
σὰν πελεκημένη ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ. Μέ-
σα σ' αὐτὴ τὴ σπηλιά, κούρνιασε ἐκκουρά-
ζοντας τὰ κατάκοπα μέλη του, καὶ τ' ἀ-
σκητικό του κορμί. Ἐκεῖ ἔζησε πιά, μέσα
σὲ ἠπσιότητες καὶ προσευχῆς, ἐκεῖ δραματί-
στηκε τὴν Ἁγία του Ἀποκάλυψη. Μὲ ρω-
τήσατε τί εἶναι αὐτὸ τὸ βιβλίο ποὺ κλείνει
τὴν Κανὴ Διαθήκη. Εἶναι μιὰ προφητικὴ
ὁπτασία, ποὺ καλὰ καλὰ οἱ σοφοὶ δὲν μπο-
ροῦν νὰ τὴν ἐξηγήσουν. Φαίνεται πῶς, μέ-
σα σὲ κείνο τὸ ὄραμα, μὲ τοὺς δράκοντες
τὸ ἐπτακέφαλο θηρίο, τὴ Βαβυλῶνα, τὸ τέ-
ρας μὲ τὰ δέκα κέρατα καὶ τὰ τόσα ἄλλα
παράδοξα, προφητεύονται οἱ ἀγῶνες ποὺ ἡ
ἐκκλησία θὰ ἔκαινε μὲ τοὺς ἄπιστους, τοὺς
εἰδωλολάτρεις καὶ τοὺς διώκτες τοῦ Χρι-
στουαντισμοῦ καὶ ὁ Ἰωάννης προλέγει τὰ
θρίσμιδα της σὺν τὸ τέλος. Σὰς εἶπα: καλὰ
καλὰ δὲν μποροῦν νὰ τὴν ἐξηγήσουν, μὰ κα-
νεῖς δὲν μπορεί ν' ἀρνηθῇ πῶς εἶναι ὑπέ-
ροχο βιβλίο, ἡ Ἀποκάλυψη, καὶ πῶς μά-
γοιτεύει, μὲ τὶς ἐξαισιες εἰκόνες τοῦ καὶ
τὶς μεγαλόπρεπες φαντασίες ποὺ τὸ γεμί-
ζουν.

—Καὶ τί ἀπέγινε ὁ Ἰωάννης; ρώτησε ἡ Μυρτώ.

— Οτα πέθανε ὁ Δομιτιανός, γέρος πιά 90 χρονῶν ὁ Ἀπόστολος πῆρε χάρι καὶ γυρίζοντα στὴν Ἔφεσο, «μεταστὰ πρὸς Κύριον», ἀφίνοντα πίσω του τὸ θαυμάσιο Εὐαγγέλιό του, μερικὲς ἐπιστολὰς καὶ τὴν Ἁγία του Ἀποκάλυψη.

Στὴ μνήμη του χτίστηκε τὸν 11ον αἰῶ-
να μ. Χ., τὸ μεγάλο μοναστήρι τῆς Χώρας,
ἀπὸ τὸν Ὁσιο Χριστόδουλο.

Τὸ καραβὶ μας ἀγκυροβολεῖ στὸ θαυμάσιο φυσικὸ λιμανάκι τῆς Πάτμου, τῇ Σκάλᾳ. Στὰ νερά του καθρεφτίζονται ἀσπρὸ σπιτάκια, σὰν κύβοι παράξενοι, χωρὶς κεραμίδια. Κάπου, στ' ἀνοιχτά, ἕνας βράχος μὲ σχῆμα ἀνθρώπου θυμίζει ἕνα ἀπὸ τὰ θαύματα τοῦ Ἁγίου, ποὺ τόχουν ἀποθανοῦναι κι' οἱ τοιογραφεῖς τοῦ μοναστηριοῦ: Αὐτὸς ὁ βράχος εἶναι ὁ φοβερὸς μάγος, ὁ Κύνωπας ποὺ τὸν ἐπνιξε ὁ Ἅγιος μόνον μὲ τὴ δέησή του. Γιὰ νὰ κλονίσῃ τοὺς Χριστιανούς, ὁ φρικτὸς αὐτὸς μάγος βουτοῦσε στὴ θάλασσα κι' ἔδωζε μαζὶ τοῦ πάντα φαντάσματα ἀνθρώπων πνιγμένων ποὺ τὰ πονηρὰ πνεύματα ἔπαιρναν τὴ μορφή τους. Ὁ κόσμος ποὺ τὰδελεπε προσκυνούσε τὸ μάγο καὶ κολαζόταν. Τότε, σ' μιὰ στιγμή, ποὺ ὁ Κύνωπας εἶχε πάλι βουτῆξαι στὸν πόντο, ὁ Ἰωάννης σήκωσε τὰ χεῖρα ψηλὰ καὶ δέηθηκε στὸ Θεό. Ἀμέσως ἐκλείσθη ἡ θάλασσα κι' ὁ μάγος δὲν ξαναδύθηκε στὴν ἐπιφάνεια. Νὰ τον τώρα στὴ βῆθι τῆς, πετρωμένο, αἰώνια δόξα τῆς πίστεως.

Ἀντίκριμα, φαντάζει στὴν κορυφή τοῦ λόφου, ἡ Χώρα μετὰ τὸ ἱστορικὸ μοναστήρι τοῦ Θεολόγου. Παίρνομε τὸν ἀνήφορο. Φλογισμένοι ὁ ἥλιος βυθίζεται, σὰν τὸν Κύνωπα, στὰ βαθειὰ γαλάζια νερά.

Βιαζόμαστε, γιὰ νὰ κοιμηθοῦμε στὸ μοναστήρι. Στὸ μεσοστράτι συναντοῦμε τὴν Ἱερὴ σπηλιὰ τῆς Ἀποκαλύψεως. Τὰ κερία θαμποφέγγουν τὰς δυὸ παρεκκλησίαις, τῆς Ἀγίας Ἀννας καὶ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου. Γονάτιζομε καὶ κοιτάζομε μὲ ἔκσταση τὸ θαυωτὸ σπήλαιο. Ἐδῶ κατέβηκε τὸ θεῖο καὶ ὑπέροχο δράμα καὶ κατὰγυσε ἀπὸ φῶς τὸ μυστικὸ τοῦτο χωρὶς... Σ' ἐτούτους τοὺς τοίχους ἔβριση τὸν ἴσκιό τους τὰ θηρία κι' οἱ δράκοντες ὅταν τοὺς θάμπωσαν μὲ τὴν λάμψη τους οἱ «Ἑπτὰ Ἀστέρες» ποὺ συμβολίζουν τὶς ἑπτὰ ἐκκλησίες τῆς Μικρασίας.

Ξυπνήσαμε γ' άλλο πρωί στον Ξενώνα του μοναστηριού, από τον ήχο της «ζαφάρας», του παλιού βυζαντινού σημάντρου, που καλούσε, στην όρθρινη προσευχή, τους καλογέρους. Μπαίνομε, σαν ίσκιοι πίσω τους, στον παμπάλαιο ναό.

Τὰ πολύχρωμα φῶτα ἀκτινολάμπουν πάν-
 ων στὸ χρυσοστόλιστο τέμπλο. Τὰ βαρύτιμα
 πολυκάντηλα φωτίζουν· τὶς ἀσκητικές
 μορφές τῶν Ἁγίων εἰκόνων. Οἱ θόλοι ἀντη-
 χοῦν ἀπ' τὶς συγκινητικές μελωδίες. Ἀλή-
 θεια, τὴν ὥρα ἐκείνη, μετασφραγίσκαμε ἔξω
 τοῦ καὶ τὸν χρόνου. Νομίζουμε πὺς ζοῦμε
 στὸν καιρὸ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη. Ὅπου νά-
 ναι, θ' ἀνέβη στὸν ἄμβωνα ὁ Μεγάλος Εὐ-
 αγγελιστής! Ἡ ψυχὴ μας δραματίζεται
 τὴν ἁγία μορφή του.

Ὁλη ἐκείνη τὴ μέρα, ζήσαμε μέσα σ' ἓνα βυζαντινὸ κόσμο. Τριγυρίζαμε τὴ μονή,

τὰ κελλιὰ τὸ Ἀρχοντολόι, τὴν Ἐκκλησίαν.
Χαρήκαμε τὰ καλλίτερα δειγμάτων τῆς βυ-
ζαντινῆς ἀγιογραφίας, μὲ θεματα ἀπὸ τὸ
βίο καὶ τὰ θαύματα τοῦ Ἁγίου, εἶδαμε
τέμπλα παλιά, ἀδμαντοκόλλητα Εὐαγγέ-
λια, σταυροὺς ξυλόχλυπτους, στολισμένους
μὲ παραμυθένια πετράδια, μῖτρες, πατερί-
τσες, ἅμφια ἱερὰ καὶ λαγῆς λογιῆς χειρό-
γραφας. Τὸ Σκευοφυλάκιο τῆς μονῆς εἶναι
πλούσιο σὲ ἔργα τέχνης.

Ἐπίσης ἡ βιβλιοθήκη, ποὺ λέγεται πολὺ σοφὰ «Ψυχῆς ἱατρείον», ἔχει σπάνια παλιὰ χειρόγραφα. Πραγματικὸ Μουσεῖο ὁ ἅγιος ἐτούτος χώρος! Ἐῖρου-σάλην τοῦ Αἰγαίου! Μὲ τὸ δίκιο τους εἶ-παν ἐπὶ τὴν Πάτμο.

—Περίεργα, θεία, εἶπε ἡ Μυρτώ, ἄγωνα
νησί, ἡ Πάτμος, καὶ παρ' ὅλα αὐτὰ γοη-
τεύει ὅσο λίγα.

Ἡ παρατήρηση αὐτῆς τῆς Μυρτῶς κλείνει μιὰ μεγάλη ἀλήθεια. Οἱ ἐξοχές τῆς Πάτμου αὐτὸ μᾶς ἐδείξαν. Μικρὸ σχετικὰ νησάκι, κάπου 40 τετραγωνικὰ χιλιόμετρα, κι' ὅμως πόσα ἔχει νὰ πῇ. Λίγες πράσινες κοιλάδες, ἐδῶ κι' ἐκεῖ, σὲ καλὸν ν' ἀπολαύσης παραδεισένια γαλήνη. Ἀπότομα καὶ πετρώδη ὑψώματα παραπέρα, σοῦ θυμίζουν ὄραματα κι' ἀναβάσεις πνευματικές. Σμαραγδένιοι κόλποι, κάθοι ἡμεροὶ καὶ λαίμοι τρυφεροὶ ποὺ τοὺς λούζει τὸ κύμα, ἀκτὲς δαντελλένιες, πετρονησάκια, σπαρμένα κοχύλια. Αὐτὴ εἶναι ἡ Πάτμος, ποὺ τῇ στολίζουν κάπου 360 καταλύεικες ἐκκλησοῦλες, ὅλες μὲ τέμπλα ξυλόγλυπτα καὶ τοιχογραφίες. Νὰ κι' ὁ Προφήτης Ἡλίας, βιγλάτορας τοῦ νησιοῦ, ἡ ψηλότερη κορφὴ του, μὲ τὸ ὁμώνυμο ξωμονάστηρο.

Τὰ ὠραιότερα θέρετρα τοῦ νησιοῦ, ὅπου
ξεκαλοκαυρίζουν ντόπιοι καὶ ξένοι, εἶναι
οἱ Λεύκες κι' ὁ Κάμπους, προάστια δροσερά
μὲ πλούσια φύση. Σπίτια· κατάλευκα, σὰν
περιστέρια πὺλ κούρηνισαν μέσα στὶς πρω-
σινάδες, βαθεῖα πηγάδια, γιὰ τὰ ποτιζώ-
νται οἱ φυτιές καὶ τὰ περιβόλια, καὶ στὰ
-λειβάδια καὶ τὶς πλαγιές βόσκουν μοσχά-
ρια ποὺ μουκανιώνται μέσ' στὴ σιγῇ.

Ἀγροϊκό θαύμα! Κι' ὅμως τὸ ἱκάριο Πέλαγος, μὲ τὴν ἱκάρια καὶ τὴ Σάμο, ἀνοίγει γιὰ τὴ φυγὴ, τοὺς ὀρίζοντες του. Naί, πρέπει νὰ φύγωμε, πουλιά ταξιδιάρικα, ποὺ μᾶς περιμένουν κι' ἄλλοι αἰθέρες Ἑλληνικοί. Πρέπει νὰ τὴ χαίρεσθωμε πιά τὴν Ἡρωϊκὴ, τὴ μαρτυρικὴ, τὴν ἀγαπημένη μας Δωδεκανήσου ποὺ μὲς ἔδωκε τόσο ἀπλόχερα τὴν ψυχὴ καὶ τὴς ὁμορφίες της. Καὶ ποὺ νάβρωμε πῶς συγκινητικό χαίρετισμό ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ἰδίου της τοῦ παιδιοῦ, τοῦ ἐλεκτοῦ. Καλὴ μνιοὺ λογοτέχνη Γιάννη Μαγκλιῆ, ποὺ ἐκφράζουν τόσο ὠραίως τὸ ἐγερτήριο σάλπισμα στὴν Ἀνάστασιν τῆς Πατρίδας του: Τὰ παίρνωμε ἀπὸ τὸ βιβλίο της κ. Ἀθηνᾶς Ταρσούλη.

τῶν Ἀδελφεία, σκλαδωμένα, ἀδελφί-
χτε τὸ ἱερὸ καταματωμένα κορμὶ - λάβρα
τῆς Μάνας Ἑλλάδας. Ἦρθε ἡ ἄγια ὥρα
Παραποτισμένο μὲ αἷμα, τὸ στεγνὸ δέντρο
τῆς Λευτεριάς, μπομπούκισσε σιγαὶ σιγαὶ
ἔβγαλε φύλλα καὶ καρπούς, καρπούς ἔτο-
ιμοι γιὰ δρέψιμο. Τώρα τοῦ χρυσοῦ ἤλια
οἱ δίκαιες ἀχτίδες φεγγοβολοῦν κι' ἀστρά-
φτουν, πάνω ἀπὸ τὰ βυσανισμένα, ματα-
μένα, μαρτυρικά Δωδεκάνησα. Τώρα ἡ
γιὰ ὥρα, ποὺ περιμέναμε χρόνια, αἰώνες
μὲ ἰώβειο ὑπομονὴ καὶ καρτερία σημά-
τωσαν, ποὺ οἱ ἄνθρωποι τοῦ σκότους, τῆς
σκλαδιάς καὶ τῆς πικρῆς χολῆς πέφτου-
ν, ἐμεῖς οἱ Δωδεκανήσιοι, πλούσιοι καὶ
φτωχοί, παιδιὰ τῆς θάλασσης καὶ παιδιὰ
τῆς στεριάς, ἐνωμένοι, ἀδελφομένοι, ἄγκα-
λιάζουμε τὸ κορμὶ τῆς Μάνας μας Ἑλλά-
δας καὶ φωνάζουμε, μὲ φωνή, ποὺ δὲ δέχ-
ται ἀντίρρηση: «Ἑλλάδα Μάνα μας, γιὰ
τῆς Λευτεριάς, σφειγτήκαμε πάνω στὸ κορμ-
σου, σοῦ δίνουμε τὸ φρέσκο αἷμα μας, μπή-
καμε μέσα στὴν ἀγκαλιά σου καὶ κανένα
κανέναν φίλος γιὰ ὀχτρός, τώρα ποὺ σή-
μαγε, τώρα ποὺ ἦρθε ἡ μεγάλη ἄγια ὥρα
τῆς Ἐνωσης καὶ τῆς χαρᾶς, δὲ θὰ μάς
χωρήσῃ ποτέ!»

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

Γύρω 'απ' τόν 'Αθλητισμό

Ράγκμπυ :

Τό 'Αμερικανικό ποδόσφαιρο

Ένα από τὰ πλέον δημοφιλή καὶ συναρπαστικά ἀγωνίσματα στὴν Ἀμερικὴ εἶναι τὸ ράγκμπυ ἢ κατὰ κυριολεξίαν τὸ 'Αμερικανικὸ ποδόσφαιρο. Τὸ παράξενο αὐτὸ σπορ εἶναι τὸ δημοφιλέστερο σπορ τῆς Ἀμερικῆς παράλληλα βέβαια μὲ τὸ μπέιζμπῶλ, τὸ μπάσκετ - μπῶλ καὶ τὴν πυγμαχία. Εἶναι τὸ ἄθλημα πού συναρπάζει καὶ ἠλεκτρίζει ὅλους τοὺς Ἀμερικανούς, φιλάθλους καὶ μὴ, καὶ τοῦτο γιὰτὶ οἱ φάσεις πού παρουσιάζει εἶναι ἀξιοπεριέργες - καὶ σχεδὸν πάντα θεαματικές.

Τὸ 'Αμερικανικὸ ποδόσφαιρο ἔχει ἀγγλικὴν τὴν προέλευση. Ἀρχισε πρῶτα στὸν Καναδὰ μὲ ἀποτέλεσμα ἔπειτα ἀπὸ μερικά χρόνια νὰ γίνη τὸ εὐνοούμενο σπορ τῶν φοιτητῶν.

Πρῶτο τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Χάρβαρτ κατάρτισε ὁμάδα ποδοσφαιριστῶν ἀπὸ φοιτητὰς, πού μετὰ πάροδο μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος ἐμιμήθηκαν καὶ πολλὰ ἄλλα ἀνώτερα πνευματικὰ ἰδρύματα.

Ἔτσι λοιπὸν σιγὰ - σιγὰ ἀρχισε νὰ δημιουργηθῇ μιά σοβαρὴ κίνησις γύρω ἀπὸ τὸ σπορ αὐτὸ πού ἐμελλε νὰ γνωρίσῃ πραγματικούς θριάμβους καὶ ἐπιτυχίες.

Ὁ ἀγωνιστικὸς χώρος πού χρειάζεται γιὰ νὰ γίνη τὸ ἀγώνισμα δὲν ὑπερβαίνει τὰς 100 γὰρδες σὲ μήκος καὶ 53 σὲ πλάτος, τὸ γῆπεδο δὲ διακρίνεται σὲ τέσσερα ἴσα μέρη.

Ὅπως καὶ τὸ ποδόσφαιρό μας, ἔτσι καὶ αὐτὸ ἔχει δυὸ τέρματα μήκους 6 μέτρων τὸ καθένα, σὲ ἀπόσταση δὲ 10 ὑάρδων ἐντὸς ἀπὸ αὐτὰ ὑπάρχει μιά λευκὴ γραμμὴ πού ὀνομάζεται «γκῶλ λάιν» γραμμὴ τῆς ἐπιτυχίας δηλαδή, πού ὅταν τὴν περάσει κανεὶς κρατώντας στὰ χεῖρα τὴν μπάλλα, θεωρεῖται ὅτι ἐσημείωσε τέρμα.

Οἱ παίχται ἔχουν δικαίωμα νὰ κλωτσήσουν τὴν μπάλλα πρὸς τὸ τέρμα προτοῦ ὅμως περάσουν τὴν «γκῶλ λάιν» μὲ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τὴν ἐπιτυχία.

Κάθε ὁμάς ἀποτελεῖται ἀπὸ 11 παίχτας οἱ ὅποιοι ἔχουν τὶς ἴδιες θέσεις μὲ τοὺς κανονικοὺς ποδοσφαιριστὰς καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ δικαίωμα νὰ κινούνται ἀνὰ πάσαν στιγμὴν καὶ σὲ ὅποιον δῆποτε σημείωσιν τοῦ γηπέδου.

Χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ ἔργο τῶν δύο μπᾶκ — Τάκλς ὅπως τοὺς ὀνομάζουν — οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκουν μὲ κάθε μέσον νὰ ἐμποδίσουν τοὺς ἐπιτιθεμένους ἀντιπάλους. Φοροῦν ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι, συνάδελφοί των καὶ οἱ ἄλλοι, πυγμαχικὰ ἔξω φουσκώνουν μὲ βιάς τῆς συγκρούσεως κατὰ τὴν ὥρα τῆς συγκρούσεως τῶν νὰ προστατευθῶνται ἀπὸ τοὺς τραυματισμούς. Τὸ σύμπληρωμα αὐτὸ εἶναι τελείως ἀπαραίτητο γιὰ τοὺς παίχτας

τοῦ Ἀμερικανικοῦ φουτ - μπῶλ γιὰτὶ οἱ συγκρούσεις τῶν —γεμάτες θεαματικότητά καὶ ἀκροβατισμούς εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνες.

Τὰ θύματα τοῦ ἀθλήματος αὐτοῦ πού πολλοὶ Ἀμερικανεῖς τὸ ὀνομάζουν δικαίως σιουίσάιντ — δηλαδή αὐτοκτονία — ἀνέρχονται σὲ πολλὰς ἑκατοντάδες νεκρῶν καὶ τραυματιῶν.

Ἀρκεῖ νὰ ἀναφερθῇ ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα 1931 - 1946 ἀνῆλθαν σὲ 430 παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες προστασίας καὶ τὰ μέτρα προφυλάξεως πού οἱ παίχται τοῦ παραξένου αὐτοῦ ἀγωνίσματος εἶχαν ἐπινοήσει.

Γεγονὸς εἶναι ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν θυμάτων τὰ τελευταῖα μεταπολεμικὰ χρόνια περιορίσθηκε σημαντικὰ δεδομένου ὅτι καὶ πολλοὶ νέοι κανονισμοὶ καθιερώθησαν πού μετριάζουν τὴν ἀγριότητά του, καὶ οἱ ἀγωνιστικοὶ χώροι ἔχουν στρωθῇ μὲ παχὺ χόρτο ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὰ εὐρωπαϊκὰ ποδοσφαιρικὰ γήπεδα.

Καθὼς ἀνεφέρθη τὸ «ράγκμπυ» εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν εὐνοούμενο σπορ τῶν φοιτητῶν οἱ ὅποιοι καὶ ἀντιπροσωπεύουν τὰ πολυπληθῆ πανεπιστήμια τῶν

στοὺς ἀγῶνες πρωταθλήματος πού γίνονται κάθε χειμῶνα.

Τὰ πλέον ὀνομαστὰ μεταξὺ αὐτῶν εἶναι τὸ Γιέιλ, Χάρβαρτ, Μίτσιγκαν, Πενσυλβάνια, Σικάγο, τὸ Γουέστ Πόιντ, ἡ Σχολὴ Εὐελπίδων δηλαδή, κ. ἄ. μεταξὺ τῶν ὁποίων κάθε χρόνο διεκδικεῖται τὸ πανεπιστημιακὸ πρωτάθλημα.

Τὰ προαναφερθέντα πανεπιστήμια διαθέτουν τὰς πλέον δυναμικὰς ὁμάδας μὲ ἐρασιτέχνες φυσικὰ παίχτας. Γιὰ νὰ διακριθῇ κανεὶς στὸ δύσκολο αὐτὸ σπορ πρέπει ἀναμφιδόλως νὰ συγκεντρώσῃ πολλὰ προσόντα. Ἡ ταχύτης, ἡ ἐξυπνάδα, ὁ δυναμισμὸς εἶναι τὰ κυριώτερα ἐξ αὐτῶν δεδομένου ὅτι τὸ ράγκμπυ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἓνα ἀλληλοκνηνητὸ μὲ ἐπικίνδυνες φάσεις καὶ καταπληκτικὰ πλοῦζόν, μὲ δυὸ λόγια δηλαδή μιά ἀληθινὴ ἀλληλοεξόντωση.

Παρ' ὅλα ὅμως τὰ «μειονεκτήματά» του ἔλκει ὡς πρὸς πραγματικὸς μαγνήτης τοὺς Ἀμερικανικοὺς νέους πού κατὰ χιλιάδες ἀσχολοῦνται μὲ τὸ προσοδοφόρο αὐτὸ ἄθλημα πού μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ 15 καὶ 20 χιλιάδες δολλάρια (450 ἢ 600 ἑκατομύρια δραχ.) σ' ἓνα καλὸ ποδο-

σφειριστὴ ἐπαγγελματία βέβαια, κατὰ περίοδον.

Τὸ ἀμερικανικὸ «φουτ-μπῶλ» ἔχει μιά μακροχρόνιο παράδοση μιά μεγάλη ἱστορία συνυφασμένη μὲ θρύλους καὶ ὀνόματα φημισμένων παικτῶν τοῦ παρελθόντος πού τίμησαν τὸ ἄθλημα μὲ ἀξιοθαύμαστα κατόρθωμά των.

Μερικοὶ ἐξ αὐτῶν ἦσαν ὁ Φράνκ Σινγουίτς (1940 - 45) τοῦ Τζωρτζτάουν, ὁ Τόμμι Χάρμον, Κλέν Νταϊνς τοῦ Ἴλλινόις καὶ ὁ ἀλησμόνητος Χάρολντ Γκράντς ὁ ἐπικαλούμενος «μιττικάλοπιν Φάντομ» (καλπάζον φάντασμα). Ὁ Χάρολντ ἦταν ἓνας πανύψηλος ἀθλητὴς κατ' ἀρχὰς δρομεὺς πού μετετέθησε στὸ παράξενο ποδόσφαιρο τῆς χώρας του. Οἱ ἐπιτυχίες του στὸ νέο του ἐπάγγελμα ἦσαν πραγματικὰ καταπληκτικὲς ἔθεωρετο δὲ σὰν ὁ καλύτερος ἀθλητὴς τοῦ ἀγωνίσματος ἐπὶ μίαν τετραετίαν (1942 - 46).

Ἀέχαστοι ἐπίσης παίχται τοῦ ἀμερικανικοῦ φουτ - μπῶλ ἦσαν οἱ «φὸρ χόρσμεν» οἱ τέσσαρις δηλαδή ἱππεῖς τοῦ Νόρτ Ντέιμ τὰ κατόρθωμά των ὁποίων οἱ Ἀμερικανοὶ φιλάθλοι ἀκόμη καὶ σήμερα μὲ θαυμασμὸ διηγούνται.

Οἱ ποδοσφαιρισταὶ στὴ χώρα αὐτὴ τῶν παραδοξοτήτων ἐκτὸς τοῦ ὅτι «βγάζουν λεπτὰ μὲ τὸ τσουβάλι» εἶναι πολὺ δημοφιλεῖς ἐὰν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν τοὺς χιλιάδες τῶν θεατῶν πού συγκεντρώνονται στὰ στάδια τῶν μεγαλοπόλεων γιὰ νὰ καμαρώσουν καὶ νὰ ἀπολαύσουν γιὰ λίγη ὥρα τὰ ζωντανὰ τους εἰδωλὰ στὸ γεμάτο ζωντάνια καὶ θεαματικότητά αὐτὸ παιγνίδι πού τόσο σύντομα κατάρκτησε τοὺς φιλάθλους τῆς μακρινῆς αὐτῆς χώρας.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΟ ΔΙΧΕΙΜΑΡΡΟ: Ἐπὶ ἐπτά ἀγῶνων ἔξη φορές τὸ «Ζενίθ» κέρδισε τὸν «Ἀτρόμητο» καὶ νίκηθηκε μιά. Διακρίθηκαν οἱ Δεμερτζήδες, Κυριακίδης, Γρηγοριάδης, Συμεωνίδης. Ἐξ ἄλλου ὁ «Ἀτρόμητος» ἔχει σημειώσει τὶς ἑξῆς νίκες: Μὲ Δόξα Στουροδρίου 3—1, 6—2. Μὲ Ἀγίους Θεοδώρους 4—2. Μὲ Μεσόλογο 3—2 καὶ μὲ μικτὴ Βροντῆς 4—1.

ΣΤΟ ΖΟΥΜΠΕΡΙ: Ἡ ὁμάδα τοῦ Βόλου ἐνίκησε τὴν ὁμάδα τῆς Καλῆς Παναγίας μὲ 1—0. Τὸ γκῶλ ἐπέτυχε ὁ Δήμος. Ἐξ ἄλλου ἡ Καλὴ Παναγία νίκησε τὸ Ἰωσηφόγειο μὲ 5—2.

ΣΤΗΝ ΚΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΑ: Σὲ ἀγῶνα βόλλει ἡ ὁμάδα τῆς Φλωρίνης νίκησε τὴν ὁμάδα τοῦ Βίτσι μὲ 15—5, 15—9 καὶ ἡ ὁμάδα τοῦ Κιλκίς τὴν Φλώρινα μὲ 15—9, 12—15, 15—11.

ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ: Ἡ ὁμάδα τῶν Γυμνασιοπαίδων ἐπεβλήθη μὲ 4—1 τῆς Α.Ε.Κ. Ἐπίσης ἡ ὁμάδα τοῦ Ἀρεῶς νίκησε μὲ 5—0 τὴν ὁμάδα τοῦ Ἰδρύματος Βασιλίσσης.

Ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 1 παίκτης τοῦ ἀμερικανικοῦ ποδοσφαίρου Τόμμι Σίγουιτς ποζάρει μὲ μιά συμφοιτήτριά του.

115 Μ' ένα φῶς ὑπέρθεο στή μορφή, βγήκε ἀπ' τή σκηνή καί συγκάλισε τὸ συμβούλιο.

«Πέστε στοὺς στρατιώτες μου, εἶπε στοὺς ἀρχηγούς, πῶς ὁ βασιλιάς τους μόνο ἀπ' αὐτοὺς ἀνέχεται νὰ νικήῃ. Εἰσιτρέφουμε ἀμέσως ἀφού θυσιάσωμε στοὺς θεοὺς. Αὐτὸ θάναί τὸ τέρμα τῆς ἐκστρατείας!» Καί πρόσταξε νὰ στήσουν, σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, δώδεκα πανύψηλους καί γιγάντιους βωμούς πρὸς τὴν μὴν τῶν δώδεκα Ὀλυμπίων καί γιὰ ἀνάμνηση τῆς θριαμβευτικῆς τους πορείας.

117 Καί τότε ἔγινε κατὰ τὸ ὑπέροχο, ποὺ μᾶς ἐξηγεῖ, γιατί λάτρευε ὁ στρατὸς τὸν Ἀλέξανδρο.

Μερικοὶ στρατιῶτες, ποὺ μάκρυναν ψάχνοντας γιὰ νερό, γύρισαν κρατώντας μιά περικεφαλαία γεμάτη. Ἦταν νερὸ βρόχινο, ποὺ ἀνακάλυψαν στὸ βάθος κάποιας χαράδρας, σὲ κοίλωμα βράχου. Πλησίασαν τὸν Ἀλέξανδρο καί τοῦ προσέφεραν τ' ἀνεκτίμητο αὐτὸ δῶρο.

Ὁ Ἀλέξανδρος γύρισε καί κοίταξε, ξεπλωμένος στήν ἄμμο, τοὺς ἄντρες τοῦ καταπονημένου ἀπ' τὴ λαχτάρα κάποιας δροσιάς...

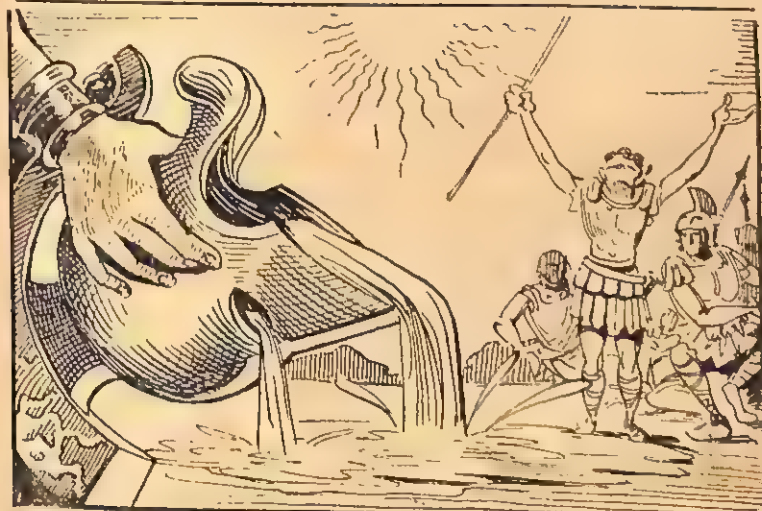

119 Ἀπὸ τότε ἄρχισε τὸ ἔργο τῆς δόδας. Τὸ σπαθὶ εἶχε μὴ τελειωτικὰ πιά στή θήκη του. Ὁ Ἀλέξανδρος φρόντισε γιὰ τὴ διοίκηση, τὴ νομοθεσία, τὴ μόρφωση καί τὸν ἐκπολιτισμὸ τῶν λαῶν. Ἀντὶ τοῦ ἀρπακτικοῦ πνεύματος, ποὺ ὡς τότε κυβερνοῦσε τοὺς σατράπες, βασιλεὺς τώρα ἡ τιμιότης κι' ἡ ἀρετὴ. Ὁ νέος μονάρχης διάλεξε, μὲ πολλὴ προσοχή, τοὺς διοικητὲς τῶν ἐπαρχιῶν, τιμωρώντας αὐτοὺς ποὺ παρέδωκαν τὴν ἀρχὴν του. Κάλυψε στὰ Σούσα μ' ἐγκύκλιο ἄλλους τοὺς σατράπες καί μὲ τὴν εὐκαιρίαν δόθηκε στὰ Σούσα ἐορτὴ.

116 Ἐπτά μῆνες θριάμβευε πάλι στὸ γυρισμὸ του, ὁ ἀετὸς τῆς Ἑλλάδος, ἀνάμεσα ἀπὸ ἐχθροὺς τρομεροὺς, ἀπὸ καιρικές δυσκολίες, καί δύσβατα κι' ἀπροσπέλαστα μέρη. Μὰ τὸ χειρότερο, ἦσαν οἱ ἄνδρες τοῦ ποί μεσα στὸ κάμα. Σὲ μιά ἐρημὸ τῆς Γεδρωσίας, ἔκαμαν μέρες νὰ πιοῦν νερὸ καί πολλοὶ πέθαιναν ἀπ' τὴ δίψα. Ἡ ἄμμος φλογίζεταν· τὰ ὑποζύγια χώνονταν ὡς τὰ γόνατα, στὴ φλογερὴ αὐτὴ κόλαση.

Κι' ὅμως ὁ Ἀλέξανδρος πῆγαινε μπροστὰ ἀπὸ ἄλλους, πεζός, γιὰ νὰ συμμερίζεται ὅλες τὶς κακουχίες καί νὰ δίνει τὸ παράδειγμα.

118 Ἀπλώσε τότε τὸ χερί του κι' ἐπῆρε τὸ κράνος.

«Εὐχαριστῶ, φίλοι, τοὺς εἶπε, μὰ τὸ νερὸ σας δὲ φτάνει γιὰ ἄλλους.» Καί, γυρίζοντας τὴν περικεφαλαία, ἔχυσε κατὰ γῆς τὸ νερὸ, ποὺ τοῦ εἶχαν προσφέρει.

Μὲ μιάς, ὅλη ἐκεῖνη ἡ στρατιά, ποὺ δὲν εἶχε ἀνάσα, σηκώθηκε κι' ἐπευφήμησε τὸν Ἀλέξανδρο. Κι' ἡ πορεία ἐξακολούθησε, μὲ καινούργια θάρρος. Ἐπιτέλους, ἔφθασαν στὰ Σούσα, ἀφού εἶχαν ξεπεράσει σὲ πορεία, καί τὴ Σεμίραμη, καί τὸν Κύρο κι' αὐτὸν ἀκόμα τὸν Ἡρακλῆ.

120 Ἡ ἐορτὴ αὐτὴ ἀνομάσθηκε ὁ «μέγας Γάμος». Ἀποφασίστηκε δηλαδὴ νὰ γίνουν τὴν ἴδιαν μέρα στὰ Σούσα, οἱ γάμοι τοῦ βασιλιᾶ καί τῶν στρατιῶν καί πολλῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, μὲ Περσίδες. Μὰ θὰ ρωτήσετε ἴσως: Δὲν ἦσαν ὁ βασιλιάς παντρεμένος μὲ τὴ Ρωξάνη; Ἀς μὴν ξεχνᾶμε πῶς στὰ παλιὰ αὐτὰ χρόνια, κι' ἰδιαίτερα μὲ τὰ Περσικὰ ἔθιμα ποὺ δὲν ἤθελε νὰ φανῇ πῶς παρὶφρονεῖ ὁ Ἀλέξανδρος, ἡ πολυγαμία ἐπιτρεπόταν.

(Συνεχίζεται)

ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

— "Όχι σάν έμάς; ήθελες νά πής.

— Βέβαια! ψέμματα; άπάντησε ή κ. Μαρή, άνεβάζοντας τους ώμους της. Έμείς με όλα μας τὰ καλά με τὰ πλούτη μας, με τὸ ωραίο σπίτι μας, με τὰ άμάξια μας, με τούς μαγείρους μας, τούς υπηρέτες, τὰ έχουμε διαρκώς κατεβασμένα σὰ νὰ έχουμε πένθος. Καί αν δέν έλθη κανένας ξένος νὰ μὰς δῇ δέν άνοιγομε ούτε τὸ στόμα μας νὰ πούμε μιά λέξη. Έγώ, τουλάχιστο, σέ βεβαιώνω είπε με πικρὸ χαμόγελο, κατάντησα νὰ μὴ μιλάω παρὰ όταν μολώνω τούς υπηρέτες μας. Αὐτοὶ οἱ φτωχοὶ με τὸ τίποτε εἶναι πάντα εὐχαριστημένοι.

Εὐθυμοὶ διασκεδάζουν άδιάκοπα. Τραγουδάνε, χορεύουν. Χαίρουνται τῇ ζωῇ τους τέλος πάντων. Γιατὶ αὐτό!

— Γιατί; είπε μουνιουρίζοντας, βολτάροντας μέσα στην τραπεζαρία καὶ ὁ χρηματιστής. Κατόπιν σάν νὰ τοῦ ήρθε κάποια φαινή ιδέα στάθηκε άπότομα:

— Θέλεις, Έρμιόνη, είπε, νὰ σωπάσουν οἱ γείτονες μας καὶ νὰ σταματήσει ὅλη αὐτὴ ἡ διασκέδαση καὶ ὁ θόρυβος;

— "Όχι τούς κακόμοιρους, άπάντησε εκείνη φοβισμένη, ποίος ξέρει τί φαντάστηκε γιὰ τὰ σχέδια τοῦ άντρα τῆς.

— "Όχι μὴ τούς κάμεις κακὸ. Άφησε τους! Τί μὰς πειράζουν; — Κακὸ νὰ τούς κάμω; άπάντησε χαμογελώντας ὁ κ. Μαρή. Πῶς σοῦ φάνηκε; Έγνοια σου. Μὴν άνησυχεῖς. Δέν θὰ πάθουν τίποτα, καλὸ θὰ τούς κάμω καὶ θὰ... σωπάσουν! Θὰ δῆς.

— Μὰ τί σκοπὸ ἔχεις; Ὁ Ἀγισίλαος δέν άπάντησε. Βγῆκε ὅμως ἀπὸ τὴν αίθουσα, κάλεσε τὸν υπηρέτη του τὸ Γιάννη, καὶ τοῦ είπε κάτι σιγά - σιγά.

Λίγες στιγμὲς αργότερα, ὁ Γιάννης κτυποῦσε καθὼς είδαμε τὴν πόρτα τοῦ κύρ - Δημήτρη.

Τὸ ἄλλο βράδυ ὁ κύρ - Δημήτρης, ἀφοῦ δείπνησε γρηγορώτερα ἀπὸ τὸ συνηθισμένο, έπλυνε πρῶτα τὰ χέρια του καὶ τὸ πρόσωπο του, φόρεσε ἕνα ζευγάρι, καινούργιο δῆθεν, παπουτσιῶν, τὰ ὁποῖα, πέντε χρόνια τώρα έφύλαγε ἡ Μαριῶ μέσα σ' ἕνα παλιὸ άρμάρι γιὰ νὰ τὰ φορῇ ὁ κύρ - Δημήτρης στὶς μεγάλες δεσποτικές γιορτές, φόρεσε τὸ καλὸ του φέσι, καὶ ἀφοῦ περιποιήθηκε τὸν ἑαυτὸ του ὅσο μπορούσε περισσότερο, έτοιμάστηκε νὰ βγῇ.

— "Άς πάμε, είπε, νὰ δοῦμε τί μὰς θέλει ὁ κύρ Ἀγισίλαος.

— Δέν θ' άργήσης, ρώτησε ἡ γυναίκα.

— Πῶς θ' άργήσω; Μήπως έχουμε τίποτα νὰ μοιράσουμε με τὸ γείτονα μας; Θάχῃ καμμιά δουλειά νὰ μοῦ παραγγείλῃ. Σὲ δυὸ λεπτὰ εἶμαι πίσω!

— Κύτταξε νὰ μὴ παραστρατήσης!

— Μὲ τὸ καλὸ μου φέσι; ρώτησε ὁ Δημήτρης καὶ τὸ έρωτηματικὸ του αὐτὸ ἦταν γεμάτο έκπληξη γιατί ἡ γυναίκα του, τὸν θεωροῦσε ἱκανὸ γιὰ τέτοια παλαβομάρα.

Καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ σπίτι δίνοντας τὴν τελευταία παραγγελία.

— Βάλε τὰ παιδιὰ νὰ πλαγιάσουνε.

Σάν έμεινε μόνη ἡ κυρά Δημήτραϊνα έβαλε πρῶτα νὰ κοιμηθοῦν τὰ παιδιὰ της πάνω σὲ δυὸ μεγάλα καὶ πλατειά στρώματα, ποῦ ἀπλώθηκαν χάμω στὸ πάτωμα τοῦ διπλανοῦ δωματίου, κατόπιν δὲ έκάτσε κοντὰ στὸ λύχνο της καὶ άρχισε νὰ πλέκῃ κάλτσα, ἐνῶ τὴν ἴδια ὥρα σκεφτόταν τί νὰ ήθελε τὸν άντρα της ὁ κύριος Ἀγισίλαος.

— Νὰ τὸν φώτιζε ὁ Θεὸς έλεγε με τὸ νοῦ της, νὰ μὰς εἶδνε καμμιά δουλειά άποκοπή, νὰ βγάλουμε καὶ τίποτα! Κανένα χωράφι, νὰ πούμε, νὰ βάλῃ άμπέλι ὁ Δημήτρης... καλογερικὸ, νὰ πάρωμε κι' έμεῖς λιγάκι άπάνω μας.

Γιατὶ μ' ὅλα αὐτὰ τὰ παιδιὰ, ζωὴ νάχουμε, ποῦ νὰ βγῇ - κανεῖς με τὸ μεροδουλι;

Ψωμὶ μονάχα, δέν μπορεῖ νὰ προφτάσῃ ὁ καῦμένος ὁ Δημήτρης. Αἱ. Δόξα σοι ὁ Θεός, είπε ξαφνικά, κόβοντας μεγαλόφωνα τὶς σκέψεις της καὶ κάνοντας τὸ σταυρὸ της.

Έπειδὴ άπορούσε, γιατί ὁ Δημήτρης άργοῦσε νὰ γυρίσῃ, ξανάρχισε πάλι, χωρὶς κι' ἡ ἴδια νὰ τὸ καταλάβῃ, τὸ κομβολόγι τῶν σκέψεων καὶ τοῦ τόσο εὐχάριστου ὀνείρου της.

— Θὰ έκανα, ἕνα φουστανάκι τῆς Ἐλένης μου, έξακολούθησε νὰ σκέφτεται, καὶ θάστελνα καὶ τὸ Νικολή μου στὸ σκολειὸ νὰ μὴ μείνῃ στραβὸ τὸ καῦμένο, νὰ μὴ βλαστημῇ μιά μέρα. Θάκανα καὶ τὸ τάμμα ποῦ ἔχω στὴ Βαγγελίστρα, γιὰ τὸ Σπύρο μου, όταν έβγαλε τὴ βλογιὰ καὶ δέν μπόρεσα ἀκόμα νὰ τὸ στείλῳ... — με τί νὰ τὸ στείλῳ! "Αν περισσεύε τίποτα, θάκανα κι' ἐγώ, νὰ σοῦ πῶ, ἕνα ρούχο νὰ βάλῳ άπάνω μου, ποῦ περπατῶ τώρα δυὸ χρόνια με μπαλώματα.

Έτσι δὲ ποῦ πελαγοδρομοῦσε στὴ θάλασσα τῶν ὀνείρων, δέν άκουσε ἡ Μαριῶ τὴν αὐλόπορτα ποῦ άνοιγόκλεισε, οὔτε έπειτα ἀπὸ λίγο έννοιωσε τὸν κύρ - Δημήτρη, ὁ ὁποῖος, περνώντας ἀπὸ τὴν πόρτα τὸ κεφάλι, ρώτησε σιγά - σιγά, προτοῦ μπῇ:

— Κοιμήθηκαν τὰ παιδιὰ;

— Οὐ με τρόμαξες καῦμένε, φώναξε ἡ γυναίκα τοῦ. Τὴ στέκεσαι τώρα αὐτοῦ; Τελειώσες; Έλα μέσα.

Μπρὸς ὁ δούλος, πίσω ἐγώ...

— Μὴ φωνάζεις, εἶπε σιγὰ - σιγὰ ὁ κύρ - Δημήτρης χωρὶς νὰ κουνηθῇ ἀπὸ τὴ θέση του. Κοιμήθηκαν τὰ παιδιὰ;
— Σὲ καλὸ σου. Κοιμήθηκαν βέβαια! Τί θὰ πῇ αὐτό; Τί ρωτᾷς; Τί σοῦ ἦλθε;
— Μεγάλα πράγματα, Μαριώ μου ἀπάντησε ἐκεῖνος καθὼς ἔμπαινε.

Πρέπει ἀλήθεια νὰ συνέδησαν πολλὰ πράγματα στὸ φτωχὸ Δημήτρη, γιατί καὶ τὸ πρόσωπο του ἦταν ἀλλαγμένο καὶ τὰ μάτια του εἶχαν μιὰ ἀσυνήθιστη λάμψη καὶ ἡ φωνή του ἀκόμη ἦταν ἀλλαγμένη καὶ ἔτρεμε.

— Καλὲ τί ἔπαθες; ρώτησε καθὼς σηκώνονταν καὶ πλησίαζε ἀνήσυχη τὸν ἀντρα τῆς ἡ κυρὰ Δημήτραϊνα. Ἐσὺ ἀλλὰ ξεσ ὁλοτελὰ. Δὲν εἶσαι ὁ ἴδιος!

— Τώρα κί' ἄλλη μιὰ φορὰ ὁ ἴδιος· εἶπε ἐκεῖνος. Γιὰ κοίταξ' ἐδῶ!

Καὶ ἀρπάζοντας ἀπὸ τὴ μασχάλῃ του τὸ σακκουλάκι γεμάτο τάληρα, τὸ κτύπησε δυνατὰ μὲ τὸ γρόθο του!

Ἡ φτωχὴ γυναῖκα χλώμιασε! Ἐννοίωσε τὰ γόνατά τῆς νὰ κόβονται. Προσπάθησε κάτι νὰ πῇ μὰ ἡ φωνή δὲν ἔδωκε ἀπὸ τὸ στόμα τῆς. Νόμιζε πὼς κατάπιε τὸ λάρυγγά τῆς κί' αὐτὸς εἶχε κί' ὅλας φτάση στὰ βᾶθη τοῦ στήθους τῆς. Εὐτυχῶς ποὺ δὲν ἦταν ἡ κυρὰ Μαριώ ἀπὸ τοὺς λεπτεπιλεπτὺς ἐκείνους τύπους ποὺ μπορεῖ νὰ τοὺς βάλλῃ κάτω ἡ συγκίνησι.

— Δημήτρη, φώναξε καθὼς συνερχόταν καὶ ἡ φωνή τῆς βρόντησε σὰν φωνὴ δημοσίου κατήγορου. Καὶ ὤψωσε ἀπειλητικὰ τὸ χέρι τῆς. Ποὺ βρήκες αὐτὰ τὰ χρήματα;

Ὁ φτωχὸς Δημήτρης ἔμεινε στὴν ἀρχὴ μὲ ἀνοικτὸ τὸ στόμα ἀπὸ κατάπληξη μὲ τὴν ἁφνικὴ αὐτὴ μεταμόρφωσι τῆς γυναίκας του. Μὰ σὰν ἀστραπὴ πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλὸ του ἡ ὑποψία τῆς Μαριώ, καὶ γέλασε μὲ θόρυβο:

— Χὰ χὰ χὰ, ἔκαμε. Θαρρεῖς πὼς τὰ ἐκλεψα; Μοὺ τᾶδωσαν, ματάκια μου. Μοὺ τὰ - δω - σαν. Μοὺ τὰ - χὰ - ρι - σαν!

— Σοὺ τὰ χάρισαν; Ποιὸς σοῦ τὰ χάρισε; Ποιὸς χαρίζει σήμερα στὴν Ἀθῆνα σακούλα τάληρα, Δημήτρη;

— Ἐλα - ἔλα. Μὴν εἶσαι τρελλή. Μοὺ τὰ χάρισε ὁ κύρ - Ἀησιλάος, ποὺ ὁ Θεὸς νὰ μοὺ κόβῃ χρόνια καὶ νὰ τοῦ δίνει μέρες. Κάτσε, κάτσε νὰ στὰ πῶ.

Ἐκάτσε πρώτος ἐκεῖνος καὶ προσπάθησε νὰ διηγηθῇ στὴ γυναῖκα του ὅσα εἶχαν γίνῃ καὶ νὰ ἐκφράσῃ ὅλα μαζί, ἐντυπώσεις του, καὶ αἰσθήματα του.

— Μπήκα ποὺ λές, Μαριώ μου, κί' ἓνας ὑπηρετῆς — ντρεπόμουνα, μὰ τὸ Θεό, ποὺ τὸν κοίταζα, τόσο ὠραῖα ρούχα φοροῦσε.

— Τί τὰ θέλεις, τῶρ' αὐτὰ, διάκοψε ἀνυπόμονα ἡ κυρὰ Δημήτραϊνα. Λέγε τί ἔγινε;

— Στάσου δὲ μὴ βιάζεσαι. Μπήκα, λοιπὸν καὶ ἀπὸ κάμαρα σὲ κάμαρα, μπρὸς ὁ δούλος, πίσω. ἐγώ, βρεθήκαμε μπροστὰ στὸν κύρ - Ἀησιλάο. Τί σπῆτι, καὶ μὲν Μαριώ! Καλὰ ποὺ ἔβαλα τὰ καινούργια μου παπούτσια.

— Οὐφ καὶ μὲν. Λέγε τί σοῦ εἶπε καὶ ἄφησε τὶς φλυαρίες.

— Τί μοὺ εἶπε; Καὶ θυμᾶμαι θαρρεῖς; Τί κάνομε, πὼς περνοῦμε, πόσα παιδιὰ ἔχομε. Ἄν εἴμαστε στε-

νοχωρημένοι, χίλια δυό. Καλῶτατος ἄνθρωπος Μαριώ μου, χρυσὸς ἄνθρωπος. Αὐριο κιόλας θὰ τοῦ παραγγείλω μιὰ λαμπάδα, ἴσα μὲ τὸ μπῶί του νὰ τὴν πᾶω στὸν Ἀη - Δημήτρη.

— Καλὰ, ὅλα αὐτὰ. Μὰ πὼς σοῦ ἔδωσε τὰ χρήματα. Γιὰ τί σοῦ τᾶδωσε;

— Ἐέρω κί' ἐγώ γιατί; Ἐτσι θέ-

λησε. Μὰς βλέπει, λέει, ἀπὸ τὰ πα-

ράθυρα του καὶ μὰς χαίρεται. Γιὰ τί ἔχομε πολλὰ παιδιὰ... καὶ καλὴ

καρδιά... καὶ ζοῦμε χαρούμενοι καὶ διασκεδάζουμε. Κάνουμε λιγάκι ἀ-

νησυχία καμμιά φορὰ, μὰ δὲν τὸν πειράζει λέει... ἡ γυναῖκα του μὰ-

λιστα μὰς καμαρώνει... δὲν ἔ-

χει, ἔρεῖς, παιδί ἡ καὶ μὲν... —

Τί ἔλεγα; Ἄ ναι! Τὸ λοιπὸν μὰς

λυπήθηκε λέει, ἐμένα καὶ σένα, νὰ μὰς βλέπῃ ἔτσι νὰ δουλεύομαι ὅλη

μέρα καὶ τοῦ ἦρθε, λέει, ἡ ἰδέα νὰ μὰς κάμῃ εὐτυχισμένους. Μὲ ρώτη-

σε τί θέλω. — Τί νὰ θέλω; ὕγεια καὶ δουλειά, ἀφέντη. — Δουλειά; λέει

(Συνέχεια στὴ σελίδα 548)

Ὁ Ἄγγελος Βλάχος σὰν θεατρικὸς συγγραφέας

Ὁ Ἄγγελος Βλάχος ὅταν γιορτάστηκε ἡ ἑκατονταετηρίδα του χαρακτηρίστηκε ὡς ὁ «Βολταῖρος τῆς Ἑλλάδος». Καὶ τὸν εἶπαν ἔτσι γιὰ τὸ πλῆθος καὶ τὴν ποικιλία τοῦ συγγραφικοῦ ἔργου του. Δηλαδή: Ἱστορικοῦ, κριτικοῦ, λογοτεχνικοῦ, ποιητικοῦ, θεατρικοῦ καὶ μεταφραστικοῦ. Ἡ λογοτεχνικὴ του παραγωγή ἦταν πρώτῃ. Εἴκοσι χρονῶν, στὰ 1858, ἀνέδασε στὸ θέατρο Μπούκουρα τὸ πρῶτο του θεατρικὸ ἔργο. Ἦταν μιὰ δισκευὴ ἀπὸ τὸ Γερμανικὸ καὶ εἶχε τὸν τίτλο «Κόκκινα Μαλ-
λιά». Ἐπειτα ἀπὸ ὀκτὼ χρόνια — 1866 — ἀνέδασε τὴν πρῶ-
τῃ του πρωτότυπῃ κωμωδίᾳ τὴν «Κόρη τοῦ Παντοπώλου», ποὺ σημεῖωσε ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία. Ἐκαμε 28 συνεχεῖς παραστά-
σεις, ποὺ γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, καὶ γιὰ τὴν Ἀθῆνα φυσικά, ἦταν κατὰ τὸ πρωτοφανές. Σήμερα ὑπάρχουν βέβαια κωμωδίες ποὺ ἔσπερσαν τὶς 250 παραστάσεις.

Στὰ 1867 ὁ Ἄγγελος Βλάχος πῆρε τὸ πρῶτο βραβεῖο στὸν Βουτυναῖο ποιητικὸ διαγωνισμὸ μὲ τὸ τρίπρακτο ἔργο του «Ὁ Λοχαγὸς τῆς Ἐθνοφυλακῆς». Ὑστερα ἀπὸ τρία χρό-
νια βραβεύθηκε στὸ Διαγωνισμὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ὀλυμπι-
ακῆς Ἐκθέσεως τοῦ 1870, ἡ κωμωδία του «Γαμβρόν Πολι-
ορκία».

Ἄλλα θεατρικὰ ἔργα τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου φέρουν τοὺς τίτλους: «Γάμος ἔνεκα βροχῆς» (ἔμμετρη μονόπρακτῃ κωμω-
δίᾳ), «Ἡ γιορτὴ τῆς μαμῆς», «πρὸς τὸ θεοθῆναι» (δισκευὴ ἀπὸ τὸ γαλλικόν), «Ἡ σύζυγος τοῦ Λουλουδάκη» (δισκευὴ ἀπὸ τὸ γαλλικόν), «Ἐρως μιᾶς ὥρας» (δισκευὴ ἀπὸ τὸ ἰταλικόν), «Πομφόλυξ» (δισκευὴ ἀπὸ τὸ ἰταλικόν), «Ὁ βιβλιοθηκᾶριος» (ἐκ τοῦ γερμανικοῦ), «Ἡ Ἀμαζών» (τὸ ἴδιο), «Ἐγώ» (ἀπὸ τὸ γαλλικόν), «Εὐδᾶκης καὶ Θανασούλης» (ἀπὸ τὸ Γαλλικόν), «Οἱ κτροὶ ἔρωτες» (ἀπὸ τὸ ἰταλικόν), «Ὁδὸς μαρτυρίου» (ἀπὸ τὸ γερμανικόν), «Αἱ δύο κυρίαι» (ἀπὸ τὸ ἰταλικόν), «Οἱ χαλκο-
πράσινοι» (μετάφρασις), «Ἀφρημένοι» (μετάφρασις), «Κλα-
δίγγιον» (μετάφρασις), «Οἱ κουτοπόνηροι» (μετάφρασις), «Οἱ καλοὶ μας φίλοι» (μετάφρασις), «Ὁ πλαστικὸς κόσμος» (με-
τάφρασις), «Ὁ φόβος τῆς Χαράς» (ἀπὸ τὸ γαλλικόν), «Ἡ τυ-
χοδιώκτρια» (ἔμμετρη μετάφρασις), «Βοεταννικός» (ἡ τραγω-
δίᾳ τοῦ Ρακίνα, μετάφρασις), «Μήδεια» (τραγωδία τοῦ Λεονβέ-
ἔμμετρη μετάφρασις), «Δὸν Κάρολος» (ἔμμετρη μετάφρασις),
«Ἀμλετ» (ἔμμετρη μετάφρασις), «Ὁθέλλος» (ἔμμετρη μετάφρα-
σις), «Βασιλεὺς Λήρ» (ἔμμετρη μετάφρασις καὶ δισκευὴ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ σκηνή), «Μάκβεθ» (ἔμμετρη μετάφρασις).

Ὑπάρχουν ἀκόμα καὶ ἄλλα ἔργα του θεατρικὰ ποὺ παρα-
λείπουμε τοὺς τίτλους τους.

Γιὰ τὸ ποιητικὸ καὶ τὸ ἄλλο ἔργο τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου
στὸ ἄλλο φύλλο.

Ἐγώ εἰμαι τρελλή ἢ ἐσὺ τεμπέλης καὶ μεθύστακας;

(Συνέχεια από τη σελίδα 547)

ἐγὼ νὰ σοὺ δώσω χρήματα νὰ κάμης δουλειά, ὅτι δουλειὰ θέλεις. Καὶ σηκώνεται, μωρὲ μάτια μου, βάζει ἕνα κλειδί σὲ μιὰ ὀρθὴ κασέλλα... Κράκ! Ἐγὼ τρόμαξα νὰ σοὺ πῶ! Ἀνοίγει, πού λες, ἕνα πορτέλλο, χοντρὸ σὰν ἐκεῖνο ποὺ ἔχουν οἱ μπουκαπτόρες στὰ θωρηκτὰ καὶ βγάζει αὐτὴ τὴ σακκούλα.

Καὶ καθὼς ἔλεγε τὶς τελευταῖες αὐτὲς λέξεις ὁ κύρ - Δημήτρης κατὰφερε ἄλλη μιὰ γροθιά στὸ σακκίδιο μὲ τὰ τάλληρα ποὺ τὰ εἶχε ἀπ'θώση στὰ πόδια του.

— Ἐδῶ μέσα, μοῦ λέει, ἔχει πεντακόσια τάλληρα. Μπορεῖς νὰ κάμης ὅτι δουλειὰ θέλεις. Πάρ' τα. Δὲ θέλω χαρτί, οὔτε ἀπόδειξη. Ἄν πλουτήσης καμμιὰ φορὰ καὶ οἱ δουλειές σου πᾶνε καλά μοῦ τὰ δίνεις. Ἀλλοῖως χάρισμά σου! Μοῦ φάνηκε, πού λες, Μαριώ, πὼς ὀνειρευόμουν. Δὲν ἤξερα τί νὰ πῶ; τί νὰ κάμω! — Χάρισμά μου, τοῦ λέω, ἀφέντη μου, μὰ πὼς; — Δὲν ἔχει, λέει αὐτός, πὼς. Θὰ τὰ πάρης. Μοῦ κάνης χάρη. Καὶ μοῦ σφίγγει τὸ χέρι Μαριώ, κατάλαβες; Τί νὰ κάμω, λοιπόν; Τὰ πῆρα. Κακὰ ἔκαμα; Ἐπρεπε νὰ μὴν τὰ πάρω;

Ἡ φτωχὴ Μαριώ δὲν μπορούσε νὰ μιλήσῃ. Ἐκλαιγε. Τὸ ὄνειρο της, αὐτὸ ποὺ ἔβλεπε λίγο πρωτύτερα, ἄρχισε καὶ πάλι νὰ τῆς χαμογελάσῃ στὴ φαντασίᾳ της. Καὶ τὸ χαμόγελό του αὐτὸ δὲν ἦταν πιά πλάνη! Μποροῦσε τώρα νὰ στείλῃ τὸ Νικολή της στὸ σχολεῖο. Μποροῦσε νὰ πᾶ τὸ τάμμα της στὴ Βαγγελίστρα.

Ἐκεῖ σιμά της ἔκαιγε τὸ μικρὸ καντῆλι μπροστὰ στὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας. Μπροστὰ στὴν εἰκόνα αὐτῇ, χωρὶς καλὰ - καλὰ νὰ τὸ καταλάβῃ βρέθηκε γονατιστὴ ἡ κυρὰ Δημήτραϊνα.

— Ἀμ δὲν εἶπαμε δά, γυναίκα, νὰ πιᾶσουνε καὶ τὰ κλάματα, εἶπε ὁ ἄντρας, καθὼς τὴν ἔβλεπε νὰ σκουπίζῃ τὰ δάκρυα της καὶ προσπαθοῦσε κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ πνίξῃ τὴν συγκίνηση ποὺ τοῦ ἔφερε τὰ δάκρυα στὰ μάτια. Ἐλα σήκω τώρα καὶ πάρε αὐτὰ νὰ τὰ φυλάξης.

— Πού νὰ τὰ φυλάξω; εἶπε, καθὼς σηκώνονταν ἡ Μαριώ, ἀφοῦ, βέβαια, τελείωσε τὴν δέηση της γιὰ τὸ γενναῖο δῶρο εὐεργέτη τους.

— Ξέρω γώ; ὅπου θέλεις. Νὰ ἔκει στὴ μεγάλη κασέλλα ποὺ ἔχει τὸ μεγάλο κλειδί.

Καὶ ὅταν ἡ παραγγελία του ἔγινε: — Δός μου, εἶπε, τώρα τὸ κλειδί καὶ βοήθησε με νὰ βάλωμε τὴν κασέλλα κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια.

— Ἀσφάλεια; Καὶ τί φοβάσαι; Νὰ μᾶς ἔρταν κλέφτες;

— Δὲν ξέρω γώ. Ὅποιος φυλάει τὰ ρούχα του ἔχει τὰ μισά. Τώρα εἵμαστε πλούσιοι, κυρὰ Μαριώ! τὸ κατάλαβες; Καὶ χρειάζεται φρόνηση καὶ προδοχὴ.

— Καὶ ποῖος μᾶς ξέρε, Δημήτρη μου;

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΥΡΦΕΣ ΤΟΥ "ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ",

ΦΩΝΑΧΤΟ ΜΟΥ ΑΜΑΡΤΗΜΑ

Κουρσάρος κάθε ἄτιμου κάθε κακοῦ κουρσάρου
ἐκίνησα: ἀδράζοντας στὰ χέρια μου τὴν λύρα
ὁ Ἐρωτας μὲ ἔσπρωχνε, — ὦ τῶν ψυχῶν ὁ
(Χάρος, —
νὰ ντύνω κάθε φωτεινὸ μ' εἰρηνικὴ ἐπορφύ-
(ρα)...

Ὅμως, καθὼς στὰ πέλαγα μὲ σάλευε τὸ κύμα
κι' ὅλο ζητοῦσα μάτα:α νὰ βρῶ ἀραξοδόλι,
μετάνοισα κι' ἀκλούθησα τοῦ Νύμφιου τὸ
(βῆμα,
πού θὰ μὲ φέρῃ ἀγαλινὰ κεῖ ποῦν' οἱ οὐράνιοι
(θόλοι!...

Τώρα, ὡλάργ' ἀπ' τὶς νυχτιές μὲ δύναμη γε-
(μάτος,
— σῶνεν' ἐντός μου ὁ Μπῶντλαϊρ γεννιέται
(ὁ Βερίτης, —
μέσ' στὶς Ἀλήθειες θὰ περνῶ, ταξιδευτὴς τρε-
(χάτος,
χωρὶς ν' ἀγγίζω τὶς δροσιές μιᾶς νέας Ἀφρο-
(δίτης!...

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ Π. ΤΣΙΑΚΑΣ

ΣΤΗΝ ΨΥΧΗ ΜΟΥ

Ξανοῖζου, ψυχὴ μου, στ' ἀνέφελα πλάτια,
τ' ἀγέρι χτυπώντας μὲ θεῖα φτερά:
τοὺς πόθους μου ὅλους καὶ τὰ ὄνειρά μου
— ὀνείρατα μύρια, χρυσὰ φλογερά! —

Ξανοῖζου καὶ πέτα στὰ γιούλινα ὕψη,
χυμώντας στοῦ Ὁραίου τὴν ρούσα ἀγκαλιά...
Σὰν θεῖο ἀπὸδόν' σ' αὐγῆς δροσυχάδια
τραγουῶδα, ψυχὴ μου, τραγουῶδα γλυκά!...

Κι' ἂν ἔρθουν οἱ πόνοι πικρὰ νὰ σὲ στέφουν,
μὴν κλαῖς καὶ μὴν σπέρνεις κατάρεις, παρὰ
λευκὰ νὰ φορέσης, ν' ἀδράξῃς τὴν λύρα
κι' ὡδὲς νὰ τοῦ ψάλλῃς!... Καὶ θάδερξ
(χαρὰ!...

ΘΑΝΟΣ ΠΑΣΧΟΣ
(Ἔδεσσα)

ΛΑΧΤΑΡΑ

Τώρα πού κλαῖν, τὰ σύννεφα μαζί μου πονε-
(μένα
καὶ τρίβουνε κλαψιάρικα τὰ δέντρα θλιθερά,
ἄχ! καὶ τὰ φύλλα σέρνονται στοὺς δρόμους
(πεθαμένα
τώρα ἡ ψυχὴ μου Ἄνοιξη γλυκεῖα, σὲ λαχτα-
(ρά!...

Κι' ὅπως στὰ τζάμια μου χτυπᾷ μονότον' ἡ
(βροχούλα
καὶ ταξιθεύουνε ψηλὰ τὰ νέφη σκοτεινὰ
θορῶν π' ἀκούω νᾶρχεται ἡ ἄγχα σου φωνούλα
ἀλλὰ τὴν κλέβουν τὰ ξερὰ τὰ δέντρα τὰ γυ-
(μνά...)

ΘΕΟΔ. ΣΩΝΙΤΗΣ

ΝΥΧΤΑ

Λάμπουν στὸν οὐρανὸ ψηλὰ
τ' ἀστέρια ἕνα - ἕνα
σὰν ἀδασμάντινα καρφιά
μὲ τέχνη καρφωμένα.
Μ' ἔσαν τρελλὸ - τρελλὸ ρυθμὸ
καὶ μὲ μεγάλη χάρη
προβάλλει πίσω ἀπ' τὸ βουνὸ
τ' ὀλόγιμο φεγγάρι.

Καὶ τ' ἀεράκι δροσερὸ
πὸ τ' ἀπθια μυρωμένο
χύνεται μέσα στὸ χωριὸ
τ' ἀπ' ὠρα κοιμισμένο.

Καθὼς οἱ λεῖκες τὶς ψηλές
κορφές τους ἀνταμώνουν
μοιάζουν μ' ἱέρειες ταπεινές
πού τὴ φωνὴ σηκώνουν.

Μ' ἔσαν ὀλόγλυκο σκοπὸ
— μουρμουριστὴ καὶ θεῖα —
εὐχαριστώντας τὸ Θεὸ
σ' αὐτὴ τῇ λιτανείᾳ.

Νύχτα, πλαναῦτρα τῆς ψυχῆς...
Γλυκὰ, ἀπαλὰ στὰ μάτια
πέφτει τ' ὄνειρου ἡ σκιά...
Πλέω σὲ θεῖα πλάτια.

ΠΑΝΟΣ Κ. ΠΑΠΑΤΣΩΡΗΣ
(Κοπανάκι)

ΕΚΕΙ ΘΑ ΠΑΜΕ

Μαζὶ κινήσαμε, συνοδοιπόροι
ἀντάμα ὅλοι πεζοπόροι
στὴς ζῆσης τὸ γκρεμὸ.
Στὸν Γολγοθὰ γιὰ ν' ἀνεβούμε,
βουνά, κρημνοὺς περνοῦμε
ποτάμια, τ' ἀποσπερνο.

Ἔτσι ἀργὰ οἱ γενιές ἀνηφορᾶνε,
πέφτουνε σηκώνονται, κινᾶνε
μὲ τῆς μητέρας τὴν εὐχή.
Κι' ὅλο ἀνεβαίνουν, κι' ἀνεβαίνουν,
καὶ σταματοῦν καὶ ἔσπερταινουν.

Μὰ σὰν ἀνέδουν ἐκεῖ πάνω
τὸ δάκρυ σβύνεται τὸ πλάνο
πίνουν τὸ νῆκτορ τῆς ζωῆς
ἐκεῖ τώρα καὶ μεῖς κινᾶμε
γι' αὐτὸ στὰ βράχια ροδολάμε
ἐκεῖ θὰ πάμε καὶ ζεῖμε.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ Β. ΒΥΤΑΝΙΩΤΗΣ
(Μαθ. Γυμν. Σιατίστης. Τάξ. Η')

ΣΑΝ ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΟΥΛΙ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΠΟΘΟΥΣΑ

Σὰν τὸ ἐλεύθερο πουλί
στὸν κόσμο τριγυρνοῦσα
μὲ καταφρόνησαν πολλοὶ
καὶ μ' ἐκλείσαν μεσ' στὸ κλουβί,
οἱ ἄχαροι! Τὴ λευτεριά ποθοῦσα.

Μέρα καὶ νύχτα ἔλυωνα
στὰ σπλάχνα του κρυμμένο
περίμενα μεσ' στὸ κλουβί
γερά ἀμπαρμένο.
Περίμενα κι' ὅλο ζητοῦσα
τὴ λευτεριά μου ποὺ ποθοῦσα.

Ξάφνου μοῦ φάνηκ' ἔλαμψε
ὁ οὐρανὸς μὲ χάρη
κι' εἶδα πὼς εὐρισκόμουν
στοῦ δέντρου ἕνα κλωνάρι.
Μὰ ἦταν ψέμμα... Πάει πιά!
«Χαῖρε, ὦ χαῖρε, ἐλευθεριά!»

ΤΣΑΚΛΙΔΗΣ Χ. ΙΩΑΝΝΗΣ
(Γυμνάσιον Καστορίας)

ΦΛΟΓΕΡΑΣ ΛΑΛΗΜΑ

Ψηλὰ σ' ἀπάτητες, κορφές καὶ σ' ἀητοράχες
(πέρα
ἀχολογᾷ χαρούμενα τσοπάνικη φλογέρα.
Ἀντιλαλεῖ στὶς ρεμματιές, στὶς λαγκαδιές,
(στὰ δάση
στὰ ριζοβούνια τὰ σκιερά, στὴ φωτοδόλο
(πλάση)

Κι' ἀναγαλιάζουν οἱ πλαγιές, βροντολαλοῦν
(ραχούλες
καὶ συνοδεύουν τὸν ἀχὸ κι' οἱ δροσερές βρυ-
(σοῦλες.
Καὶ σὰν στὰ μάκρη τῶν βουνῶν ὁ ἥλιος τώρα
(γέρνει,
τὸν κάθ' ἀχὸ καὶ τὴ λαλιὰ τ' ἀγέρι συνε-
(παίρνει.

Ν. Σ. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΟΙ ΩΡΕΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΑΝ...

Οἱ ὥρες ποὺ πέρασαν καὶ φύγαν
σὰ ρόδινα σύννεφα, σὰ πελαργοί...
οἱ ὥρες ποὺ σῆσαν σὰν ἀστρα τρεμόφεγγα
στὸ πρῶτ' ἀντιφῆγγισμά ποὺ φέρνει ἡ αὐγὴ!...

Μὴ κλαῖς πού τὶς ἔχασες! Θάρρουν ἄλλες,
πού θάναι σὰν ὁμορφος ἀγάπης ψαλμός,
πού θάναι σὰν δράμα καὶ σὰν ἀλληλοῦα,
σὰν ἕνας ὀλόψυχος καινούργιος παλμός.

Οἱ ὥρες ποὺ πέρασαν — κερὰ πιά σῆσμέ-
(να, —
κι' αὐτὲς ποὺ τὸ τώρα καὶ τὸ ὕστερα μνηοῦν,
στὸ φῶς τῆς μετάνοιας, στὸ φῶς μιᾶς Ἀνά-
(στασης,
λαμπάδες ὀλόλαμπρες μπορεῖ νὰ γινοῦν!

ΛΑΚΗΣ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
Νέος Σκοπός, Σεργῶν

Τὰ παιδιά του πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Ήταν η πρώτη ερώτηση που έπρεπε να κάνουν. Άλλα ήταν όλοι τόσο παραγμένοι από το νέο, που έκαναν στον Άυρτον του κόσμου τις ερωτήσεις ξεχνώντας να ζητήσουν πληροφορίες για το σπουδαιότερο.

Στην ερώτηση του Μάκ Νάμπς, ο Άυρτον ωστόσο απάντησε χωρίς δισταγμό.

— Όταν το κύμα με άρπαξε από το κατάστρωμα της «Βρεταννίας», το καράβι βρισκόταν στις ακτές της Αυστραλίας. Εκεί λοιπόν ναυάγησε το πλοίο.

— Στον 37ο παράλληλο;

— Μάλιστα... Στον 37ο παράλληλο...

— Στην δυτική ακτή;

— Όχι στην δυτική. Στην ανατολική! αποκρίθηκε ζωηρά ο λωστρόμος.

— Και τί έποχης;

— Καλοκαίρι!

— Μήπως θυμάσαι την ημερομηνία;

— Άν την θυμάμαι λέει! 9η Ιουνίου του 1862 ήταν.

— Αυτό είναι! Τότε ναυάγησαν! φώναξε ο Γκλένερβαν.

— Βλέπετε λοιπόν μυλόρδε, πρόσθεσε ο Άυρτον ότι είχα δίκιο να πω αυτό που είπα: αν ο Γκράντ ζή, θα βρίσκεται στις αυστραλιανές ακτές.

— Θα τον βρούμε φίλοι μου και θα τον σώσουμε! φώναξε ο Παγανέλι. Τί καλά που το γράμμα του πλοιάρχου Γκράντ έπεσε στα χέρια ανθρώπων έξυπνων και αποφασιστικών!

Όλοι έβαλαν τὰ γέλια με τους ατόπαινους και την αφέλεια του Παγανέλι.

Ήταν τόσο χαρούμενοι πάλι!

Ή έλπίδα είναι ένα λουλουδάκι που φυτρώνει εύκολα όπου τύχη... Λίγο φως του χρειάζεται. Λιγάκι αέρα... Και νά το που φυσκάνει πιο όμορφο, πιο φρέσκο από πρίν...

Τώρα άρχισε και κάτι άλλο: οί ερωτήσεις.

Τὰ δυο παιδιά του πλοιάρχου Γκράντ, δεν χόρταιναν να ρωτούν και να μαθαίνουν νέα για τον πατέρα τους!

Ο Άυρτον ήταν ο τελευταίος άνθρωπος που τον είχε δη. Είχε ταξιδέψει μαζί του... Είχε ναυαγήσει μαζί του...

Ή Μαίρη όσο μιλούσε ο ναυτικός, κρατούσε τὰ χέρια του στα δικά της, κι ο Ροβέρτος δεν ξεκολλούσε τὰ μάτια του από πάνω του.

— Δεν με θυμάστε σείς, έλεγε ο Άυρτον, αλλά εγώ σας θυμάμαι πολύ καλά. Είσατε τὰ παιδιά του καπετάνιου, κι' όλο το τσούρμο σας γνώριζε και σας αγαπούσε.

Ύστερα τους θυμισε το τελευταίο γεύμα που δόθηκε στο πλοίο, στο λιμάνι της Γλασκώβης, πρίν σαλπάρη η «Βρεταννία».

— Είχε γίνει γλέντι τρικουβερτο! έλεγε ο Άυρτον. Ο σερίφης Μάκ Ίντορ είχε έρθει λίγο στον κέφι κι έλεγε ποιήματα. Ο κύριος από δώ — κι' έδειξε τον Ροβέρτο — ήταν δεν ήταν τότε δέκα χρόνων. Δεν κάθισε στο τραπέζι με τον καπετάνιο, τον έδωσαν στον Ντίκ Τάρνερ να τον προσέχει, αλλά του ξεφυγε, και ξαφνικά τον είδαμε σκαρφαλωμένο στο τσιμπούκι του παπαφίγγου! Γέλια που έκανε ο καπετάνιος! Όσο και νά πής, καμάρωνε.

— Έρχεσαι να σέ κάνω με μούτσο μίστερ Ρομπέρτ; του είπε ο Δεύτερος.

— Ναύτης καταστρώματος έρχομαι. Μούτσος όχι αποκρίθηκε ο πιτσιρίκος.

— Ναί! Είναι αλήθεια! Το θυμάμαι! φώναξε ο Ροβέρτος. Κι' ο πατέρας είπε, στο καράβι κύριε, θ' άρχισης την δουλειά από το άλφα. Όχι μούτσο παρά καμαρότο θα σέ μπαρκάρω!

— Πέστε μου κι' άλλα κύριε παρακαλούσε η Μαίρη.

Ο λωστρόμος τους έκανε πρόθυμα τη χάρη να τους διηγηθί λεπτομερώς το τελευταίο ταξίδι της «Βρεταννίας».

Τί ανέλπιστα τύχη να τον συναντήσουν, αλήθεια!

— Πήγαμε να πάρωμε κάρβουνο στο Καλλάο. Αφήσαμε το λιμάνι στις 30 Μαΐου 1862 για να ξαναγυρίσωμε στην Εύρωπη από τον Ινδικό ώκεανό, από το δρόμο του Άκρωτηρίου. Τρεις βδομάδες

Έφυγε μέσ' τὰ παρθένα δάση που ήταν αδύνατο πιά να τον βρούν.

αφού σαλπάρουμε, μάς βρήκε τυφώνας στ' ανοιχτά. Μέρες και μέρες παλεύαμε με την μανιασμένη θάλασσα. Ρίξαμε τὰ κατάρτια μας. Το καράβι είχε άρχισει να κάνη νερό και το πλήρωμα είχε πιά απόκαμει.

Όχτώ μέρες χαροπαλεύαμε κυριολεκτικά. Δεν είχαμε βάρκες, γιατί τις είχε άρπάξει η τρικυμία, θαρούσαμε πώς είχε άρπάσει η τελευταία μας ώρα, όταν την νύχτα στις 27 Ιουνίου, πέσαμε στην ανατολική ακτή της Αυστραλίας. Εγώ, όταν το καράβι χτύπησε στους βράχους, βάρεσα δυνατά στο κεφάλι κι' έχασα τις αισθήσεις μου. Ένα κύμα κι' άρπαξε από το κατάστρωμα.

Ύστερα ο Άυρτον τους διηγήθηκε πώς όταν συνήλθε, βρέθηκε αιχμάλωτος τών Ιθαγενών, που τον είχαν βρή άναίσθητο

στην παραλία και τον περιμάζεψαν. Για την ώρα, ταξίδευαν προς το έσωτερικό.

Δεν μπόρεσε να μάθι τίποτε για το καράβι ή για το πλήρωμά του. Έμεινε με την έντύπωση πώς η «Βρεταννία» είχε βουλιάξει και το πλήρωμά της είχε πνιγί.

Οί Ιθαγενείς τράβηξαν τον Άυρτον στο έσωτερικό.

Οί Αυστραλιανοί δεν τον κακομεταχειρίστηκαν, αλλά ύπόφερε πολύ από πείνα, όπως κι' ολόκληρη άλλωστε η φυλή που ήταν έξαιρετικά φτωχή.

Δυό χρόνια έμεινε αιχμάλωτος τών Ιθαγενών, περιμένοντας την κατάλληλη εύκαιρία να τους το σκάσει. Αυτή η εύκαιρία δεν άργησε να βρεθί. Μιά νύχτα του Οκτώβρη του 1864, ξεγέλασε τους φύλακές του κι' έφυγε μέσ' τὰ παρθένα δάση όπου ήταν πιά αδύνατο να τον βρούν.

Ένα ολόκληρο μήνα έζησε με ρίζες, με φαγώσιμες φτέρες και με γόμα από μιμόζες που τρώγεται. Πέρασε δάση, βάλτους, ποτάμια, μη γνωρίζοντας που πηγαίνει, ούτε που θα τον έδραζε ή άπελπισμένη του πορεία.

Και μία μέρα ανέλπιστα, έπεσε στο κτήμα του Ίρλανδου που τον δέχτηκε καλόκαρδα. Εκεί τον περιποιήθηκαν, του έδωσαν στέγη και δουλειά, κι' ο Άυρτον εγκαταστάθηκε μόνιμα σαν εργάτης.

Ο θεός να τους εύλογη τους καλούς ανθρώπους, τελείωσε την διήγησή του ο Άυρτον και να τους δίνη ότι επιθυμούν. Ήταν μεγάλη τύχη για μένα να πέσω στα χέρια τους!

Ήταν τύχη και για μάς, είπε ο Ο' Μούρ, γιατί έδώ οί εργάτες σπανίζουν, κι ο Άυρτον δείχτηκε καλός και άξιος δουλευτής. Θα λυπηθώ πολύ αν τον χάσω!

Ήσουν λωστρόμος είπες στην «Βρεταννία»; ρώτησε ξαφνικά ο Μάκ Νάμπς.

— Μάλιστα κύριε! Κατάφερα μάλιστα να σώσω από το ναυάγιο και το συμφωνητικό μου! Νάτο! Από ένα κακοπαθισμένο πορτοφόλι ο Άυρτον τότε έβγαλε ένα χαρτί όπου τὰ παιδιά του καπετάνιου Γκράντ με μεγάλη συγκίνηση άναγνώρισαν την ύπογραφή του πατέρα τους.

— Και τώρα φίλοι μου, είπε ο Γκλένερβαν, πρέπει όλοι μαζί να σκεφτούμε τί πρέπει να κάνωμε. Η διήγησή του Άυρτον μάς άνοιξε καινούργιες προοπτικές! Οί συμβουλές σου Άυρτον μάς είναι ιδιαίτέρως απαραίτητες.

— Εύχαριστώ μυλόρδε για την εμπιστοσύνη που μου δείχνετε, είπε άπλα ο ναυτικός, κι' έλπίζω να φανώ άξιος. Γνωρίζω κάπως τον τόπο και έξρω καλά τὰ ήθη και τὰ έθιμα τών Ιθαγενών. Νομίζω πώς μπορώ να σας φανώ χρήσιμος...

— Εγώ είμαι βέβαιος! είπε ο λόρδος. Απ' ότι καταλαβαίνω, ο πλοίαρχος Γκράντ και δυό του ναύτες έχουν σωθί από το ναυάγιο, και πρέπει να βρίσκονται ακόμη έδώ, στην Αυστραλία, αιχμάλωτοι τών Ιθαγενών.

— Ναί... Άλλά το πρόβλημα είναι που να βρίσκονται τώρα.

(Συνέχεια στο άλλο φύλλο)

— Για δὲς γυιέ μου, αὐτὸ εἶναι; ρώτησε

Φέτος ήλθε στο χωριό
ή καινούργια μας δασκάλα
κι' έχει, φίλοι, ένα γιό
που χρειάζεται... μιά σκάλα

την καρφή του για να φτάσει
π' άνεδαίνει προς τα ύψη!
Κι' ασφαλώς θα λαχανιάσει
αν ο λέλεκας δε σκύψει!..

Μά δεν είναι και κουτός
όπως... οί ψηλοί συνήθως.
Είναι έφευρετικός
κι' άπεχθάνεται... το πλήθος!

Κι' όταν ήλθε—πρώτη μέρα—
σκαπουλάρησε για πέρα!

Και τόν βρήκανε το βράδυ,
όταν βγήκανε πολλοί
με λυχνάρια όλο λάδι,
να κοιμάται—τί παιδί!—

με μιά θαυμαστή αφέλεια
στον χωριό μας τα άμπέλια!..

Και μαθεύτηκε το νέο
σ' όλα του χωριού τα σπίτια.
—“Εφτασε παιδί σπουδαίο,
είπανε και τα σπουργίτια!..

Σάν το έμαθ' ο Πετρής
λίγο και παλάδωνε:
—“Τέτοιος συναγωνιστής
φίλοι, θα με σκλάβωνε!..

Τ' άλλο πρωινό άμολά,
για του ήρωα το σπίτι.

‘Εφοδόταν μοναχά,
μήπως... κατοικεί σε σκήτη!...

Μά τόν βρήκε, τη στιγμή
πεύδγαινε από την πόρτα,
για να έγκατασταθί
στé λαγκάδι με τα χόρτα!...

Κοιταχτήκαν μιά ματιά
που δέ χρειαζόταν λόγια.
“Όταν... ή καρδιά μιλά
και ταιριάζουνε τα μπόγια,
τ' άλλα είναι περιττά!...

“Υστερα, με μιά σκέψη,
ώρμησαν ν' άγκαλιαστούν!
Μά δεν είχαν προβλέψει,
πως μπορεί να συγκρουστούν!..

Και τρακάρουν! Πέφτουν κάτω
—όχι όμως του θανάτου!...
Γέμισε ό τόπος πόδια
που σαλεύουν σά χταπόδια!...

Σάν τους είδε, γελαστά
ψιθυρίζει ένα παιδάκι:
—“Νά που ό τέντζερης κυλά
για να εύρη το καπάκι!...

Β'. ΕΡΗΜΙΤΕΣ... ΜΙΑΣ ΝΥΧΤΑΣ

‘Ο ψηλός αυτόσυστήθη.
‘Ελεγότανε... Μπιμπής,
κι' ό Πετρής άνταποκρίθη:
—Πέτρος Μέγας ή... Πετρής!

Συζητήσαν χίλια μύρια,
γνωστικά και παλαβά.
—“Αγαπώ τα πανηγύρια!
—“Αγαπώ τη μοναξιά!

Κόντεψαν να τσακωθούν,
μά ή αγάπη τους ή τόση
έκανε να πραινθούν
οί θυμοί πουχαν φουντώσει!...

Και στο τέλος ό Μπιμπής
τόν έμύησε με μιάς
—κουβεντούλες της στιγμής—
στά καλά της μοναξιάς!

—“Ακου δώ Πετρή, θα φύγω
για τ' άντικρυνό βουνό,

ν' άναπνεύσω, φίλε, λίγο
—αεράκι καθαρό!...

Σέ σπηλιά θα κατοικήσω
και σάν έλθει ό χειμώνας,
με προβιές θα την στολίσω
και θα ζώ σά Ροδινώνας!...

Νά σου πώ και κάτι άλλο,
πιό σπουδαίο και μεγάλο:
Στο βουνό εκεί ψηλά,
δεν υπάρχουνε σχολειά!...

Τό παιδί μας τό χαζό
σάν τό άκουσε αυτό:
—Θάρω και εγώ μαζί,
ψάρι... στη στεριά δέ ζή!...

Συμφωνήσαν και το γιάμα,
με σακκίδια γεμάτα
και χαμόγελα στο στόμα,
ξεκινήσανε τρεχάτα!...

Οί μαμάδες μυρουδιά!
Τους τό έσκισαν κρυφά!

Πήρανε το μονοπάτι
και βαδίζουν χαρωποί!
Δές! Σπιθίζει τους το μάτι,
τίποτα δεν τους λυπεί!...

Είχαν άνεβεί καμπόσο
σάν ό ήλιος είχε δύσει.
—Μπιμπή, θέλω να ξαπλώσω
—“Ω, ντροπή Πετρή κοιμήση!...

Λίγο ακόμα! Μιά σπηλιά
πρέπει οί δυο να βρούμε πρώτα.
“Υστερα άγκαλιαστά
...θα κοιμόμαστ' ως τα Φώτα!..

‘Από δώ και από κεί,
βρήκαν στο βουνό μιά τρύπα...
—Τούτο μοιάζει φυλακή!
—Βρέ Πετρή μου, έύλο χτύπα!

Είχε πέσει πιά το βράδυ
και σάν έφαγαν γερά,
λύχνο άναψαν με λάδι
για να διώχουν τα θεριά!...

“Υστερα στο ύπνο άδέρτα,
πέσαν ψόφιοι άπ' τη νύστα.
—Πόπη μέρε μιά κουδέρτα!
—Και τα τζάμια, Κική, κλει-
(στα!)

“Ετσι, μ' όνειρα ώραία
και με παραμιλητά,
ή δυάδα ή σπουδαία
—τί γερά ροχαλητά!—

Τού καλού καιρού κοιμάται...
“Όταν ξάφνου—τί φωνή!—
—“Εδώ βρίσκονται, τρεχάτε!...
(Πλάκωσαν ‘Αφρικανοί!...)

Ξύπνησαν κι' άπ' τη λαχτάρα
μήψανε κι' οί δυο στριγγιές!
—“Ω Πετράκη μου, κατάρτα,
φτάσαν άγριοι στρατιές!...

Στο σκοτάδι της σπηλιάς,
ξάφνου φάνηκαν δυο φώτα
κι' είν' οί χτύποι της καρδιάς
δυνατώτερ' από πρώτα!...

—“Εδώ είναι οί λεβέντες!...
(Μιά χαρούμενη φωνή)
Κι' άλλες ύστερα κουβέντες,
πλάκωσαν οί χωριανοί!...

Τους βουτάνε και τους δυο
και τους πάν για το χωριό.
“Ηταν οί φτωχοί μπαμπάδες,
πούλωσαν σάν τις λαμπάδες,

όσο λείπανε οί γιοί.
Και άπ'... την πολλή χαρά τους
μόλις ήλθε το πρωί
τους μαύρισαν τα πλευρά τους!

Κι' είπε φίλος προς το φίλο
όταν τέλειωσε το ξύλο:
—Τί να σου πώ βρέ συ Μπιμπή,
δύσκολ' ή... άσκητική!...

Ο ΑΛΕΚΤΩΡ

Τα μάτια του παμπόνηρου χωριάτη
άστραψαν από άπληστία. Τέτοιο ρολόγι
ότε στον ύπνο του δεν τό είχε δει. Εδίστασε
όμως ν' άπαντήσει άμέσως γιατί φοβήθηκε
μήπως ή γρηά ήθελε να του στήση παγίδα.
Της έρριξε μιά λοξή ματιά για να μπορέση
να καταλάβη τί σκεπτόταν, αλλά του φάνηκε
τόσο ήσυχη κι' άνύποπτη ώστε πήρε
άμέσως θάρρος και είπε:

—Και βέβαια αυτό είναι. “Αν δεν ή-
σουνα έσύ καλή μου κυρούλα δέ θα ξανά-
βλεπα τό χρυσό μου ρολογάκι. Δώστο μου
γρήγορα.

‘Ετοιμάστηκε να φύγη μά ή γρηά τόν
σταμάτησε.

—Στάσου να σου κάνω κι' εγώ ένα δώ-
ρο, του είπε, και συγχρόνως έβγαλε άπ'
την τσέπη της μιά πολύτιμη δερμάτινη θή-
κη. Στο έξη να βάλης τό ρολόγι σου έδώ
μέσα, πρόσθεσε. “Ετσι δεν θα τό ξανα-
χάσης.

Ο χωρικός έκλεισε τό ρολόγι στη πέ-
τσινη θήκη, εύχαιοίστησε τη γρηά κι' έφυ-
γε. Αύτη τη φορά όμως δεν πήγε σπίτι
αλλά τράβηξε στην πόλη για να τό που-

λήση. Σ' όλο τό δρόμο ήταν χαρούμενος
και λογάριζε τι και τι θ' αγοράζε με τα
λεπτά που θα του έδιναν.

‘Αλλά τί έκπληξη δοκίμασε όταν άνοι-
γοντας την πέτσινη θήκη για να δείξη στόν
χρυσόχό τό ρολόγι, δεν βρήκε μέσα παρά
ένα μικρό χαρτί που έγραφε:

“Την άπάτη, την ψευτιά, την άπληστία.
Πάντοτε τίς συνοδεύουν ή ντροπή κι' ή
τιμωρία».

Τόσο ντροπιάστηκε ό χωρικός που δεν
έβρισκε την πόρτα να φύγη. Με μιάς κα-
τάλαβε ότι ή γρηά είχε άνακαλύψει όλες
τίς άπάτες του. Ούτε σκέφτηκε να ξανα-
πάη σ' αυτή για να ζητήσει τό ρολόγι του.
‘Ορκίστηκε όμως μέσα του να γίνη από
δω κι' έμπρός ένας τίμιος άνθρωπος και
να μη θελήση ποτέ ξανά να πλουτίση με
δόλο εις βάρος τών άλλων. Τα παθήματα
του έγιναν μαθήματα.

Φ. Μ.

(Διασκευή άπ' τό Γερμανικό)

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΤΟ ΗΕΕΡΕ ΚΑΙ ΤΟΙ ΠΑΡΑΞΕΡΕ

Π α τ έ ρ α ς : Μπά! Τό ρολόι στα-
μάτησε, θα θέλη ίσως καθάρισμα.

Γ ι ω ρ γ ά κ η ς : Δεν θέλει καθάρι-
σμα.

Π α τ έ ρ α ς : Που τό ξέρεις έσύ;
Γ ι ω ρ γ ά κ η ς : Τό έπλυνα χθές με
τσπουνάδα.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Δ ά σ κ α λ ο ς : Για πές μου, Γιάννη
τόν μέλλοντα του έχω;

Γ ι ά ν ν η ς : “Εξω και σχίσω.

Δ ά σ κ α λ ο ς : Και σύ Μιχάλη τόν
άόριστο.

Μ ι χ ά λ η ς : Μέσα και ράμω.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΤΟΠΟΥΖΑΣ
Γρεβενά

ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΠΟΛΙΟΥ

Έχουμε μιλήσει στα προηγούμενα με κά-
θε λεπτομέρεια για το πώς πρέπει να γί-
νονται τα μπουλίσματα.

Όμως αυτό δεν είναι όλο. Αφού μπου-
λίστη το δέντρο, πρέπει να κοιτάσουμε
αν πάει καλά το μπόλι.

Υστερα από 8-12 μέρες, το μπόλι
δείχνει αν έπιασε ή αν δεν έπιασε.

Στα φθινοπωριάτικα μπουλίσματα που
γίνονται τώρα, καταλαβαίνουμε ότι όλα πά-
νε καλά από το κιτρινίσμα και το εύκολο
πέσιμο του κοτσανιού που συνοδεύει το
μπόλι. Όταν μαυρίζει και δεν ξεκολλάει,
σημαίνει πως δεν έπιασε καλά.

Στα ανοιξιάτικα μπουλίσματα που δεν
υπάρχει κοτσάνι, καταλαβαίνουμε αν πέτυχε
το μπόλι από το ζωηρό πράσινο χρώμα
που πρέπει να έχει ή φλούδα που ξεκαλο-
υθώνει να είναι φυσικό.

Όταν βεβαιωθούμε πως πέτυχε το μπό-
λι, η πρώτη μας φροντίδα είναι να χαλα-
ρώσουμε το δέσιμο. Το αφήνουμε τόσο ώστε
να συγκρατιούνται κολλητά οι τομές της
φλούδας και του υποκείμενου και του
μπολιού.

Δεν πρέπει να παραμελούμε αυτή την
εργασία, γιατί έπειδη αναπτύσσονται
γρήγορα, τα υποκείμενα χοντραίνουν σύν-
τομα, και το σφιχτό δέσιμο εμποδίζει τους
χυμούς να πάνε στα μπόλια που καθώς
λέμε «στραγγαλίζονται» (άτροφούν).

Ο κίνδυνος αυτός είναι μεγαλύτερος στα
ανοιξιάτικα μπουλίσματα και στα πρώιμα
καλοκαιρινά που η βλάστηση είναι μεγάλη
και γοργή.

Αντίθετα, στα φθινοπωρινά μπουλίσ-
ματα δεν χρειάζεται χαλάρωμα γιατί η
βλάστηση είναι στο τέλος της.

Πρέπει, λοιπόν, στ' ανοιξιάτικα μπουλίσ-
ματα να λύνουμε τα πετυχημένα μπόλια

Εικ. 1.
Πώς πρέπει να κόβεται το νύχι του
υποκείμενου.

αφού αρχίσει η βλάστησή τους, στα δε
φθινοπωρινά την επομένη Ανοιξη (κυρίως
στις καστανιές και στις κερασιές).

Όσα μπόλια αποτυγχάνουν πρέπει να
ξαναγίνονται και μάλιστα εγκαίρως για
να μην περνάει η κατάλληλη εποχή και χά-
νεται πολύτιμος καιρός.

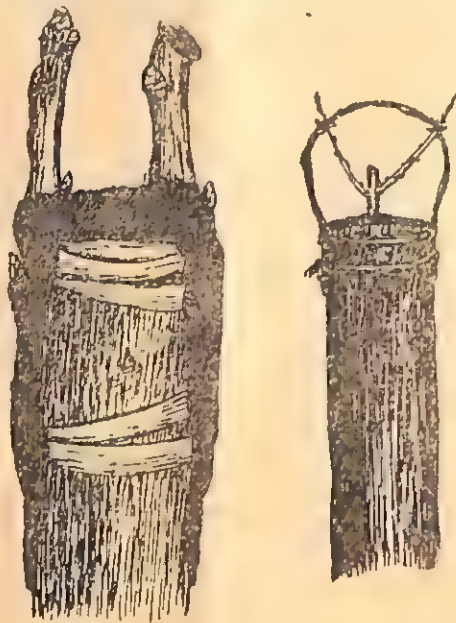
Στα πρώιμα μπουλίσματα για να βλα-
σταίνουν ζωηρά και καλά τα μπόλια, πρέ-

πει τα υποκείμενα να κόβονται πιο ψηλά
απ' αυτά 10-15 πόντους. Και στ' αδυ-
νατα αφού κολλήσει το μπόλι, στα δυνατά
δέ, σιγά-σιγά καθώς βλασταίνουν.

Στα φθινοπωριάτικα μπουλίσματα που
τα μπόλια δεν πρόκειται να βλαστήσουν
πριν από τον χειμώνα, το κόψιμο των υ-
ποκειμένων πρέπει να γίνεται τον Φεβρουά-
ριο ή τον Μάρτιο του άλλου χρόνου, πριν
ανοίξουν τα μάτια.

Υστερα από το κόψιμο, οι φροντίδες
μας είναι να βοηθήσουμε το καινούργιο
βλαστάρι ν' αναπτυχθεί καλά και να πάρη
την σωστή κατεύθυνση.

Γι' αυτόν τον σκοπό πρέπει τα υποκεί-
μενα να καθαρίζονται εγκαίρως και τα-
χτικά από τα βλαστάρια που φυτρώνουν,

Εικ. 2.
Αφθονή επάλειψη υπο-
κείμενου και μπουλιού με
άλοιφι.

Εικ. 3.
Πώς δένεται το τόξο
και στερεώνεται στ' αυ-
τό τα μπόλια.

ώστε οι χυμοί να τρέφουν μόνον τα μπόλια.
Καιμιά φορά είναι ανάγκη να διατη-
ρούνται προσωρινά 1-2 άγρια βλαστάρια
πάνω από τα μπόλια για να προστατεύουν
και να τραβούν προς αυτά τους χυμούς.

Όμως αυτό μόνον σε εξαντλημένα υπο-
κείμενα πρέπει να γίνεται, ή σε όσα βρί-
σκονται σε χώματα φτωχά.

Αργότερα, όταν τα μπόλια αποκτήσουν
άρκετη ανάπτυξη και ξυλοποιηθούν, κόβουμε
και τα βλαστάρια αυτά από τη βάση τους,
και μένουν μόνον τα μπόλια.

Στο διάστημα της πρώτης βλάστησης
που τα μπόλια είναι ακόμη τρυφερά και
σπάζουν εύκολα, πρέπει το βλαστάρι του
μπολιού να στερεώνεται πάνω στο υποκεί-
μενο με δέσιμο.

Το μέρος του υποκείμενου που πάνω του
στερεώνεται το μπόλι, λέγεται νύχι.

Όταν αναπτυχθεί το μπόλι, τότε κόβουμε
το υποκείμενο στη βάση του όπως δείχνει
η εικόνα 1.

Στο σκιστό μπόλι και στον στεφανίτη,
πρέπει τα σκισίματα και οι τομές του υ-
ποκειμένου και μπουλιών να αλείφονται με
άφθονο άλοιφι που τις φυλάει από αέρα
και βροχές. (Εικόνα 2).

Τα μπόλια και τα κεντράδια φυλάγον-
ται από τα πουλιά που πάνε και κουρνιά-
ζουν σ' αυτά και τα σπάνε, με μια βέργα
που στερεώνεται λυγισμένη σαν τόξο στο
υποκείμενο και πάνω της δένονται τα κεν-
τράδια. (Εικόνα 3).

Υστερα από την βλάστηση, οι βλαστοί
που κόβονται για να δυναμώσουν τα μπό-
λια, κόβονται σίριχα στην βάση τους για
να μη ξαναφανερωθούν πιά.

Τα μπόλια προστατεύονται και με πα-
σάλους γύρω από το υποκείμενο, άγκαθω-
τά κλαριά, κλπ. για να μην τα καταστρέ-
φουν τα ζωντανά.

Στα δέντρα που παίρνουν ύψος, τα βλα-
στάρια πρέπει να κορφολογούνται ανάλο-
γα, ώστε να μη ψηλώνουν μόνον, αλλά να
γίνονται και χοντρά.

ΤΟ ΚΡΑΣΙ

Είδαμε στα προηγούμενα πως διορθώνε-
ται ο μούστος και αποκτάει τον βαθμό που
θέλουμε με σταφίδα ή σταφυλόμελο.

Αν προσθέσουμε νερό, (όπως γίνεται
αν ο μούστος είναι δυνατός) λυώνουμε στο
νερό αυτό και 20-25 δράμια τρυγικό δξύ
(ξύνο) για κάθε 100 όκάδες μούστου.

Το λυώνουμε σε λίγο ζεστό νερό και το
ρίχνουμε στο μούστο.

Μαζί ρίχνουμε απαραίτητα και μια άλλη
ουσία που μας εξασφαλίζει ακόμη καλύ-
τερα το κρασί μας.

Η ουσία αυτή λέγεται μεταδιθειώδες
κάλι στη χημεία. Στα φαρμακεία όμως τη
ζητάμε ως μεταμπισουλφίτ. Αυτό το φάρ-
μακο είναι χρήσιμο γιατί όταν πέσει στο
μούστο σε κατάλληλη αναλογία, σκοτώνει
τα μικρόβια που προκαλούν τις αρρώστιες
του κρασιού.

Ρίχνουμε 3, 4, 5 δράμια μεταμπισουλφίτ
σε 100 όκάδες μούστου και εξασφαλίζουμε
το κρασί μας.

Η ποσότητα, εξαρτάται από την ποιό-
τητα των σταφυλιών μας. Αν είναι γερά
και δεν έχουν πάθει από αρρώστια, 3
δράμια στα εκατό, φτάνουν.

Αν τ' άμπέλια είχαν περονόσπορο ή ε-
παθαν από ακρίδα ή στάχτη, τότε φτάνουμε
5 δράμια στα 100.

Όταν πατηθούν τα σταφύλια, τον μού-
στο τον αφήνουμε στην κάδη λίγες μέρες
κι ύστερα τον πάμε στα βαρέλια... Αρχίζει
άμέσως το βράσιμο (ή ζύμωση) του μού-
στου για να γίνει το κρασί. Υστερα από
6, 8, 10 μέρες ρίχνουμε τον μούστο στα βα-
ρέλια χωρίς να τα απογεμίζουμε έντελως.
Αφήνουμε 4-5 δάχτυλα χώρο — ανάλογα
με το μέγεθος του βαρελιού — για να απο-
βράση ελεύθερα ο μούστος. Την τρύπα του
βαρελιού πρέπει να την κλείνουμε μ' ένα
καθαρό πανί.

Εκείνο που έχει μεγάλη σημασία για
το κρασί, είναι η θερμοκρασία του μού-
στου. Πρέπει να διατηρείται γύρω στους
30 βαθμούς. Μ' ένα κοινό θερμόμετρο εί-
ναι εύκολο να παίρνουμε την θερμοκρασία
του μούστου.

Αν η θερμοκρασία είναι μεγάλη (πάνω
από 30 βαθμούς) την κατεβάσουμε είτε αε-
ρίζοντας τον μούστο — τραβώντας μού-
στο από την κάνουλα του βαρελιού, κι α-
φού κρυώσει ρίχνοντάς τον από πάνω —
ή καταβρέχοντάς βαρέλια και αποθήκη με
κρύο νερό, ή αερίζοντας την αποθήκη.

Αν πάλι η θερμοκρασία είναι κάτω από
28 βαθμούς, θερμαίνουμε την αποθήκη με
μαγκάλι, σόμπα, ή ξύλα.

Όταν μπαίνουμε στην αποθήκη, πάντα
αερίζουμε για να φύγη το αέριο που μα-
ζεύεται συνήθως προς τα κάτω.

Σιγά σιγά συνεχίζουμε το απογεμισμό
των βαρελιών για να βρεθούν γεμάτα ως
να βράση ο μούστος. Στην ανάγκη τ' α-
πογεμίζουμε με χλιαρό νερό.

Τα βαρέλια τάχως πάντα κλειστά. Ό-
ταν αρχίζει η ζύμωση, τα τσίπουρα συνή-
θως ανεβαίνουν στην επιφάνεια του μού-
στου και σχηματίζουν μια στέρεη μάζα.
Αυτή την μάζα πρέπει πάντα να την βυ-
θίζουμε με ένα ξύλο, γιατί αν την αφήσουμε
είναι φόβος να ξυνίσουν τα τσίπουρα και
να ξυνίση και το κρασί, εκτός που ανε-
βάζουν την θερμοκρασία στους 32 βαθμούς.
Για να τ' αποφεύγουμε αυτό, τα βαστάμε
κλεισμένα μ' ένα ξύλινο τελάρο στην κάδη.
Στην πολύ μεγάλη βράση αφήνουμε την τά-
πα των βαρελιών ανοιχτή.

Βουτάμε το γραδόμετρο Μπωβαί στο
κρασί, κι αν δείξη 0, ο μούστος έγινε
κρασί. Έφτασε ο καιρός για την μεταγύ-
γιση.

ΜΕΤΑΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΣΙΟΥ

Όταν τελειώσει η ζύμωση και στα μού-
ρα και στα άστρα κρασιά και περάσουν
όχι μερικές μέρες, το κρασί καθαρίζει,

Ἡ Λερίδα τῶν Εὐρημάτων

Καινούργιες κατευθύνσεις

Πρὶν λίγο καιρὸ ἐκλείσει ὁ πρῶτος χρόνος ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ «Εὐκλῶνος». Ἐνὰς ἀπολογισμὸς τῆς δράσεως του στὴν περίοδο αὐτὴ καὶ διὰ λόγια γιὰ τίς καινούργιες κατευθύνσεις του, εἶναι ἀπαραιτήτως.

Ὅπως θὰ θυμούνται ὅλοι, τὸν Μάη τοῦ περασμένου χρόνου, ὑστερα ἀπὸ πολλὰς σκέψεις καὶ συζητήσεις, τὸ δὐεῖρο τοῦ σεβαστοῦ μας διευθυντοῦ τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» κ. Ἀγγέλου Μεταξά ποῦ ἦταν καὶ ἐνδύμνος πόνος ὧλων τῶν δημιουργικῶν τῶν Περιόδικου νέων, δηλαδὴ ἡ ἐνοποίηση ὧλων τῶν συλλόγων καὶ ἡ ἰδρυση ἐνὸς καινούργιου Παρνασσοῦ, ἀρχίσει νὰ γίνεται πραγματικὴς μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς ἰδρύσεως τοῦ «Εὐκλῶνος» καὶ τῶν «Εὐκλωνιδῶν».

Δυστυχῶς ἡ προθυμία πού ἀναμενόταν νὰ δεῖχθῃ ἀπὸ ὅλους δὲν δείχθηκε. Ὁ συλλόγος πού ὑπῆρχαν δὲν ἤρσαν βοήθει στὸ ἔργο τοῦ «Εὐκλῶνος» ἐνῶ πολλοὶ ἀντιπολιτευτήκαν τὸ σῆμα τοῦ συλλόγου καὶ τὸν χτύπησαν μετὰ κάθε τρόπο.

Δημιουργικοὶ ἄνθρωποι σὺν τὸν Νίκο Τριανταφυλλοπούλου, τὸν Νίκο Σαμαρά, τὸν Κώστα Παναγιωτόπουλο καὶ ἄλλους, ἡ ἔμειναν ἀποθνήσκοντες καὶ ἀμέτοχοι τοῦ ἀγῶνος γιὰ τὴ δημιουργία ἡ καὶ μοῦκοτόρησαν κάθε προσπάθεια τοῦ «Εὐκλῶνος» βρίσκοντας ἀφορμὴ ἀπὸ μερικὰ λεπτομερειακὰ λάθη, πού ἀσφαλῶς δὲν μπορούσαν νὰ λείπουν. Οἱ περισσότεροι παρεξήγησαν τὸν «Εὐκλῶνα» καὶ τὴ διοίκησίν του. Νόμισαν ὅτι ἦταν — ἡ τελευταία — καταλυτικὴ τῆς ἀπολύτου ἐλευθερίας των γιὰ δράσιν, νόμισαν ὅτι ὁ «Εὐκλῶν» ἰδρύθηκε γιὰ νὰ τοὺς υποδιδάσκει καὶ ἀπὸ προέδρους κἀνεξαρτήτων (!) συλλόγων νὰ τοὺς κἀν προέδρους Παραρτημάτων. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἦταν ἀλήθεια, δὲν ἦταν ἡ πραγματικότητα. Γιατὶ ὁ «Εὐκλῶν» βασίστηκε σὲ μὴ προϋπόθεση: ὅτι ὅλοι θὰ βοηθοῦσαν στὴν δημιουργία ἐνὸς μεγάλου συλλόγου πού ἡ ἔδρα του θὰ ἦταν στὴν Ἀθήνα (ἐφ' ὅσον τὸ φυσικὸ κέντρο κάθε πανελληνίας προσπάθειας εἶναι ἡ πρωτεύουσα) καὶ πού ἐπομένως ὑπῆρχε ἡ ἀνάγκη νὰ δημιουργηθῇ μὴ διοίκησις πού «δὲν θὰ ἔκανε τοῦ κεφαλοῦ τῆς» ἀλλὰ ἀπλῶς θὰ ἔθετε σὲ ἐφαρμογὴ τίς ἀποφάσεις ὧλων ἡ ἀνεξαρτήτως τῶν μελῶν πού θὰ γινόντουσαν γνωστὲς στὴν «τυπικὴ» αὐτὴ διοίκησις ἀπὸ τοὺς τοπικοὺς ἀντιπροσώπους καὶ θὰ συντόνιζε τίς διαφορὰς ἐνέργειες. Ἐκινήσαμε, δηλαδὴ, μετὰ τὴν ἀρχὴ ὅτι ὅλοι θὰ εἴμαστε ἴσοι καὶ τὸ ἴδιο θὰ λογαριάζονταν ἡ γνώμη ὧλων.

Οἱ διάφοροι πρόεδροι τῶν συλλόγων, ὅμως ἐθεώρησαν θιγόμενους τοὺς ἑαυτοὺς τῶν ἀπὸ τὴν δημιουργία τοῦ ἐνὸς συλλόγου καὶ ἀντὶ τῆς βοηθείας πού περιμέναμε ὅλοι ἀντέδρασαν μετὰ πείσμα.

Αὐτὴ ἡ κατάστασις δημιουργήθηκε μετὰ τὴν ἰδρύσιν τοῦ «Εὐκλῶνος» πού τόσο εὐόλωνα ἦταν τὰ σημεῖα τῆς ἐπιτυχίας πρὶν ἰδρυθῇ.

Παρ' ὅλα αὐτά, ὁ συλλόγος στηριγμένος «κατὰ βάσιν» στοὺς παλιούς «Πρωτοπόρους», στὶς «Δάδες» καὶ τὴν «Ἰωνικὴ Φλόγα» καὶ σὲ μερικοὺς νεοπροσχωρήσαντες κατόρθωσε νὰ ἀνδρωθῇ καὶ νὰ γίνῃ συλλόγος ἀπὸ μὴ «ἰδέας» πού ἦταν.

Ἐνας χρόνος ἐκλείσει. Σ' αὐτὸν ἔγιναν ἴσως λίγα, ἀλλὰ θετικὰ βήματα. Πολλὰ ὑπῆρξαν τὰ λάθη καὶ οἱ παραλείψεις ἄλλ' ὅμως τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ δημιουργηθῇ ἀπ' τὸ τίποτε «κάτι».

Τώρα, μετὰ περισσότερη πείρα, μετὰ ἀνανεωμένες δυνάμεις καὶ μετὰ καινούργιες κατευθύνσεις πού πολὺ σύντομα θὰ γίνουν γνωστὲς, ὁ συλλόγος προ-

χωρεῖ. Ἐλπίζει ὅτι τώρα θὰ βρῇ ἀπὸ παντοῦ τὴν συμπαράστασιν καὶ ἀπὸ ἐκείνους πού πρὶν δοκίμασε μόνον τὴν πολεμικὴν τους καὶ ὅτι ὅλοι ἀναθεωρώντας τὴν στάσιν τους θὰ προσπαθήσουν ὥστε ὁ «Εὐκλῶν» νὰ γίνῃ ἐκεῖνο πού κάθε δημιουργικὸς νέος Ἕλληνας ποθεῖ: ἕνας ζωντανὸς νεανικὸς σῆμα τοῦ θ' ἀγκαλιάσῃ τοὺς νέους ὧλων τῆς Ἑλλάδος.

Σύλλογος «ΕὐΚΛΩΝ»

Ἡ ΕΡΓΑΤΙΚΗ «ΜΕΛΙΣΣΑ»

Οἱ εἰδήσεις πού μᾶς ἔρχονται σχετικὰ μετὰ τὴν δράσιν τῆς «Μελίσσας» τοῦ νέου παραρτηματός μας στὴν Καρδίτσα, εἶναι πραγματικὰ ικανοποιητικὲς, καὶ μᾶς δίνονται σὰν μὴ ὑπόσχεσις γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς σημαντικῆς πνευματικῆς κινήσεως στὸν τόπο τοῦ.

Γιατὶ ἀληθινὰ ἀπὸ τίς πρῶτες ἐκδηλώσεις τῆς «Μελίσσας» ἔδειξε ὅτι κατανόησε τὸ πνεῦμα τοῦ συλλόγου καὶ τίς ἐπιδιώξεις του. Δὲν περιορίσθη, δηλ. τὴ δράσιν τῆς στὰ στενὰ πλαίσια μιᾶς ὁμάδος νέων, ἀλλὰ στρέφεται γύρω στὴν κοινωνία τῆς καὶ ἐκεῖ μέσα ζητᾷ νὰ δράσῃ.

Στὰ μέλη τοῦ παραρτηματος ἀξίζει ἕνας ἔπαινος γιὰ τὴν ἀληθινὴν ἀγάπην στὸ σῆμα τοῦ συλλόγου παθεῖν νὰ πραγματοποιήσουν τὰ ἄρθρα τοῦ καταστατικοῦ του.

Στὸν ἀπολογισμὸ αὐτῆς τῆς δράσεως ἡ «Μελίσσα» ἀναφέρει πρῶτη τὴν προκήρυξιν καλλιτεχνικοῦ διαγωνισμοῦ στὸ «Σπιτί τοῦ Παιδιοῦ» μετὰ τὴν «Σκίτσο Πεννομάχου».

Στὶς 29 Μαΐου ὁργανώθηκε ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ παραρτηματος ἑορτὴ σὲ ἀνάμνησιν τῆς πτώσεως τῆς Κων/πόλεως. Σ' αὐτὴν ἐπῆραν μέρος ὅλα τὰ μέλη καὶ μετὰ τὴν ἐπιμέλεια παρουσιάσθηκαν μετὰ ἐπιτυχία ὁμιλίαι, ποιήματα, σκηνές, σχετικὰ μετὰ τὸ ἱστορικὸ τῆς ἡμέρας. Ἐπίσης ἔγινε καὶ μὴ μικρὴ ἐκθεσις ζωγραφικῆς τῶν μελῶν μετὰ θέματα ἀπὸ τὴν ἄλωση τῆς Πόλης. Τὰ καλλίτερα δημοσιεύθηκαν στὶς τοπικὲς ἐφημερίδες καὶ στὸ «Σπιτί τοῦ Παιδιοῦ».

Ἀπὸ τὰ μέλη τῆς «Μελίσσας» σχηματίσθηκε ὁμάς Μπάσκετ - μπάλ πού πολλὰς φορὲς συναντήθηκε μετὰ ὁμάδες Γυμνασίων τῆς Καρδίτσας.

Ἐπίσης ἰδρύθηκε βιβλιοθήκη τοῦ παραρτηματος πού περιλαμβάνει ἀρκετὰ λογοτεχνικὰ βιβλία.

Ὁ φιλοτελισμὸς καὶ ἡ ἀλληλογραφία μετὰ νέους ἀπὸ ὅλας μέρη τῆς Ἑλλάδος εἶναι δύο ἀκόμη κατευθύνσεις ὅπου στρέφεται μετὰ ἐπιτυχία ἡ δράσις τῆς. Τέλος, στὸ πρόγραμμα τῶν τακτικῶν συνεντεύξεων τῆς «Μελίσσας» περιλαμβάνονται συνήθως συζητήσεις γύρω ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο Ἑλλήνων καὶ ξένων λογοτεχνῶν καθώς καὶ μεγάλων ἀνδρῶν τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος, πρόχρητοι διαγωνισμοὶ καὶ συζητήσεις γύρω ἀπὸ διάφορα θέματα πού ἀπασχολοῦν τοὺς νέους.

Κλείνοντας ἔτσι τὸν ἀπολογισμὸ μας, ὡς εὐχόμεθα ἡ δράσις αὐτὴ τῶν παιδιῶν τῆς Καρδίτσας νὰ ὠφελήσῃ κάθε δημιουργικὸν νεὸ πού θὰ θελήσῃ νὰ παραδειγματισθῇ ἀπ' αὐτὴν.

Ὁ «ΕὐΚΛΩΝ»

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ Α' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΜΩΡΙΑΣ»

Ἡ κριτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ «Μωριά», ἀφοῦ εὐχαριστήσῃ τοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ», πού ἐσπευσαν νὰ συμμετάσχουν εἰς τὸν Α' διαγωνισμὸν του, ἀναγγέλλει σήμερον τ' ἀποτελέσματα:

1ον Βραβεῖον (πεζοῦ): Ναπολέων Χρυσανθόπουλος (Ἀλεξανδρούπολις), ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ πατέρας μου στὰ χέρια τῶν συμμοριτῶν».

2ον Βραβεῖον (πεζοῦ): Χαρίκλεια Δαμιανᾶκη (Κρήτη), ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ φῶς τῆς τυφλῆς».

3ον Βραβεῖον (ποιήματος): Θεόδωρος Παναούσης (Φιλιάτρα), «Τὸ ἀγκάθινον στεφάνιν». (Γράψῃ ἀκριβὴ διέκδοσιν).

2ον Βραβεῖον (ποιήματος): Κων/τίνος Δ. Καστοῦνης (Μελισσόπετρα - Κονίτση). (Θὰ τὸ ἐγκρίνῃ ὁ Ἀρχισυντάκτης γιὰ τὴν θυμικὴν Κρυοτάλην).

1ον Βραβεῖον (σκίτσου): Δημήτριος Παπαπετρόπουλος (Περιστερὶ - Ἀθήναι). «Στὸ ψάρεμα». (Γρήγορα θὰ γίνῃ καλλιτεχνικόν).

2ον Βραβεῖον (σκίτσου): Γεώργιος Κοντόπουλος (Μεσσήνη). «Σφραγίδα» τοῦ συλλόγου (ἔνεκα λάθους).

Ἐπαινοῦνται γιὰ τὰ ὠραία τους πεζὰ οἱ: Χρήστος Δ. Κοτίνης, Ριγγιάδης Κερκύρας, (ὑπάρχει καιρὸς νὰ καλλιτεργήσῃ τὸ ταλέντο σου), Γεώργιος Κόκκας, Καρδίτσα Θεσσαλίας (διεπίστωση ὅτι στὰ στήθη σου πάλουν ὠρεὰ αἰσθημάτων. Σοῦ ἔγραψε σχετικῶς ἡ Τσαλαδοῦτα). Ἰωάννης

Σούκης, Κιόνι Ἰθάκης (μόνον ἐὰν θελήσῃ ὁ κύριος Ἀρχισυντάκτης θὰ δημοσιευθῇ). Ἰωάννης Τσιρογιάννης, Ἀγίος Δημήτριος Θεσσαλονίκης (θὰ γράψω παρακάτω τοὺς ὅρους μετὰ τοὺς ὁποίους θὰ ἐγγραφῇ στὸν Σύνταγμα).

Ἐπαινοῦνται γιὰ τὰ ὠραία ποιήματα οἱ: Θάνος Πάσχος, Ἐδεσσα (καὶ τὸ πεζὸ σου ἦταν πολὺ καλὸ ἀλλὰ δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν γιὰτὶ εἶχες γράψῃ καὶ στὶς δύο ὅψεις τοῦ χαρτιοῦ). Ἀναστασία Νάκη, Φλάμπουρον Φλωρίνης (σὲ βάξω ἀντιπρόσωπον τοῦ συλλόγου μας στὴν περιοχὴ σας, θέλω δράσῃ). Νίκος Ταμπούρης, Μηλιά Γρεβενῶν (ἐὰν καὶ μικρὸς δειχνεῖς πρόδο. Μπράβο!) Σταύρος Πετροπουλάκος, Βαχὸ Γευθίου.

Ἐπαινοῦνται γιὰ τὰ καλὰ τους σκίτσα οἱ: Μαρκόπουλος Δ. (μπράβο), Μουντζούρης. Παναγιώτης καὶ Ζάννης Παναγιώτης (Μεσσηνία), Περστικός, Καραβούλης (Λευκάδα).

Ἄν καὶ καλὲς οἱ συνεργασίαι δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν γιὰτὶ εἶχαν γραφῇ καὶ στὶς δύο ὅψεις τοῦ χαρτιοῦ: Διδονάκης Ἰωάννης, Ἐλευθεροῦπολις, Στέλιος Παπαθεμελής (ὠρεοί), Ψαρροπούλου Μαρία (μπράβο, ἀλλὰ...), Σωτήρης Ρεκουμής, Καλτσούλης Δημήτριος (εἶναι δικό σου!), Τσουγκιάνης Β., Μυροῖτης (δὶκό σου!), Χ. Κυρκινάτος (ἐνημερώνα παρακάτω γιὰ τὴν προσχώρησιν στὸ σῆμα), Ἀναστ. Μπουλάς (ἔχεις ταλέντο), Στέλιος Κυριακίδης, Γεωργιόπουλος Ἰωάν. (μπράβο), Φώτης Καμπορόπουλος, Κων/νος Κωνσταντινίδης, Ἰωάν. Μπουζίκας (κάπου τὸ ἔχω διαβάσει).

Λυπούμεθα πολὺ γιὰτὶ οἱ καλλίτερες συνεργασίαι τῶν φίλων μας ἀπερρίφθησαν ἡ γιὰτὶ ἦσαν δυσανάγνωστες ἡ γιὰτὶ ἦσαν ἀντιγραφές.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ προσχωρήσουν στὸ σῆμα μας πρέπει νὰ προσκομίσουν τὰ στοιχεῖα των, ἀκριβὴ διέκδοσιν, τὴν φωτογραφία τους γιὰ τὸ ἄλμπουμ τοῦ συλλόγου συνοδευόμενα μετὰ 5.000 ὡς δικαίωμα ἐγγραφῆς. Τὰ προσόντα τῶν ἐγγραφέντων θὰ γραφοῦν εἰς τὸ ἄλλο τεῦχος.

Ὁ Πρόεδρος
Γ. ΜΠΟΤΗΣ

ΤΑ ΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ «ΕὐΚΛΩΝΟΣ» ΣΕΡΡΩΝ

Ὁ λογοτεχνικὸς διαγωνισμὸς τοῦ παραρτηματος «Εὐκλῶνος» Σερρών ἐσημείωσε ἀρκετὴ ἐπιτυχία. Βραβεῖονται οἱ ἑξῆς:

1ον Βραβεῖον: Νικόλαος Μυροῖνης (Νίκος Κρήνης), 2ον Βραβεῖον: Χρήστος Παπάρας καὶ 3ον Βραβεῖον: Λουκάς Ντερέκας.

Ἐπαινοῦνται οἱ ἑξῆς: 1ος) Στέλιος Παπαθεμελής, 2ος) Ἰωάννης Μπουζίκας (Περστικός καὶ 3ος) Γαλαῖος Μαυρέλλης.

Τὰ βραβεῖα πού ἡ συνολικὴ ἀξία τους ἀνέρχεται σὲ 70.000 δρχ., ἐστάλησαν.

«Εὐκλῶν» Σερρών

ΙΔΡΥΘΗΚΕ Ἡ «ΑΓΡΟΤΟΛΕΣΧΗ» ΜΥΡΤΙΑΣ

Στὸ χωριὸ Ἄνω Μυρτιά Τριχωνίδος ἰδρύθηκε μορφωτικὸς σῆμα Ἀγροτοπαίδων καὶ Ἀγροτεχνιδῶν ἐκ τῶν προστατευομένων ὑπὸ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείας Φρειδερίκης. Ὁ σῆμα ὧλων ἔχει σκοπὸ νὰ κἀν τὰ παιδιὰ καλοὺς καὶ τίμιους ἀγρότες. Γιὰ τὰ ἀγῶρια ἀρχηγὸς εἶναι ὁ Γεωπόνος κ. Γεωργίου καὶ γιὰ τὰ κορίτσια ἡ Δίς Εὐχαρις Βασιλοπούλου.

Ἰωάννης Καραϊσκάκος
Κων/νος Γκουρνέλος

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ἩΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ»

Ἀνακοινούμε ὅτι στὴν Παιδόπολιν Ἀγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης, ἰδρύθηκε Σῆμα ὧλων μετὰ τὸν τίτλον: «Ἡπειρωτικὰ Νειάτα». Ὁ σῆμα ὧλων ἰδρύθηκε ἀπὸ Ἡπειρωτοῦς μετὰ πρωτογὰτὸν Γεωργίου Ι. Τσάλιον. Παρακαλοῦμε θερμὰ τοὺς φίλους τοῦ περιοικοῦ μας καὶ ἰδιαίτερος τὰ Ἡπειρωτοῦς καὶ τίς Ἡπειρωτοῦς νὰ προσχωρήσουν στὸν νέον σῆμα. Γράφοντες: Γεωργίου Ι. Τσάλιον, Παιδόπολιν Ἀγίου Δημητρίου, Θεσσαλονίκης. Ὅλοι εἴμαστε λεβέντες Ἡπειρώτες καὶ θὰ κἀνωμε τὸν σῆμα μέγαλο καὶ τρανόν. Ἐμπρὸς λοιπὸν ὅλοι στὰ Ἡπειρωτικὰ Νειάτα.

Ρόζ Μαργαριτάρι

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΚΙΤΣΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ» ΛΕΥΚΑΔΟΣ

Οἱ συμμετοχὲς ἦσαν πάρα πολὺ ἐλάχιστες. Ὡς τόσο τελικὰ βραβεύτηκα ἡ συμμετοχὴ τοῦ Χρήστου Καρλῆ. Ἐπαινοῦνται οἱ συμμετοχὲς τῶν: Σπύρου Καναβούλη, Στέλιου Κυριακίδου καὶ Μ. Μέρικου.

Σύλλογος «Ταχυδρόμος Λευκάδος»

δηλαδὴ ὅλες ἡ στέρρες αὐσίαι πού εἶχε ὁ μούστος ὧλων καὶ ἡ ἀκαθαρσία πέφτουν στὸν πάτο τοῦ βαρελιοῦ καὶ κἀνουν λάσπη.

Τὸ κατακάθισμα μάλιστα αὐτὸ ὧλων καὶ τὸ λαμπικάρισμα τοῦ κρασιοῦ, γίνεται ὅταν φυσηθῇ βοριάς.

Ἡ λάσπη ὅμως αὐτὴ εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνη γιὰ τὸ κρασί, γιὰτὶ εἶναι γεμάτη μικρόβια, πού ὅταν ζεστάνει ὁ καιρὸς τὴν ἀνοίξῃ ἡ τὸ καλοκαίρι προκαλοῦν ἄρρωστειες. Γι' αὐτὸ πρέπει τὸ κρασί νὰ μεταφερθῇ ἀπὸ τὸ πρῶτο, ὅ ἕνα ἄλλο βαρέλι πού νὰ μὴν ἔχῃ λάσπη.

Αὐτὴ ἡ δουλειὰ λέγεται μετὰγγισις, καὶ δὲν χρειάζεται παρὰ ἕνα μονάχα βαρέλι καθαρό, γιὰτὶ κάθε βαρέλι πού ἀδειάζει, τὸ καθαρίζουμε καὶ τὸ ἔχομε ἑτοιμὸν γιὰ τὸ ἐπόμενο. Στὸ ἐρχόμενο θὰ πούμε πῶς γίνεται ἡ μετὰγγισις.

Ὁ μπάφωμα ΜΗΤΡΟΣ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

Σ Η Κ Ω !

Αύγουστος. Τὰ σταφύλια γενήκαν τραγανά...
'Ο ήλιος ολόλαμπρος προβάλλει παίζει μ' αὐτά, καὶ συνάμα γελά.

Σήκω, ἄνθρωπέ μου! μὲς μέσ' στὸ ἔργο τρέξε, καλέ μου! Ἀκόμα;
Μὴν ἀργῆς πλεῖστο...
'Ω! θὰ σὲ πάρῃ τὸ γιόμα!...

ΚΩΣΤΑΣ Χ. ΜΠΟΣΙΝΑΚΗΣ
(Φαλάνθη - Κορώνης)

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΑΚΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Σ' ἓνα καταπράσινο λόφο, στὴν ἔκρη τοῦ χωριού μου, βρίσκεται τὸ Ἐκκλησάκι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου. Γύρω, γύρω τὸ περιζώνουν ψηλὰ κυπαρίσσια καὶ ἀπὸ μακριὰ φατάζει σὰν πραγματικὴ ἀποτοφωλία. Οἱ ἄνεμοι ἀλύπητα τὸ δένρουν ἀπὸ παντοῦ, καὶ κάνουν τὴν σασπισμένην του πόρτα νὰ χτυπά... στὸ ἄγριο φύσημά τους μὲ μανία στὸν τοίχο. Τὸ πρῶτ' ὅταν ὁ ἥλιος ἀνατέλλει, σ' αὐτὸ θὰ ρίξῃ τὶς πρῶτες χρυσές του ἀκτίνες, καὶ τὸ βράδυ πάλι ἀπὸ τοῦ δώθ' ἀστεροῦ χαίρετισμό χάνεται πίσω στὴς κορφές. Ὅταν μὴ κανεῖς μέσα, θ' ἀντικρύσῃς τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου καὶ τὸ μικρὸ καντηλάκι νὰ χύνῃ τὸ γλυκὺ του φῶς στοὺς τοίχους τοὺς ξεθωριασμένους ἀπὸ τὴν πολυκαιρία. Ἐξω στὴν αὐλὴ του τὴ χορταριασμένη, σ' ἓνα πουνάρι γέρικο, εἶναι κρεμασμένη ἡ γλυκὴ καμπάνα, ποὺ κάθε χρόν' καλεῖ τοὺς χωρικοὺς ἐκεῖ ψηλά, νὰ πανηγυρίσουν τὸν Ἅγιο στὸ ἔθιστο του γιόρτασμα.

Δὲν ἔχει πολὺψηλούς τρούλους. οὔτε τὴν ἀξιοσύνη τῆς Ἁγίας Σοφίας. Ἐχει ὅμως ἀπόδειξη ἱστορίας, ποὺ θυμίζει παλιὸ ξαναζωντανεμα καὶ κάνει τοὺς ἀνθρώπους τοὺς γύρω, νὰ γονατίσουν μ' εὐλάβεια μπροστὰ στὸν Ἀϊ-Γιώργη ποὺ σὺν δλοξάνθος ἄγγελος εὐλογεῖ τὸν καθένα...

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΤΣΙΟΣ
(Παιδούπολη Ἀγ. Ἀνδρέου)

ΤΟ «ΜΑ·Ι·ΣΤΡΑΛΙ» ΜΟΥ!...

«...Φουρτουνιασμένη ἦτο ἡ θάλασσα! Τὰ κύματα — καὶ τί κύματα — σὺν τεράστια νερόδυνα ἀρπάζαν τὸ σκαρί μου καὶ τὸ πετοῦσαν μακριὰ σὰν κορυδίστουφλο! Πότε πάλι χόρευε ἕναν περιεργὸ χορὸ καθὼς ὁ τρελλὸς ἄνεμος τὸ ἔφερνε γύρω-γύρω! Καὶ νῆ-ταν μιὰ μέρα, νῆταν δυό! Πέρασαν τέσσερες μέρες καὶ ἡ τρικυμία δυνάμει! Ἐκεῖνο τὸ βράδυ τῆς τρίτης ἡμέρας μὰς φάνηκε χρόνος ολόκληρος! Οἱ ἄρες δὲν περνοῦσαν σὰν νὰ μὴς ἔκαναν ἱνάτι! Ἡ θάλασσα βογγοῦσε φοβερά σὺν νῆταν κανένα πειρασμένο θηρίο τὸν παραμυθιὸν, ποὺ καιροφυλαχτεῖ νὰ σοῦ ριχτῇ καὶ νὰ σὲ κόψῃ στὸ... ἔφυε-σβύσε! Τὴν ἄλλη μέρα τὸ κακὸ δυνάμει! Ἡ πικρὴ ὁμίχλη μὰς ἔκανε ν' ἀμφιβάλλωμε δὲν ἦταν μέρα ἡ νύχτα. Προχωροῦσαμε καὶ στριφογυρίζαμε ἀπὸ τὸν δυνατὸ ἄνεμο.

Ἀπ' τὴν δύναμη τὸν κυμάτων μιὰ σάνίδα ἀπ' τὴν δεξιὰ πλευρὰ ὑποχώρησε ἀφίνοντας τὸ... λαίμαργο νερὸ νὰ χυθῇ στ' ἀμπάρι... Καὶ τότε... Ἀχ! τότε ἄρχισε... ἡ καταστροφή μου...

Οἱ νῆστες κατέβασαν τὶς βάρκες κι' ἄρχισαν νὰ φεύγουν ὁμάδες-ὁμάδες μὲ μιὰ ἐλπίδα νὰ σωθοῦν!

Εἰγώ — σὺν Κάρπαθο, τὸν πιστὸ μου λοστρόφο ἀπ' τὴν Κάρπαθο, τὸν Κώστα, λυπημένοι κυττούσαμε τὴν καταστροφή!

Τὸ σκαρί μου, τὸ ἀγαπητὸ μου «ΜΑ·Ι·ΣΤΡΑΛΙ» ἔγερνε σιγὰ-σιγὰ ἀπ' τὴν δεξιὰ του μεριά...

Ὁ Κώστας μὲ τὶς προσπάθειες του δὲν ξέρω πῶς μὲ κατάφερε καὶ μ' ἔμπασε στὴν τελευταία βάρκα ποὺ ἀπόμεινε καὶ φύγαμε!

Ὅσο φύγαμε γύριζε καὶ κυττοῦσα τὸ σκαρί μου ποὺ βυθίζεταν. Κι' εἶται ποὺ τὸ ἔδλεπα νὰ χάνεται μέσα στὴν κατάμαυρη ἀγκαλιὰ τῆς λαίμαργης θάλασσας, μὲ φαίνονταν σὰν νὰ ζητοῦσε βοήθεια! Ἡ καρδιά μου πῆγαινε νὰ σπάσῃ ἀπὸ τὴν λύπη! Ἐφυγε καὶ χάθηκε καὶ μαζί του χάθηκε καὶ ἡ χαρὰ μου καὶ ἡ ἐλπίδα μου καὶ ἡ ζωὴ μου...

Ἐνα δάκρυ κατ' ὀφθαλμὸν ἐπὶ τὸ μέτωπο τοῦ γέροντος θαλωσσοῦλου, τελειώνοντας τὴν ἀφήγησή του!

Τὰ ἔγγονάκια του τὸν κυττοῦσαν βουδά, λυπημένα!

ΑΠΟΣΤ. Κ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
(Μαθητὴς Β' Γυμνασίου Ἀρρένων Καρδίτσας)

ΟΤΑΝ ΑΤΕΝΙΖΩ ΤΟΝ ΕΝΑΣΤΡΟ ΟΥΡΑΝΟ

«Σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσιν οἱ οὐρανοί». (Ἀπόστ. Παῦλος).

Μιὰ λουρίδα ἀμμουδιάς, ὅπου ξεφυλοῦνε τὰ κυματάκια. Δυό, τρεῖς βαρκοῦλες, ποὺ ὁλοένα ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν ἀκτὴ. Ἀπέραντη ἡ θάλασσα ἀπλώνεται μπροστὰ ἀσημένια, καθὼς λούζεται ἀπὸ τὸ σεληνόφως. Ὁ οὐρανὸς καταγάλανος, γεμάτος ἀστέρια, ποὺ τρεμοσβύ-νουν, μοιάζει μὲ πολυκάντηλο. Ὅλα γύρω εἶναι ὑπέροχα. Τὸ θέαμα τοῦ ἑναστρου οὐρανοῦ ἔχει κάτι τὸ συναρπαστικὸ, κάτι ποὺ σὲ μεταφορῶναι! Εἶναι ἓνα θέαμα, ποὺ ἀφήνει τὴν ψυχὴ νωχελικὴ καὶ μαγεμένη ὁλοκληρωτικὰ κατακτῆμένη ἀπὸ τὴ μαγεία, ποὺ ἀπλώνεται γύρω. Καὶ ὁ ἀνθρώπος μάταια ψάχνει νὰ βρῇ τὸ τέρμα, τὸ τελευταῖο δραστὸ ἀστέρι. Χαμένος κόπος... Ὅσο κι' ἂν ἐρευνῇς κι' ὁποιοδήποτε μέσον κι' ἂν χρησιμοποίησῃς, τόσο πολυπληθέστερον προβάλουν οἱ οὐράνιοι κόσμοι μπροστὰ του. Ἡ μίαν ἀδυσσος διαδέχεται τὴν ἄλλη, τόσο, ποὺ σὲ καταλαμβάνει ἱλιγγος. Καὶ ὁ ἀνθρώπος ἐκστατικὸς θαυμάζει τὴν σοφίαν τοῦ Δημιουργοῦ. Ἀφήνει προσωρινὰ τὰ γήινα γιὰ νὰ ἐμβαθύνῃ γιὰ λίγο στὸ μεγαλεῖο τῆς Δημιουργίας. Ὅταν τὰ φεγγαρόλουστα βράδια καθισμένη στὸ βραχάκι τῆς ἐρημικῆς ἀκτῆς ἀτενίζω τὸν ἑναστρὸ οὐρανὸ, βλέπω τὸν ἀνθρώπο νὰ στέκῃ ἐκμηδενισμένος μπροστὰ σὲ τέτοιο μεγαλεῖο, καὶ τότε σὺβδημιτῶν σιγοψιθυρίζω μὲ ταπεινὴ καὶ κατάνυξη: «Εἶπατε τῷ Θεῷ ὡς θαυμαστὰ τὰ ἔργα Σου».

ΜΙΝΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Διδυμότειχο

ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Λαφροπόδαρο τὸ παλληκάρη μὲ ζηλευτὰ νιάτα μῆκε στ' ὀλάνθιστο τὸ μονοπάτι τῆς ζωῆς. Ἦταν πρῶτ', Ῥοδοχάραζε τότε ἡ ἀνατολὴ καὶ ὁ ἥλιος βρισκόταν στὴν ἀρχὴ τοῦ δρόμου του. Μ' ἓνα γερὸ ραβδί τὸ χέρι — τὴν ἐλπίδα του — ξεκίνησε τὸ νιὸ τὸ παλληκάρη. Ἀνοιξή ἦταν τῆς φύσης μὰ ἦταν ἀνοιξή καὶ τῆς ψυχῆς του. Ἀνοιξε τὸ βῆμα του κι' ἀγνάντευε μακριὰ στ' ὀλάνθιστο μονοπάτι. Προχώρησε: κι' ὅλα γύρω του γιόρταζαν τὸ γλυκοχάραμα τῆς ζωῆς. Προχώρησε καὶ κάπου στὴν ὁδόδροσιν πηγὴ σταμάτησε. Ἐσκυψε στὰ γὰρ-γὰρ νερά της κι' εἶδε τὰ δλοδρόσα νιάτα του, τὸ στρογγυλὸ πρόσωπό του, τὰ γαλανά του μάτια, καὶ τὰ σγουρὰ μαλλιά του ποὺ πέφταν στὸ μέτωπο. Σταμάτησε στὸ πρῶτο σκαλοπάτι τῆς ζωῆς καὶ γύρισε πίσω.

Μῆκε γιὰ δευτέρη φορὰ στὸ ἴδιο μονοπάτι ποὺ ἀφῆξε τ' ἀνάρια του. Ὁ ἥλιος βρισκόταν στὰ μεσουρῶνα καταμεσῆς τοῦ δρόμου του. Ἦταν μεσημέρι, μὰ ἦταν καὶ καλοκαίρι στὴ φύση καὶ στὴν ψυχὴ τοῦ νέου ποὺ ξεκίνησε. Προχώρησε πάλι, μὰ ὅλα γύρω του ἀλλάξαν τώρα καὶ ἡ πηγὴ ἐστερεψε. Κι' εἶται δὲν εἶδε τὰ νερά της τὴ θοιρὰ του. Σταμάτησε στὸ δεύτερο τὸ σκαλοπάτι τῆς ζωῆς, καὶ γύρισε πίσω.

Μῆκε γιὰ τρίτη φορὰ στὸ ἴδιο μονοπάτι ποὺ χάραξε τὸ δρόμο του. Ὁ ἥλιος βρισκόταν στὴ δύση του, πλησίαζε στὸ τέλος τοῦ δρόμου του. Ἦταν δειλινὸ, μὰ ἦταν καὶ φθι-

νόπωρο στὴ φύση καὶ στὴν ψυχὴ τοῦ νέου ποὺ ξεκίνησε. Προχώρησε στὸ μονοπάτι, μὰ ὅλα γύρω ἦταν σκυθρωπά, κι' ἔφυγε ἡ δροσιὰ ποὺ εἶχαν πρῶτα... Ἡ πηγὴ γοργοκύλησε τὰ νερά της, μὰ ἦταν θολά. Ἐσκυψε νὰ δῇ τὴ νεανικὴ του ὄψη στὰ θολά νερά, μὰ τὴν εἶδε ὅπως καὶ τὰ νερά, θολή, μὲ τὰ γαλανά του μάτια βασιλεμένα, μὲ τὸ δροσερὸ του πρόσωπο ζαρωμένο, καὶ τὰ σγουρὰ μαλλιά χιανῶτα... Σταμάτησε στὸ τρίτο καὶ τελευταῖο σκαλοπάτι τῆς ζωῆς... μὰ ἦταν πιά γέρος...

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΔΕΡΒΕΝΑΓΑΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου Καρδίτσας)

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΤΥΦΛΗΣ

Ἔχεις τὰ μάτια σου καὶ εἶδες τὸ φεγγάρι, τὸν ἥλιο καὶ τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ, τῆς ἀνοιξιάτικης βροχῆς τὴ χάρη, τὴν ὁμορφίαν τῆς πούλιας καὶ τ' αὐγερινό.

Ἔτρεξες στοὺς ἀγρούς καὶ μάζεψες λουλούδια, τὶς πεταλούδες ἐκινήγησες τρελλὰ καὶ εἶπες χίλια δυὸ τραγουδία τὸν ἥλιο βλέποντας νὰ σοῦ χαμογελά.

Ἐγὼ εἶμαι καταδικασμένη στὸ σκοτάδι κι' ὅς λάμπῃ ὁ ἥλιος καὶ στὸν οὐρανὸ, γιὰ μένα θάνατο πάντα βράδυ βράδυ βράδυ, βράδυ καὶ σκοτεινὸ.

Πολλοὶ περνοῦν στὴ γωνία τοῦ δρόμου, κανεῖς δὲ δίνεις σημασία τῆς τυφλῆς ποὺ τραγουδᾷ καὶ τὸν πόνο της σὰς λέει κι' ἐλεημοσύνη σὰς γυρεύει ὀλημερίς.

Νῆχα τὰ μάτια μου, τὰ μάτια τὰ νεκρά μου, μόνο γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸν ἥλιο γιὰ νὰ δῶ, νὰ εὐφρανθῇ ἀπ' τὰ κατάβαθα ἡ καρδιά μου ὅ! τίποτ' ἄλλο δὲ ζητῶ.

ΝΤΙΑΝΑ ΜΕΤΑΞΑ

Η ΣΗΜΑΙΑ

Σημαία ἀσπρογάλανη, φωτοστεφανωμένη, εἶσαι ἀπ' ὅλες πιὸ πολὺ χιλιστραγουδισμένη.

Ἐσὺ εἶσαι ποὺ ἔδωσες τὴ νίκη στὴν Πελοπόννησο, καὶ ἀκόρπισες τὸν πανικὸ σὲ ὅλη τὴν Τουρκία.

Κάτω ἀπὸ τ' ἅγιο σου πανί κρατώντας τὴ ρομφαία ὠρκίστηκαν οἱ ἥρωες τοῦ Ἐικοστέτου.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ Α. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
(Α' τάξη Γυμνασίου Κιλκίς)

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!

«Ἐλευθερία» σὲ εἶπανε καὶ λάμπεις στοὺς αἰῶνες, ὦ! φῶς, ποὺ μὲ τὴ λάμπη τοῦ γεννὰς τοῦ (Μαραθῶνες).

Ἔτσι ἐξυμνεῖ ὁ ποιητὴς τὴν Ἐλευθερία. Γιὰ τὴν Ἐλευθερία ἀγωνίστηκαν, ἀγωνίζονται καὶ θὰ ἀγωνίζονται οἱ ἄνθρωποι κάθε φυλῆς καὶ ἐθνικότητος. Γι' αὐτὴν ἀγωνίστηκαν οἱ πρόγονοί μας καὶ μὰς χάρισαν τὴν λατρευτὴ Πατρίδα μας ἐλευθερὴ. Ὁ ἄνθρωπος, ἐν τυχὴ νὰ βρίσκεται κάτω ἀπ' τὸν ζυγὸ τῆς δουλείας πασχίζει νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπ' τὸ δεσμὸν του. Γιατὶ γνωρίζει ὅτι: Ἐλευθερία ὅτι τὸ φῶς, δουλεῖται ὅτι τὸ σκότος. Ἡ Ἐλευθερία χτίζει Παρθενῶνες καὶ ἡ δουλεία τοὺς γκρεμίζει. Γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς Ἐλευθερίας ὁ ἀνθρώπος ἐπινοεῖ τὰ πλάνα. Γι' αὐτὴν ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ Ἰκαρος ἐπινοοῦν τὰ τεχνιτὰ φτερά. Γιὰ τὴν Ἐλευθερία γεννήθηκαν οἱ Μαραθῶνες, οἱ Θερμοπύλες, οἱ Σαλαμίνας. Τὴν Ἐλευθερία ζήτησαν, ζητοῦν καὶ θὰ ζητοῦν οἱ ἄνθρωποι. Γιὰ τὴν Ἐλευθερία ζοῦν οἱ ἄνθρωποι.

ΚΩΣΤΑΣ ΧΡ. ΜΠΟΣΙΝΑΚΗΣ
(Φαλάνθη, Κορώνης)

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντά':

Απαντώ στα γράμματα που είχα στα χέρια μου από τις 21 Σεπτεμβρίου μέχρι και της όλης Οκτωβρίου.

Διάδασα με συγκίνηση ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗ το γράμμα σου που με πληροφόρει πως είσαι και συ «ένα από τις χιλιάδες των παιδιών που χέρι στερητικό — της Βασιλίσσας μας — όρρωδε μέσα από τη φωτιά και μέσα από τα νύχια του αετού του Βερρά». Επίσης μου βγαίνει με ευχαρίστησή μου ότι είσαι ένας από τους καλούς μαθητές του Γυμνασίου στο όποιον φοιτάς.

Στο φίλο μου από την Κρήτη που μου ζητούσε το ψευδώνυμο «Ένναυα Κρητικόπουλο», έχω εγκρίνει το «Ανδρείο Κρητικόπουλο». Δεν του αρέσει; Γιατί; Θέλει το «Όρσο Κρητικόπουλο»; Ποιο καλό δεν είναι το «Ανδρείο»;

Μια γενναία απόφαση χρειάζεσαι ΧΡ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΚΟΤΡΩΝΗ, γά να να μου γράψεις! Πόλυ καλά όμως πού, έστω και άργα, πήρα το όμορφο, ευγενικό και έξυπνο γραμματάκι σου. Έάν δεν είχαμε τις αλληπαλλήλες περιπτώσεις αντιγραφής, που κάθε μέρα αποκαλύπτονται, θα ήμουν υπερήφανος για την στήλη «Τα παιδιά γράφουν» και τα «Μέσα Τελέντα». Η κριτικός θα σου πη ότι άλλα για τις συνεργασίες σου.

Όλα όσα είχα περιγράψει Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΕ από τα «Όσα δεν πήρε ο άνεμος», δημοσιεύτηκα. Αυτό που είπα πως εγκρίθηκε πρέπει να έχη δημοσιευθεί. Αν δημοσιεύθηκε και άλλο αυτό ήταν από παλιά εγκρίθηκε.

Σ' ευχαριστώ για τις ευχές σου και για όλα, αγαπητέ ΒΑΣΙΛΗ ΓΑΖΗ.

Σ' ευχαριστώ θερμά ΓΙΩΡΓΟ ΑΝΑΤΟΛΙΤΗ για το τόσο ωραίο γράμμα σου και σημειώνω ιδιαίτερα τη φράση σου: «Ευχαριστώ θερμά όλους όσους φροντίζετε για μας και ιδιαίτερα τη δεύτερή μου μάνα, την αγαπημένη μας Βασίλισσα».

Δημοσιεύω έδω ΣΚΟΠΕΥΤΗ ΚΙΤΣΟ το ποιήμα σου που μου στέλνεις για το Σπίτι του Παδιού Πεκλαρίου (Πηγή):

Στο χώρο μας το Πεκλάρι
πρό καιρού, τί μεγαλείο!
«Σπίτι του Παιδιού» έχει γίνει
το παλιό μας το σχολείο.

Όλοι εργάζονται με ζήλο
«Αρχηγός, προσωπικό
κι' όλοι οι χωριανοί θαυμάζουν
τον ιερό του το σκοπό.

Όλοι μας, μικροί - μεγάλοι,
τρέχουμε με προθυμία
ν' απολαύσουμε εκεί μέσα
με χαρά την εργασία.

Τα κορίτσια μας έγιναν
μοδιστρούλες αγαθές,
μάθαν κέντημα και τόπι
γίναν και νοικοκυρές.

Τα παιδιά μαθαίνουν τάσα
πράγματα γεωργικά,
μάθαν όλα να μοιιάζουν
εις το μάτι τα φυτά.

Για όλα αυτά αξίζει μύρια
«Αρχηγός, προσωπικό
κι' ο καλός μας Γεωπόνος
που τον λένε Δημητρώ.

Κι' ο τσαγγάρης ο Βαγγέλης
είναι εξάισιο παιδί
έχει μάθει να σολιάζουν
όλοι τους οι νεαροί.

Κι' η μοδίστρα, μία καπέλλα
πρόθυμη και ευγενής
έχει μάθει να γαζώνουν
τα κορίτσια της Πηγής.

Κι' η ύφάντρα, που εσχάτως
έχει πιάσει εργασία,
την σάιτα στα κορίτσια
την διδάσκει έν αρμονία!

Μά κι' ο μοραγκός, άκούστε,
που τον λένε Γεωργιάκος,
έχει μάθει για να σέρνουν
το ζεμπίλι στο λαμό.

Τα γραμματόσημα που μου έστειλες ΚΩΝ. ΚΡΑΓΙΟΠΟΥΛΕ δεν αξίζουν τίποτα. Τα περισσότερα είναι χαλασμένα τα έννεα δέκατα. Και το υπόλοιπο άλλα είναι τρύπια, άλλα σχισμένα και άλλα με φαγωμένα τα δάκτυλα τους. Δεν αξίζουν ούτε τις 1.200 δραχμές που θα δώσει κανείς για το γραμματόσημο της επιστολής με την όποια θα στα επιστρέψω. Το γραμματόσημο θέλει

πολλή περιποίηση. Όχι αυτό το τρομερό κατόντημα. Πάντως τα πετώ στο... καλό!

Διάδασα με εξαιρετική ικανοποίηση το γράμμα σου ΤΗΛΕΜΑΧΕ ΤΣΕΛΕΠΙΔΗ και σε βεβαίω ότι θα σου δώσω το παλιό σου γράμμα. Ας ατενίζουμε λοιπόν με πεποίθηση και καλές προσδοκίες στο μέλλον.

ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΙΑ: Διάδασα με προσοχή το γράμμα σας για τα έξωφύλλα. Συμφωνώ μαζί σας. Άλλα... Δεν μπορώ να κάμω, αλλιώς.

ΑΧ! ΓΕΩΡΓΙΕ Δ. ΤΑΜΠΟΥΡΗ. Άν δεν είχα και σένα να μου το θυμίζεις θα βρισκόμουν σε μεγάλη αταξία.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΡΑ: Μόνο η Ναυτική Σχολή δοκίμων υπάρχει. Σ' αυτήν γίνονται δεκτοί νέοι που τέλειωσαν την ΣΤ' Γυμνασίου.

Καλό και το «Θαλασσοπόρος». ΘΑΛΑΣΣΟΠΟΡΕ. Σου εύχομαι με όλη μου την καρδιά να γίνεις μια μέρα, αν φυσικά σου άρξω, το επάγγελμα του ναυτικού, πραγματικά Θαλασσοπόρος.

Σου απάντησα ΝΙΚΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ. Όσο για το άλλο θέμα, λυπάμαι που δεν μπορώ να σου φανώ χρήσιμος. Όσο για τις συνεργασίες, μην βιάζεσαι.

Ο φίλος μου ΛΟΥΚΑΣ ΝΤΕΡΕΚΑΣ κατάγγειλε τον Άγ. Παπαϊωάννη ότι στέλνει σπαζοκεφαλιές που έχει αντιγράψει από το «Έλληνοπούλο». Για το έσομά σου, φίλε μου, έγινε τυπογραφικό λάθος. Πρακτικά δεν γίνεται με τον πάγο να αφήνουν φωτιά δια της συγκεντρώσεως των άκτινων. Γιατί ο πάγος λιώνει. Το μυθιστόρημα δεν είναι υποχρεωμένο να άκρ.βολογί. Για τη σημαία δεν υπάρχει τίποτα το συγκεκριμένο. Είπαν ακόμη πως συμβολίζουν οι 9 παινίες τις 9 Μούσες. Αυτό όμως είναι μεταγενέστερα έφευρήματα. Βέβαια όταν υπάρχει σπουδαιότητα μπορεί να σκορπώ τις Πεντομυρίες. Όσο για τη στήλη «Πώς να ζωγραφίζετε» έλτίξω να κάμω κάτι.

ΚΩΝ. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ: Συμβαίνει το έξης με τις έρωτήσεις της στήλης «Με έρωτουν και άπαντες»: Φτιάνω μαζί 4 τευχών. Και τα φτιάνω με τη σειρά. Έτσι έφτιασα μαζί των 90, 91, 92, 93. Στο 93 μπήκαν άπαντήσεις που είχα πάρει μέχρι τέλους 'Απριλίου. Στις μέσα όμως σελίδες του Περιοδικού μπήκαν άπαντήσεις σε έρωτήσεις που πήρα το Μάιο. Σ' αυτό το φύλλο (έσωτερικές σελίδες) μπαίνουν άπαντήσεις σε έρωτήσεις που πήρα τον Ιούνιο. Τι να κάμω με τους άντιγραφείς; Όύτε κι' εγώ δεν ξέρω.

Έν τάξει, ΘΟΔΩΡΕ ΣΩΝΙΤΗ. Στο προηγούμενο σου έγγραφο την ήμερομηνία, τώρα σου λέγω: Πρόκειται για την έφημερίδα «Έμπρός».

Πολύ καλά ΑΧΙΛ. ΓΡΙΒΑ.

Χάρηκα ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ που πήρα γράμμα σου και σ' ευχαριστώ θερμά.

Σ' ευχαριστώ ΚΩΝ. ΔΙΑΚΟΜΑΝΩΛΗ, για τα τόσα καλά σου λόγια.

Όσο έχεις δικίω ΑΘ. ΓΚΑΜΕΡΑ, αλλά κομμάτι άλλων γενέσθαι. Τα σκίτσα δεν μπορούν να δημοσιεύονται στο μέγεθος που στέλνονται. Πρέπει έσείς να συμμορφώνετε τα σκίτσα σας στα μέτρα των στήλων. Αντιλαμβάνομαι την άποψη-τευσή σου, αλλά σου επαναλαμβάνω: Φτιάνετε σκίτσα στα μέτρα του περιοδικού, μια και το περιοδικό δεν μπορεί να τροποποιη τα μέτρα του στα μέτρα των σκίτσων των φίλων του σκίτσογράφου. Ελπίξω να με άντιληφθής.

Τα σκίτσα που τα χαρακτηρίζω καλούτσικα κατά κανόνα δεν δημοσιεύονται φίλε ΒΑΣΙΛΗ ΣΙΦΝΙΩΤΗ. Χάρηκα πολύ που πήρα γράμμα σου.

Σ' ευχαριστώ πολύ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΚΑΝΔΗΛΑΠΤΗ για τις συστάσεις σου. Θα τις μελετήσω.

Μά τί είναι αυτά που μου γράφεις μικρέ μου φίλε ΦΩΤΗ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΓΟΥΛΙΜΗ. Στο παλιό σου γράμμα απάντησα άμέσως. Και έδωσα έντολή στη Διεκπεραίωση. Το σημερινό σου γράμμα το πήρα στο χέρι μου στις 24 τρ. Όπως σου είπα και στην προηγούμενη απάντησή, με άγωνία ποροκαλοβάδω τις πληροφορίες για τα θέματα του σεισμού και ρώτησα ειδικά και για σένα και έμαθα με χαρά μου για την υγεία σου.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ: Μου είναι πολύ δύσκολο να ικανοποιήσω την παράκλησή σου και να σου στείλω τις διευθύνσεις των συνδρομητών Μεσοηνίας.

Σ' ευχαριστώ πολύ ΑΡΙΣΤΕ ΚΑΡΤΟΓΛΟΥ για τα προσωπικά σε μένα συλλυπητήρια. Η κατάσταση τών νησιών του Ιονίου και ιδιαίτερα της πατρίδας μου της Κεφαλληνίας, είναι ένα πλήγμα όχι μόνο για τα τρία νησιά άλλα και για την Ελλάδα ολόκληρη. Ας έλπίσουμε ότι ο λαός μας, που τόσες φορές άντιμετώπισε τέτοιες θραυήρες, και τη φορά αυτή θα βγί μικτήρης στην πάλη του για την επανόρθωση των καταστροφών. Για τα καλά σου λόγια, θερμά σ' ευχαριστώ. Όσο για το ζήτημα της μετρικής - ποητικής, δημοσιεύω έδω τις άπάνσεις σου:

Συμφωνώ μόν, με την Διδά Βολσαμίδου στο ότι κύριος συντελεστής της άρμονίας του στίχου

είναι το κατάλληλο μέτρο. Άλλά ύποστηρίζω γενικότερα πως η άνώτερη μουσική ευχή, λεκτική και νοηματική, είναι το κυριότερο πράγμα για την άρμονία. Όχι βέβαια πως ύποστηρίζω την έξωφρενικότητα της νέας ποίησης. Εύλογη όμως γνώμη μου είναι ότι το μέτρο δεν έπηρεάζει καθόλου ούτε την αισθητική ούτε την άποψη των βαθύτερων νοημάτων του ποιήματος. Η έλλειψη μέτρου κι' όμοιοκαταληξίας σε πολλά παγώσιμα άριστουργήματα (Ουίτμαν, Λεοπάρντι, Καζαντζάκης) δεν τους άφαιρεί τίποτα από την άξία και την όμορφιά. Το ζήτημα λοιπόν της όμοιοκαταληξίας δεν πρέπει να μας άπασχολεί και ούτε καταφερόμαι έναντίον εκείνων που στιχουργούν σε όμοιοκαταληκτικούς στίχους, ούτε όσων κάμουν το αντίθετο. Η έλευθερία της έπιλογής του τρόπου πρέπει να υπάρχει και ο μελετητής να μην έπηρεάζεται από γλώσσα, μορφή, και τρόπο, άλλα από άληθινή μουσική λεκτική άφθονία, και από βαθεία νοήματα. Όύτε ότι η γλώσσα παίξει πρωτεύοντα ρόλο στην έννοια. Η σχεδόν άρχαίχουσα του Κάλβου δεν άστειρε τίποτα από πυκνή λυρικότητα και ποιότητα στις στροφές του, και δεν στέκει καθόλου η φαιτασμένη γνώμη μερικών ότι η δημοτική άποδίδει περισσότερο άπ' την καθαρεύουσα (αυτό όσο για τη μουσική). Έμεις λοιπόν άς προσέχουμε στο νόημα, στην αισθητική διαύγεια, στο λεξιλόγιο και άς μην έπηρεαζόμαστε από τρόπους που όπως και παραπάνω είπα, έχουν πάντα την έλεύθερη έκλογή που, άλλωστε, δικαιώμα άναφάρετο είναι του ποιητή.

Σε χρέωσα ΨΥΝ ΤΗΣ ΔΥΟΣ με 5.000 δραχμές για τις άγγελίες σου.

Σε χρέωσα, ΠΥΡΣΕ, με 10.000 δραχμές για τις άγγελίες σου.

Δεν πήρα ΠΑΝΟ ΜΠΑΣΚΟΥΤΑ ποτέ το γράμμα σου με τις 20.000 δραχμές, όπως μου γράφεις. Για αυτό δεν πήρε και άπάντηση. Άυστυχώς δεν είναι ούτε το πρώτο ούτε το δεύτερο κρούσμα που χάνεται γράμματα με λεπτά. Συμπέρασμα είναι ότι ο καλλίτερος τρόπος άποστολής χρημάτων είναι η ταχυδρομική έπιταγή. Η συμμετοχή σου στο διαγωνισμό θα ληφθί ύπ' όψη. Άυστυχώς δεν έχεις πληρώσει για καμιά από τις άπάντήσεις σου. Όσο για την Έκκλησία της Βουλγαρίας σε πληροφορώ ότι έχει γίνει έκει Πατριρχείο, έξελέγη μάλιστα και ο Πατριάρχης Φυσικά, η άνακήρυξη του Πατριρχείου έγινε άντικανονικά χωρίς τη συναίνεση του Οικουμενικού Πατριρχείου. Γι' αυτό και δεν άναγνωρίζεται ούτε από τον Πατριάρχη ούτε από την Έλληνική Έκκλησία. Πρέπει ακόμη να σου πώ ότι η Έκκλησία της Βουλγαρίας εύρίσκεται υπό κομμουνιστικών έλεγχων και ο Πατριάρχης, αν ο ίδιος δεν είναι κομμουνιστής, βρίσκεται πάντως δέσμιος στα χέρια των κομμουνιστών. Όπως ξέρεις, ο κομμουνισμός δώκει τη θρησκεία. Δεν τόλμησε να καταργήσει την Έκκλησία στη Βουλγαρία γιατί θα προσέκρουε στην αντίθεση των Βουλγαρικών μαζών, που είναι εύσεβες. Άλλά ότι θα καταφέρει άλλα, τάλληλα πλήγματα κατά της Έκκλησίας, να μην έχεις καμιά άμφιβολία!

Πρέπει να σε βεβαιώσω ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ, πως με μεγάλη μου χαρά άκουσα τη φωνή σου στο τηλέφωνο. Βέβαια ένν αυτός ο τρόπος της επικοινωνίας με τους φίλους μου δεν ήταν δαπανηρός, θα μου ήταν πολύ έπιθυμητός. Άλλά όχι περιττές δαπάνες. Θα έπαίρινα τηλεφωνικά τις άγγελίες σου αν πρόφθαναν να μούον στο περιοδικό. Άλλά το περιοδικό είχε κλείσει και τυπωνόταν! Έτσι δεν υπήρχε λόγος να παραταθί η συννομία μας εις βάρος της... τσής σου. Πρέπει και συ και οι άλλοι φίλοι μου να έχετε ύπ' όψη σας πως οικονομία θα πη: Ποτέ άσκοπη δαπάνη! ποτέ καμιά δαπάνη, για ένν σκοπό που μπορεί να τον πετύχουμε με άλλο τρόπο φθηνότερα. Τι ύποδείξεις σου θα τις μελήσω. Φοβούμαι όμως πως μερικές δεν μπορούν, για ειδικούς λόγους, να πραγματοποιηθούν.

ΑΙΟΛΕ: Σε χρέωσα για τις άγγελίες.

ΑΝΔΡ. ΠΑΠΑΛΑΖΑΡΟΥ: Για να μη ένας νέος στη Σχολή Άνθυπομοιράρχων πρέπει να φοιλή διαδοχικά στη Σχολή Χωροφυλάκων και Σχολή Υποξίωματικών. Σαν ύποξίωματικός πρέπει να έχη άπολυτήριο Γυμνασίου, μπορεί να δώση έξε-

τάσεις στη Σχολή Άνθυπομοιράρχων.

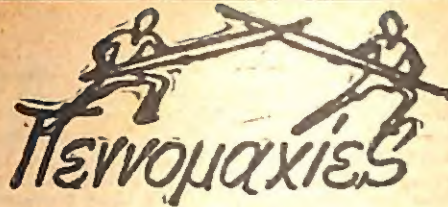
Σ' ευχαριστώ θερμά ΔΗΜ. ΠΑΠΑΚΟΣΜΑ για το ωραίο, ευγενικό και πληροφοριακό γράμμα σου και για την άρκετα ένδιαφέροντα άναπαύριση

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΡΙΖΟΝ: Άυστυχώς δεν είμαι άρμόδιος έγώ για το ζήτημα που μου γράφετε. Διαδίδωσα το γράμμα σου στη Διοικούσα Έπιτροπή Έντεταλμένων Κυριών του Έράνου.

ΝΙΚΗΤΑ ΒΛΑΧΟ: Σ' ευχαριστώ για τα καλά σου λόγια. Σημειώνω με ιδιαίτερη φροντίδα τις ύποδείξεις σου.

Όχι, φίλε ΡΙΝ-ΤΙΝ-ΤΙΝ κληρώσεις του είδους αυτού που άναγίλλεις. Αυτές όπως τις προκηρύσσει άπαγορεύονται από το νόμο! Δεν τό ξέρεις;

Θά, ευχαριστηθώ πολύ ΝΙΚΟ ΒΑΝΔΩΡΟ να

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμές 2.000. Δημοσιεύσεως αγγελιών 100 δραχμές ή λέξη).

1518. (68—18) Πρωτομπαίνοντας, κατηγορώ όλους -ες. Φοίδος

1519. Σαλονικιέ, τί έπαθε ή σκουριασμένη σου κιθάρα και δέν ακούγεται; Μήπως άρρώστησε; Φοίδος

1520-21. Με τό άκκοριτεονάκι, παίζε στους φαντάρους, Βασιλάκη, ένα κομματάκι. Φοίδος

1522. Βολιώτες, Λαρισιαίς, Πεννομαχοῦμε; "Η-μουν και είμαι φίλος σας. Φοίδος

1523. Γκούμα ψ... Ζάχο ν... Μαστροδῆμε Β. στρ... Παλιοτζήκα, φλυαρία. Θα σάς ταραξώ. Φοίδος

1524. (68—19) 'Η Ζηλιάρα δέν ζηλεύει — τό μυαλό του Νικολάκη (1031) — ούτε κι' αυτή τήν μύτη του — πού δε στάζει φορμάκι. — Τόν όνομάζει άμυαλό — και ποιητή πεντάρας. — "Ήσουν και θάσαι άνοστος — πού λέει και σαχλαμάρα! — Ναι, έχει βέβαια δικαίο — ή άρχι χαιδεμένη — (γιατί όμως έθύμωσες, — τόσο πολύ, καμμένη); — 'Ο Α. ντά Βίντσι (1321) κάνει πνεύμα! Τά βρειοδάρια πιάσανε! 'Αλλά θα επανέλθω. Μαίκελ

1525. (68—20) Πρωτομπαίνοντας στη στήλη, σάς χαιρετώ όλους. 'Ιδιαίτερως Γ. Σπανιόλα, Βαρώνο Χ. 'Ιππότης της Ζούγκλας

1526. (68—21) Νά φαλάκρα, Μέλκο, τήν έπαθε ο ΠΑΟΚ από τόν 'Ολυμπιακό με 4—1. Ζήτη ο 'Ολυμπιακός! Ζήτη ή Μακεδονία! Λαμπέρο φεγγάρι

1527. (68—22) Τεμπέλη, Τροβαδούρε και Μαυρε Πειρατή — μία μέρα θα σάς κάμω να λέγεστε χαζοί.

1528. Γλάρε του 'Ιονίου: Θα πάρω τό κλοδευτήρι και θα σου κόψω τή μύτη. "Ηρωας της Σελήνης

1529. Πάνθηρ, Α. ντά Βίτσι, Σαλονικιέ, 'Εξάφωλε και Ντολέρές, θα σάς πιάσω, θα σάς δέσω με συρματοπλέγμα γερό για να μην κάνετε άλλη φορά τόσο κοτσομπολιό. "Ηρωας της Σελήνης

1530. (68—23) Πρωτομπαίνοντας στο σαλόνι των Πεννομαχιών, χαιρετώ όλους -ες και ιδιαιτέρως Ρίντ-τίν-τίν, Τσιγγανοπούλα, Γ. Σπανιόλα και Θρακιώτη. Γ. 'Ανατολίτης

1531. Ρίντ-τίν-τίν, σε συχαίρω για τήν άποκαλύψη σου 974, αλλά... 'Ανατολίτης Γεώργιος άνόητος.

1532. Ρίντ-τίν-τίν — Τσιγγανοπούλα = κάτοι-κοι της 'Αραβίας. 'Εξάφωλες = Ντολέρές = και τής δημοψήφισμα συνέξευεν ο 'Αρχισυντάκ-της, μη διαχωρίζετω. Σιμούν — Γ. Σπανιόλα = γνήσιο Σουφλιώτες. 'Ανατολίτης

1533. 'Αλληλογραφώ με όλους. Πρωτογράφτε: Κουντουράκη Παράσχο, Γυμνάσιον Σουφλίου.

1534. (68—24) Κι' εγώ σου λέω, Α. Ντέτε-κτιβ, ότι πολύ σύντομα σε βλέπω άνιάρω στους πεννομαχούς με τό κουτά ένοχλητικά πειράγματα σου. Καμπαλλέρο

1535. "Όστε ήταν άπαραίτητο, φίλτατέ μου Α. Ντά Βίτσι, να μεταχειρισθής λέξεις μη άρμόζουσες σε τέτοιου είδους στήλη, όπως ή τών πεννομαχιών, για να μου άπαντήσης στην 1317, άποδεικνύοντας έτσι ότι ύστερείς τελείως άπ' αυτό πού λέγεται (πνευματική άνωτερότης); "Αν και είμαι πατριώτης σου έν τούτοις άναγνωρίζω και παραδέχομαι τήν ύπεροχή του πνεύματος τών Μακεδόνων (πράγμα πού φαίνεται και λάμπει όλο και περισσότερο με τόν καιρό). Με έννόησες, δέν είπ' έτσι; Καμπαλλέρο

1536. (68—25) Γλυκό μου, χρυσό μου ω άγαπήμενο μου άδελφάκι, έσύ στην Θεο)νίκη κι εγώ στην 'Αθήνα, ω άγαπητή μου, χωριστήκαμε!... Κλαίω, θρηνώ, οδύρομαι, μα πάλι έλπίζω ν' ανταμώσουμε!... Τό ένα άπ' τά δυο

1537. Σ' ένα Σαμάρι, σε μία Δασκάλα, σ' ένα Πιπέρι, σε μία Νάννο, σ' ένα Κατσίκι και σ' ένα Παρίσι ένα γειά, από μακριά. Τ' άδελφάκια τά άχώριστα

1538. Πυρσέ, δέν πνίγεσαι σε μία κουτάλια νερό... Τ' άδελφάκια

1539. Δ. του Εύρώτα = άγρολόχανο. Σπαγγοραμένος, πραγματικός. Τά δυο άδελφάκια

1540. Ν. Αυγινέ και συ Ζαλονικιέ — που είπ' οτε σαχλαμάρες — γινήκατε πραγματικά — κι' οι δύο μασκαράδες. Τ' άδελφάκια

1541. Μιά γριά, μα κι' άλλη μία — 'Εδου-σαιπούλα — Ευζωνπούλα, — μα και τρίτη κατεβαίνει — Μ. Ποιήτρια ή προκομμένη... Χμ... Τά δυο άδελφάκια

1542. Στάσι μπαλαφούκα ντρίπιν... Ζήδρο! Τ' άδελφάκια

1543. Μην έχης παράπονο Ζηλιάρα, κι' έσύ γριούλα είσαι. Τ' άδελφάκια

1544. (68—26) Θερμοχαιρετώ: Ρίντ-τίν-τίν, Τσιγγανοπούλα, Σιμούν, Ποκοπίκο, Ούρανοκατέδα-το και Γλυκεία Σπανιόλα. Θαλασσοπόρος

1545. Γλυκεία Σπανιόλα (Β. Β.) σε γνωρίζω προσωπικάς καθώς κι' έσύ. Είμαι ό... Θαλασσοπόρος

1546. (68—27) Πεννομάχοι, καλημέρα σας. Έ-δω σταθμός άντιπαιλιτισέως Νέου Σκοπού. Δελ-τίον άθλητικών ειδήσεων: Είς τούς 'Ολυμπιακούς τών νηπίων, τά νήπια της 'Ελλάδος έβριάμβευ-σαν. Τό άρχινηπία Νίκαρας... έπράτεσε στην κούρσα τών 5 μ. καταρρίψας τό παγκ. ρεκόρ με 2 ώρες 59' 59" 9)10. 'Ασασ!... Ναι, ναι, μπάρδόν... Συνεχίζεται. Λόκης Μιχαηλίδης

1547. (68—28) Σουφλιώτικο χαιρετισμό στους: Τρελλή Μπαλαρίνα, Νικολάκη Σαλονικιό, (στ' α-λήθεια είσαι... μωρό), Γλυκοσπανιόλα (πετάει-πετάει ο Αλέκας), 'Ετροβαδούρο Πάνθηρον (ά-μάσαν! θα τρίψω τά 'μάτια μου για να κλάψω! Πόσο συγκινηθήκα!), Ζηλιάρα (καλή μου φίλη, πολλά ευχαριστώ), Γ. Τουλύπα (τά ίδια και σε σένα), Ντολέρές (ξαναθυμάμαι τά παλιά), 'Αρχι-πεννομάχο (ξέρω πολλά για σένα) και στον Σι-μούν (χαθήκες, βρέ παιδί μου!)... Τσιγγανοπούλα (ή... Σουφλιώτισσα)

1548. Μεγάλη μου τιμή (!) Μ. Ναπολέοντα (1244). Σ' ευχαριστώ. Κατι θέλησες να πής μα δέν μπόρεσες. Τίς εξυπνάδες κατά μέρος. Μα... έτσι είστε έσείς τά μωρά. Πάντα άνιάρα. 'Ελλη-νική 'Ελπίδα, γειά σου (άπό πού είσαι); Θα-λασσοπόρε, καθώς ήλθες. Μάντεψε ποιός είσαι (ψηλός-ψηλός καλόγερος...) Νίκο Αυγινέ, σάν πολλά μάς τά λές, πιστούνι μου. Πάμε... Πάμε. Τσιγγανοπούλα

1549. Δώρα: Στόν Ούρανοκατέδατο = "Ενα λαγό. Στό Α. Ντά Βίντσι = "Ενα ολόθερμο χαι-ρετισμό. Στό 'Ολυμπιακό = "Ενα λουλουδάκι και στόν Τροβαδούρο = "Ενα τραγουδάκι. Τσιγγανοπούλα

1550. (68—29) Θερμοαντιχαιρετώ: 'Ελληνική 'Ελπίδα, Ζορό, 'Ιπτόμεο Θεσσαλό (πρωτογρά-φε). Αυγινέ (1368) εύχρό στώ. "Ηρωα Θρύλε (1233) δέχομαι μα... σε ποιά διεύθυνση; Ντολο-ρές (1200) έγραψα, περιμένω. Παιδί της Μακε-δονίας, μην σκοντάφτης, παιδί μου και σκωτώνης τη γη. 'Εγώιστορε! Παιδί του Αμβρακικού, συλ-λυπούμαι θερμά. 'Αετίδεα (1956) μένουν τώρα δυο βέσεις για σένα και τήν παρέα σου! 'Γειά-χαρά Δροσσταλίδας, Ζελίνα, Ζηλιάρα, Χαδανέζα, 'Οάτε 'Αθάλατε Στέγε 'Αστεγε, Τός-τό, Ντόλλυ, 'Αλκιστι, Σπαγγοραμένη, Δροσποτηγή, Φάρε 'Α-ρετίς, Κρινολουλούδε. Ξαυθομπουκίτσα (1207) γράφει: Ζήνανα Ζουράκη, Βασιλέας Γεωργίου 50 δ... Μυστηριώδη 'Αγνωστη

1551. Στόν Λεονάρδο (1092): Και σ' ένας λε-δέντρος — όμορφο παλληκάρι — πού περπατείς καμαρωτά — με λεβεντιά και χάρη. 'Μυστηριώδης "Αγνωστη

1552. (68—33) Τρικαλινιέ! Ευχαρίστας! Πε-ριμένα. Ρ. Κατσάνο (ό τρομερός)

1553. Γ. του Παγασητικού, συμφωνώ με τήν 1252 για τόν 'Ιππ. Θεσσαλό. Ρ. Κατσάνο

1554. Θερμοαντιχαιρετώ Τρικαλινιό. Ρολάνδο Κατσάνο (ό 'Ιππότης)

1555. (68—34) Μάριε "Εσπερε, είσαι καλά; Σ' χάθηκες, ρέ παιδί! Φρουρός τών Πεννομαχιών

1556. (68—35) Σταυροφορία πεννομαχικής έ-καθαρίσεως και άπολυμάνσεως έν σωτηρίω έτει 1953. Διάταγμα πρώτον: Παρακαλούνται οι κατέ-χοντες ψευδώνυμα άνουσιοι, άμφιβόλοι και ά-προσδιορίστοι έννοιας περιεχομένου, ήτοι ψευδ-ώνυμα ληστών και γκάγκστερς, κακούργων και ή-ρώων περισπούδαχτων και έξευτελισμένων έντύπων παντός είδους, ρακοσυλλεγκτών, κατασπλιδών, φρενοδαβών κλπ. κλπ. να σπεύσουν έντός 20ήμε-ρου άπό τής δημοσιεύσεως τού παρόντος ούκαζίου, να έγκαταλείψουν τό δημιούργημα τό εκ της σκέ-ψως τής πυριτιδαρρίστως κεφαλής των παραχθέν-των άπό τής δημοσιεύσεως τού παρόντος ούκαζίου, αντί άλλου τοιούτου εκ γνήσιου 'Ελληνικού Λεξι-κού! Προκηρύσσεται εκ παραλλήλου και διαγωνι-σμός διά τήν πρόσληψη ειδικού... καρπαζάρχη, διά τας άνάγκας ίκανοποιήσεως δι' 'Ιδιοχείρου ά-μοιβής, εκείνων, οίτινες δέν ήθελον συμμορφωθή με τά άνωτέρω. Σπαγγοραμένος (ό... τρομερός)

1557. (68—36) 'Η 4η όμάδα της Π.Α.Δ.Θ. άς προσέξη. Στό παράπονο και μέσ' στη φρίκη — και χωρίς κανείς να μείνει — στόν κλαυθμό και

στην οδύν — κατί έπρεπε να γίνη. — Έναν ε-παινο να δώσουν — στην όμάδα τήν τρωή, — να μπόρεση όποια άπ' τις άλλες — για να γίνη πτό καλή. — Μιά όμάδα ζηλεύη — είπ' ή 4η μας ή Ξακουστή, — όμορφη, χαριτωμένη, — σ' όλο τόν κόσμο παινεμένη! — Στη δουλειά της πάντα πρώτη — στο φαί, στα καλωπούρια — είμαστε λεγουν όλο νιάτη — ναι, στ' αλήθεια, όχι άγγού-ρια! — Ποιός μπροστά τους παραβγαίνει; — ά-σφαλώς κανείς, μα και ποτέ, — είναι όμάδα Ξα-κουμένη — έλα να δής, άγαπητέ. — "Ενα μόνο τήν χαλάει — πού μπορεί να διορθωθή — κι' ό-ποιος τήν κατηγορεί — είχε κι' έχει δικίο να πη... — 'Η ζήλεια είπ' εκείνη — πού τήν 4η διακρίνει, — ήσυχ κι' άγαπημένη, — δέν μπο-ρεί ποτέ να μείνει. — Κι' άλλο ένα πάλι είναι — κι' 'Ισως, παιδιά μου, πτό φρικτό — ή μεταξύ τους μεγάλη γκρίνια — τ' άπεπανάρθωτο κακό. — 'Ο ένας τόν άλλο πάντα βλέπει — όπως ή γάτα τό σκυλί, — κι' άρχίζουμ' άπ' τήν όμαδορχισ-σά της — μα πίσω δέν πάν κι' οι βοηθοί! — Κάτι μούτρα κατεβαζόν — λές στ' αλήθεια πώς βράζουν — όκάδες μοναχά ζυγίζουν — 8 οι φίλοι να νομίζουν! — Αυτό 4η άγαπημένη, — σωστό δέν είναι μα κακό — κι' αν έτσι εξακολουθή να μένης — ποτέ δέν θα κάνετε χωριό. — Κι' έπειτα — όκάθαρ' είναι — μουντζουράδες, φαλακράδες, — κουντοξυπνοί πολ' είναι — μα και τόσο φωνα-κλάδες! — Κι' ός α τρίτο πάλι βγαίνει — πού τήν 4η μας χαλαίνει, — στην γραμμή κανείς δέν μπαίνει — κάνει δε, ό,τι άπ' τού κεφαλιού του κατεβαίνει. — Να ξεχάσω και τό άλλο — τό τρα-νό και τό μεγάλο; — Φιγούρες πάμπολλες που-λάει — μονάχα τό κεφάλι ότ'όν κουνά! — Συγ-χωρήστε τους, παιδιά μου — έτσι είναι γεννη-μένοι — φιγούρες να πουλάνε — μα δείχνουν, ότι πράγματι είναι χαμένοι. — Δέν τελειώνουν τά κακά της — τά μουρλά και τά χαζά της, — θα τής δώσουμ' όμως συμβουλές — ώστε να μην κάνη ζαβολιές. — Ακόμα δε τής συνηστούμε — και θέλουμε να άκουστούμε: — στην μπάντα τά ελαττώματα ν' άφήση — και τήν άγάπη στα πρό-σωπα να ζωγραφίση. — Τότε, άγαπητά παιδικία, — έμεις θα πούμε δυο λογάκια — για να βγά-λουν άπ' τό μάτια — τά κακά και τά γευάτια! — Άντε τώρα, προχωρήτε, — ώστε να βελτιω-ήτε, — έμεις θα σάς επαινουμε — μα και σάς κακολογούμε! Κολοκοτρωνάικας σουγιάς

1558. (68—37) Μπαίνοντας στην κίνηση σάς χαιρετώ. 'Ιδιαίτερως 'Ιππότη της Ζούγκλας, Σμυ-μαχοῦμε; 'Ομορφη Νεράιδα

1559. Σαλονικιέ, άδικα πήρες τήν ψήφο. Δέν αξίζεις πεντάρα. Έχει ύπ' όψη σου πώς με τόν συμμαχό μου 'Ιππότη της Ζούγκλας, θα σε γκρε-μίσουμε σε λίγο από τόν θρόνο σου. Λοιπόν τό νου σου. 'Ομορφη Νεράιδα

1560. (Υ. Ν.Σ) Στό Λεονάρδο Ντά Βίντσι: 'Η ποιήσή σου ή κουτή — με σκάει άπ' τά γέ-λια — ορθώνονται οι τρίχες μου — και φεύγουν τά γένεια. — Λοιπόν σε ίκετεύω — σταμάτα πιά να γράφης — τήν ποιήσή σου τήν κουτή — κάπου να τήν θάψης. Ψν ό της Δρυός

1561. "Ενα θερμό γειά στους φίλους μου: Αι-γαίωτη, Νίκο Αυγινέ, Τσιγγανοπούλα. Ψν ό της Δρυός

1562. (Υ.Ν.Τ.Σ.) Πρώτον και πρώτον ρωτώ τόν φίλο μας Τρικαλινιό, ό όποιος μεταχειρίστηκε τήν φοβερή φράση "άσπόνδους έχθρούς Καρδιτιώ-τες". Πυρσός

1563. Βρέ φίλε μου, 'Ισα-'Ισα πρέπει να εί-μαστε Θεσσαλοί και να έχωμε ύπερφέανεια. ('Ανα-μένω για τό σφάλμα σου). Πυρσός

1564. Κατόπιν έρχομαι να χαιρετήσω με τούς παλμούς της καρδιάς μου τόν φίλο Θρακιώτη (και πάντοτε περιμένω δυο λογάκια τού). Πυρσός

1565. Τσιγγανοπούλα, δέν μου άπάντησες. Δέ-χσαι άλληλογραφία; Πυρσός

1566. Τους άγνωστους φίλους μου Ρίντ-τίν-τίν και Ψν της Δρυός τούς χαιρετώ με άπειρη άγά-τη και περιμένω δυο λογάκια τους για να γνωρι-στούμε. Πυρσός

1567. 'Αντιχαιρετώ "Ελατον, Φαντομάν, "Ικαρον και Πάθηρα και πάντα γνήσιον Θεσσαλόν. Πυρσός

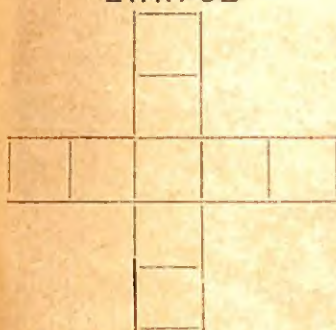
1568. (68—51) Πού βρίσκεσαι Πρ. Τεμπέλη; Μήπως σε κτάπτε κανένα κουνουπάκι; Παιδί της Μακεδονίας (1215) 'Αφούουουου!... Ζηλιάρα (1240) τί να σου πούμε... μόνον ότι σ' άρμό-ζει μάλλον ό τίτλος εμείς... Στρουθοκαμήλας! Μυστηριώδης "Αγνωστη γειά-χαρά! Γιατί χάθη-κες; Τροβαδούρος - Πάνθηρ (τά δυο ξεφτέρια)

1569. Σε λίγο!... Τό μέγα γεγόνος πού θα συταράξη τήν Πεννομαχόσταλη! 'Η στήλη μας ως Αυτοκρατορίας της στήλης! Και τότε... θα γίνωμε και αυτοκράτορες! 'Οχουούου! Λίγη ύπο-μονή!... Πάνθηρ - Τροβαδούρος (οι λίαν προσχώ... Αυτοκράτορες)

1570. Σπαγγοραμένη (1298) Χά! χά! χά! Χί! χί! χί! Χά! χό! χό! 'Εγινες μωρά μου, και

Περνάτε ευχάριστα την ώρα σας

1) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Να τοποθετηθούν οι αριθμοί 1, 1, 2, 2, 3, 3, 4, 4, ώστε να δίνουν οριζόντια και κάθετα άθροισμα 13.

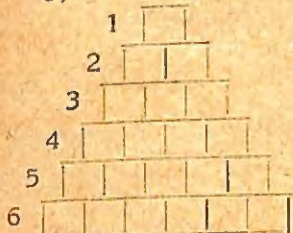
Ι. Πατσιάς, Ζηρό

2) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Μόνο οριζόντια: 1) Έχασε πολλές απ' τις άποιες της. 2) Πόλις της Ρουμανίας. 3) Χώρα της Αμερικής. 4) Το Μόντε Κάρλο είναι πρωτεύουσά του. 5) Πόλις της Πελοποννήσου. 6) Ευρωπαϊκό Κράτος. Σ. Ασλανίδης

3) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

1) Σύμφωνον. 2) Άρδρον. 3) Αθλητική οργάνωση. 4) Τρομερό έρετέο. 5) Ποταμός της Ελλάδος. 6) Εύαγγελιστής. Δ. Μιντιδής, Σουφλί

4) ΡΟΜΒΟΣ

Οριζόντια και κάθετα: 1) Σύμφωνον. 2) Συμπλεκτικός σύνδεσμος. 3) Νησί του Αιγαίου. 4) Είναι το δηλητήριο του φειδιού. 5) Σύμφωνον. Ε. Θεοδώρου, Ζηρό

5) ΤΙ ΛΞΕΙ;

ΤΙΣΠΙ ΟΥΤ ΔΙΟΥΠΑΙ, ΡΩΔΟΥΗ ΑΚΟΥΤΤΙ 9 ΝΑΙΑΘΗ.

Π. Καψάλης, Καρδίτσα

6) ΤΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΣ

Το πρώτο τώχει ο Πέτρος το δεύτερο η Κατίνα το τρίτο ο Κωστάκης πούρθε απ' την Αθήνα. Το τέταρτο, ποιός τώχει; ο φίλος μου ο Ρένος. Το πέμπτο ο Αργυράκης ο πάντα άφηρημένος. Και τώρα φίλε αν θέλεις να τα ενώσης όλ' αυτά μια πόλη, τί με βλέπεις; θα την έχης στα σωστά.

Γ. Μπούτσας, Αμύνταιον

7) ΤΡΙΑΙΝΑ

Οριζόντια: Είναι ο Διάβολος. Κάθετα: 1) Όμηρικος ήρωας. 2) Είναι άναπόφευκτος για όλους μας. 3) Ιουδαίος προφήτης.

Γ. Κράπος, Αίγιον

8) ΑΙΝΙΓΜΑ

Όποιος το φτιάχνει δέν το μεταχειρίζεται κι' όποιος το μεταχειρίζεται δέν το βλέπει. Ίωάν. Λασκαρίδης Θεσσαλονίκη

9) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Άπό κακούργημα φρικτό την κεφαλήν αλλάζω και έν' απ' τα αισθήματα εύδης παρουσιάζω.

Δ. Παναγιωτίδης

ΛΥΣΕΙΣ 91ου ΤΕΥΧΟΥΣ

2) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

1) ΚΑΡΝΤΙΦ, 2) ΕΚΑΣΤΟΣ, 3) ΑΡΚΑΔΙΑ, 4) ΤΡΙΚΚΑΛΑ, 5) ΚΑΡΑΚΑΣ, 6) ΓΑΛΛΙΚΑ, 7) ΣΤΟΥΚΑΣ, 8) ΑΝΑΚΑΤΑ, 9) ΔΙΚΑΝΟΝ, 10) ΑΚΑΡΝΑΝ, 11) ΚΑΝΑΡΗΣ.

2) ΣΚΑΛΑ

Π Α Σ Σ Σ
Ε Τ Ο Σ Ο Ρ Μ Σ
Ν Η Ε Σ Α Υ Ο Π Σ
Ο Λ Ο Ε Υ Λ Φ Ε Τ
Μ Α Χ Ε Ρ Ω Σ Ο Τ
Ι Ε Ρ Ω Σ Ο Τ Ο Σ
Σ Α Σ

3) ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΜΑΝΤΕΨΕΤΕ

1) Η άναπνοή, 2) Στην έρώτηση κοιμώσαι;

4) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Κ Ι Σ
Σ Α Μ Ο Σ
Π Ο Λ Ω Ν Ι Α
Μ Η Χ Α Ν Ν Κ Ο Σ

5) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΚΡΟΝΟΣ — ΧΡΟΝΟΣ.

6) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

Το ρήμα (Γρηγόρη ΜΑρία κλπ.).

7) ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

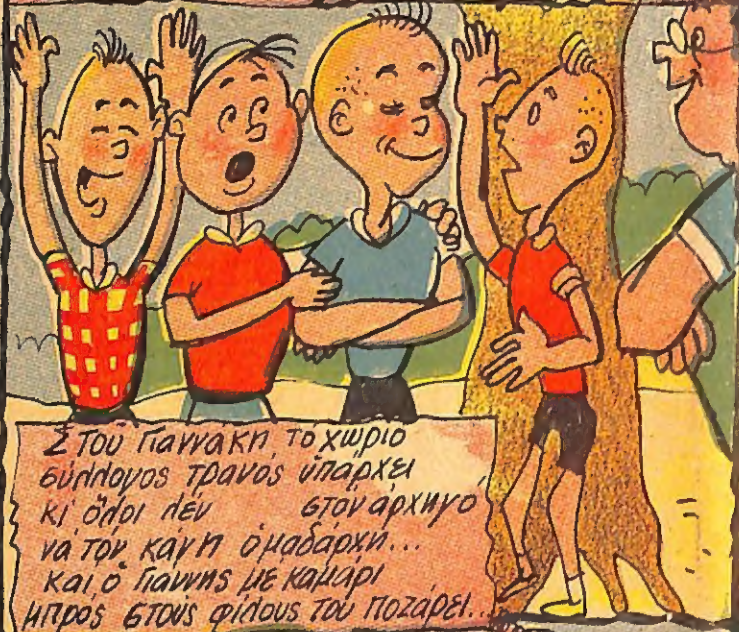
Κ — έρκυρα
Α — ργεντινή
Ρ — ώμη
Δ — ήλος
Ι — σπανία
Τ — ουρκεσάν
Σ — ουθία
Α — ξιδος

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 91

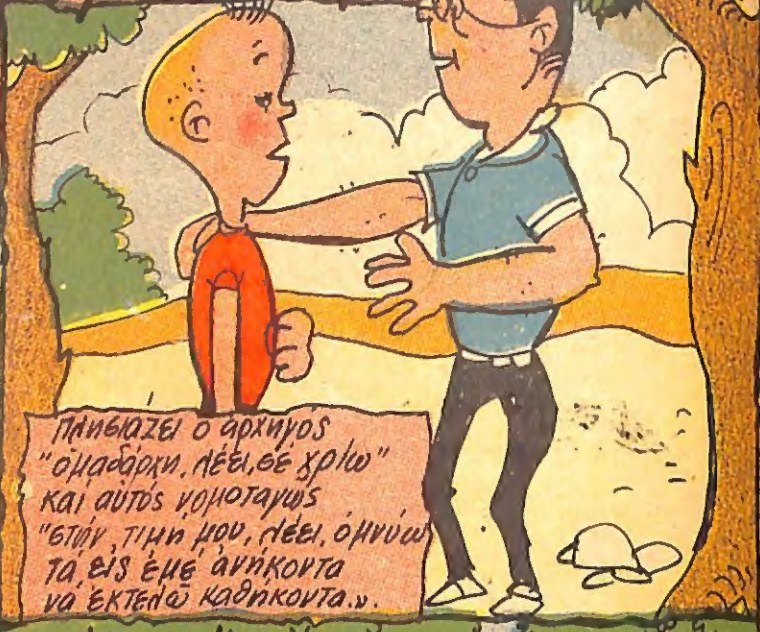
ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΒΟΛΤΑΙΡΟΣ, 2) ΜΑΤΙ — ΟΚΤΩ, 3) ΔΑ — ΙΑΠΩΝΙΑ — ΝΙ, 4) ΟΗΕ — ΝΟ — ΩΑ — ΣΙΑ, 5) ΒΙΣΥ — ΑΣΕ — ΣΙΑΜ, 6) ΔΙΑ — ΠΕΚ, 7) ΛΕΙ — ΤΣΑΝΑ — ΑΛΤ, 8) ΚΑΙ — ΣΟΛ — ΝΑΟΣ — ΣΙΚ — ΚΑΙΝ, 9) ΟΙΣ — ΛΑ — ΩΜ — ΣΩΑ, 10) ΝΑ — ΜΟΝΑΧΟΣ — ΟΙ, 12) ΣΦΗ — ΡΟΥΣ, 13) ΑΝΑΠΥΣΙΣ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΔΟΥΒΛΙΝΟΝ, 2) ΜΑΗΣ — ΑΙΑΣ, 3) ΒΑ (ΖΟ) — ΕΙΔΙΚΟΣ — ΦΑ, 4) ΟΤΙ — ΒΙ(ΔΑ) — ΑΣ — ΜΗΝ, 5) ΛΙΑΝ — ΑΤΙ — ΛΟΞΑ, 6) ΠΟΑ — ΣΑΝ, 7) ΑΝΩ — ΣΠΑΘΙ — ΑΝΑ, 8) ΝΩΕ — ΚΩΧ, 9) ΡΟΙΑ — ΠΑΣ — ΜΟΡΣ, 10) ΟΚΑ — ΣΕ — ΟΝ — ΣΟΙ, 11) ΣΤ — ΣΙΚΑΙΣ — ΥΣ, 12) ΩΝΙΑ — ΑΡΟΣ, 13) ΙΑΜΑΤΙΚΑΙ.

Ο Γιαννάκης Βγαίνει Ασπροπρόσωπος

ΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΤΟ ΧΩΡΙΟ
ΕΥΦΛΟΥΣ ΤΡΑΝΟΣ ΥΠΑΡΧΕΙ
ΚΙ ΟΛΟΙ ΔΕΝ ΕΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟ
ΝΑ ΤΡΕΚ ΚΑΝΗ ΟΜΑΔΑΡΧΗ...
ΚΑΙ Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΕ ΚΑΜΛΑΡΙ
ΗΠΡΟΣ ΕΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΟΥ ΠΟΖΑΡΕΙ.

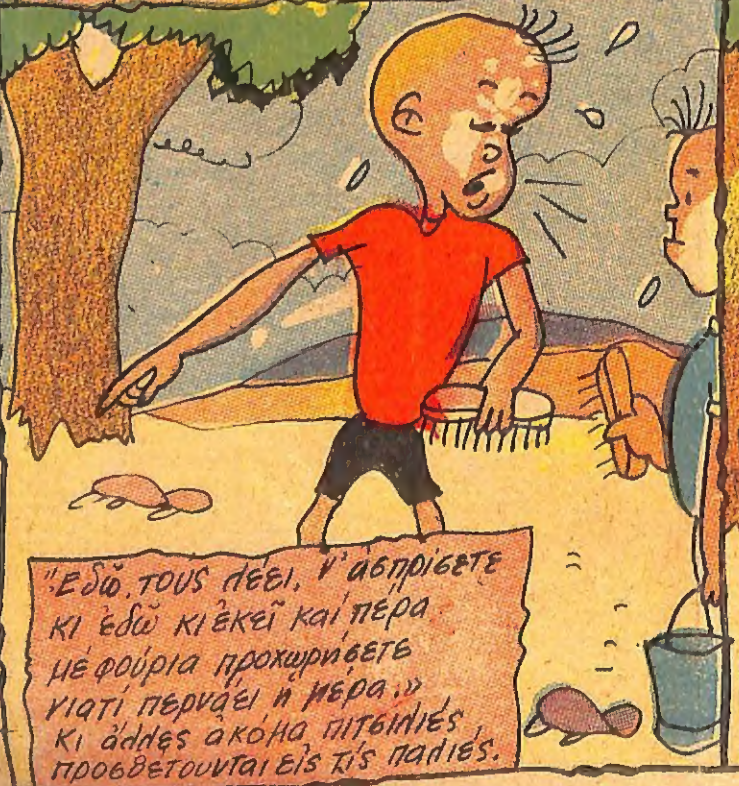
ΠΛΗΘΑΖΕΙ Ο ΑΡΧΗΓΟΣ
"ΟΜΑΔΑΡΧΗ, ΛΕΕΙ, ΕΞ ΧΡΩ"
ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΚΟΜΟΤΑΥΩΣ
"ΕΤΩΝ, ΤΗΝ ΜΟΥ, ΛΕΕΙ, ΟΜΝΥΩ
ΤΑ, ΕΙΣ ΕΜΕ ΑΝΗΚΟΝΤΑ
ΝΑ ΕΚΤΕΩ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ."

ΣΑΦΗΣ ΕΞΟΘΗ ΕΥΤΟΛΗ!
"ΧΩΡΙΣ Ν' ΑΡΥΟΠΟΡΙΖΕΤΕ
ΤΑ ΡΕΪΘΡΑ Μ' ΑΒΕΒΕΤΟ ΠΟΛΗ
ΜΕΘΟΔΙΚΑ ΝΑ ΧΡΙΖΕΤΕ...
ΣΑΣ ΕΥΝΙΣΤΩ ΔΕ ΦΙΛΟΙ ΜΟΥ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΕΤΩΝ ΟΜΑΔΑΡΧΗ ΝΑ ΧΕΤΕ ΤΥΦΗ ΤΗΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ."

ΤΩΝ ΤΕΝΕΚΕ ΜΕΜΙΘΑΝΕ
ΚΑΙ ΒΟΥΡΤΕΣ ΦΟΡΤΩΘΗΚΑΝ
ΕΔΩ ΚΙ ΕΚΕΙ ΑΒΕΠΡΙΘΑΝΕ
ΚΙ ΟΥΤΕ ΞΕΚΟΥΡΑΒΤΗΚΑΝ.
ΚΙ ΑΒΕΠΡΟΣ Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΙΤΕΙΝΙΕΣ
ΠΑΙΡΝΕΙ ΕΤΟ ΠΡΟΒΩΠΟ ΠΟΛΛΕΣ...

"ΕΔΩ, ΤΟΥΣ ΛΕΕΙ, Ν' ΑΒΕΠΡΙΖΕΤΕ
ΚΙ ΕΔΩ ΚΙ ΕΚΕΙ ΚΑΙ ΠΕΡΑ
ΜΕ ΦΟΥΡΙΑ ΠΡΟΧΩΡΙΖΕΤΕ
ΓΙΑΤΙ ΠΕΡΝΑΕΙ Η ΜΕΡΑ."
ΚΙ ΑΔΕΛΕΣ ΑΚΟΜΑ ΠΙΤΕΙΝΙΕΣ
ΠΡΟΒΕΤΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΙΣ ΠΑΔΙΕΣ.

ΚΙΟΤΑΝ ΟΛΑ Τ' ΑΒΕΠΡΙΘΑΝΕ
ΤΟ ΜΟΥΤΡΟ ΤΟΥ ΠΑΝΑΚΗ
ΜΕ ΥΕΔΙΑ Τ' ΑΝΤΙΚΡΥΘΑΝΕ
ΚΑΤΑΠΡΟΣ ΕΑ ΧΙΟΝΑΚΙ.
ΚΙ ΕΒΡΑΔΕ ΔΟΡΟ ΦΛΟΥΕΡΟ
-ΤΟΥΣ ΤΑ ΠΕ ΚΑΤΑ ΠΡΟΒΩΠΟ-
ΦΙΛΟΙ ΜΟΥ ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ
ΜΕ ΒΥΑΔΑΤΕ ΑΒΠΡΟΠΡΟΒΩΠΟ."